

TRANSCRIPT VAN DE GEMEENTERAAD VAN GEMEENTE ZAANSTAD
d.d. 25 januari 2018

Opening en mededelingen van de voorzitter

De voorzitter: Goed, dames en heren. Het is zeven uur. Ik verzoek u om uw plaats in te nemen, zodat wij de vergadering kunnen aanvangen. Hoort u mij? Te hard? Goed. Dames en heren. U zit allemaal. Dan lijkt het mij goed om... We zijn een half uurtje eerder, dus u bent nog allemaal nog net van het werk of andere bezigheden vandaag. Dus even omschakelen om weer te komen in de juiste stemming, om te komen tot een goed debat en goede besluitvorming. Zorgvuldige besluitvorming vandaag. Ik open de vergadering en een aantal mededelingen. Afwezig is de heer Molenaar. En het is ook goed om te melden dat het tijdelijke ontslag van 16 weken van mevrouw Bahar Palabiyik is 11 oktober 2017 ingegaan. En per woensdag 31 januari 2018 is zij van rechtswege weer raadslid. En dat betekent dan ook dat er een einde komt aan de vervanging door Anton Grandiek. En wat mij betreft kunnen we dat nog even bevestigen met een applausje en grote dank voor zijn inzet. Verder nog mededelingen? Dan zijn we bij de beëdiging van de steunfractieleden. De heer Wit. Dan is die bij dezen ook... Die is aangemeld? Oké.

De heer Nijman: Herhaal even. Herhaal even in de microfoon

De voorzitter: Mevrouw Kalteren is er niet. Afwezigen die gemeld moeten worden?

De heer Van der Laan (POV): Ja. Mijnheer Keijser is op vakantie. Volgens mij heeft hij dat ook aan de griffie doorgegeven.

De voorzitter: De heer Keijser is ook afwezig?

De heer Nijman: Niet dat wij weten.

Mevrouw Mutluer (PvdA): En mevrouw Köseoglu is verlaat.

De voorzitter: Goed. Komt omdat we een half uur eerder beginnen.

Beëdiging steunfractieleden M. de Haas (ROSA) en T.J.A. Grootjen (CDA)

De voorzitter: Dan hebben wij agendapunt twee. De beëdiging van steunfractieleden: de heren Menno de Haas van ROSA, en Tom Grootjen van het CDA. Voorzitter van de commissie Geloofsbrieven staat al klaar. De heer Murat Baylan. Aan u het woord.

De heer Baylan (D66): Dank u wel, voorzitter. De commissie uit de raad van de gemeente Zaanstad in wier handen werden gesteld, daarbij het reglement van orde gevorderde stukken ingezonden door 1. de heer M. de Haas, 2. de heer T.J.A. Grootjen, om op donderdag 25 januari 2018 te worden beëdigd tot steunfractielid van de raad van de gemeente Zaanstad, rapporteert aan de raad van de gemeente Zaanstad dat zij bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de kandidaat-steunfractieleden aan alle in het reglement gestelde eisen voldoen. De commissie adviseert tot hun toelating als steunfractielid van de raad voor de gemeente Zaanstad. De commissie bestaande uit Murat Baylan, ikzelf, mevrouw Zwagerman en mijnheer Laport.

De voorzitter: Dank u wel. Dan vraag ik de heren Menno de Haas en Tom Grootjen naar voren. En inderdaad gaan wij er als raad allemaal bij staan. Beginnen we met de heer Menno de Haas. Ik verklaar dat ik, om tot steunfractielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in het ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. En ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen, dat ik mijn plichten als steunfractielid naar eer en geweten zal vervullen.

De heer De Haas (ROSA): Dat verklaar ik.

De voorzitter: Mooi. Dank u wel. Dan gaan wij over naar de heer Tom Grootjen. Ik verklaar dat ik, om tot steunfractielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. En ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen, dat ik mijn plichten als steunfractielid naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Grootjen (CDA): Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dan mag ik u allebei feliciteren en het laten begeleiden met een groot applaus voor u. Succes met uw werk.

Vaststellen van de agenda

De voorzitter: Dames en heren. Dan zijn wij bij het vaststellen van de agenda. Is het akkoord om het bestemmingsplan Rozengrachtstoren toe te voegen aan de debatagenda? Blijkbaar op zijn plaats. Zaans Pijl bestemmingsplan. Moet dat op de debatagenda of kunnen we dat zo laten zoals het nu is? Op de stemagenda denk ik? Ja? Dan een kleine constatering die wij hebben met de griffie over het referendumbesluit. Is wel goed om dat vast te stellen dat wij geen amendement hebben gezien over het raadsvoorstel nieuwe beslissingen op bezwaar en besluit. Over wel of niet instellen van hoger beroep. Naar aanleiding van de uitspraak van de rechtbank Noord-Holland voor het referendum Cultuurcluster. En voor het instellen van hoger beroep is een amendement vereist. En dat is ook aangegeven in de voorbereide notitie vanuit de griffie. Dus voor de keuze dat het kredietbesluit niet referendabel is, is ook een amendement vereist. Daarmee kan ik concluderen dat de raad stemt voor a. Over het raadsbesluit inzake definitieve budgetaanvraag voor de investering en exploitatie van het Cultuurcluster kan een referendum gehouden worden. En dan betekent het ook, dus even een vraag of dat klopt... De heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Voorzitter. Nou, dan als er niets gebeurt vanuit de collegepartijen, dan willen wij gehoord hebbende de vergadering nu een amendement indienen. Want ja, wij hebben wél ideeën. Dus... En we willen het even goed op de debatagenda hebben.

De voorzitter: Oké. Dan wordt het een debatonderwerp en dan komt het zo op het debat terug. En kan ik dan ook concluderen dat de raad kiest voor d. Dat de gemeenteraad niet in hoger beroep gaat tegen de uitspraak van rechter betekent ook dat het op de debatagenda zo terugkomt. Ja?

De heer van der Laan (POV): Wij komen met een ander voorstel.

De voorzitter: Mooi. Goed. Dan hebben ook dat vastgesteld in de agenda.

Vaststellen verslag en besluitenlijsten d.d 30 november en 21 december 2017

De voorzitter: Dan hebben we het verslag en het vaststellen van de besluitenlijst van 30 november en 21 december 2017. Misschien is het goed om te melden dat mevrouw Van Nieuwamerongen de griffie heeft geattendeerd op de ontbrekende besluitenlijst van 30 november. En die is nog toegevoegd en dat is gecorrigeerd. Kunnen we daarmee vaststellen? Dank voor de opmerkzaamheid.

Bekrachtiging geheimhouding stukken

De voorzitter: Bekrachtiging van de geheimhouding op stukken waar geheimhouding op berust. Kunnen we dat nu zo vaststellen? De heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja, dank voorzitter. Ik wil even daar iets over zeggen, want begin februari zijn naar aanleiding van technische vragen al grote delen uit de vaststellingsovereenkomst met NSPO openbaar gemaakt. En gezien de huidige ernst van de situatie, en dat er alleen in staat dat er terughoudendheid betrachten moet en het niet verboden is om het openbaar te maken, wil ik hier verzoeken om het gehele stuk openbaar te maken.

De voorzitter: Advies van het college. Kijk ik even wie...

De heer Nijman: Kunt u ook later op de avond doen.

De voorzitter: Misschien kunnen we dat later op de avond doen?

De heer Nijman: Het hoort bij de debatagenda.

De voorzitter: Het hoort bij de debatagenda, ja. Dus we moeten toch eventjes... Dus een moment, een minuutje schorsing.

Schorsing

De voorzitter: Er is toestemming van een derde partij voor nodig, dus het wordt ontraden. Dus, moeten we dit in stemming brengen? Nou, dat doen we dan toch. Dus wie is er voor bekrachtiging van de geheimhouding van de stukken waar geheimhouding op berust? Wie is daarvoor? Dan is hij aanvaard met de stemmen van de Zaanse Inwoners Partij, DZ, de SP, de fractie Volkstem en de fractie van POV tegen, aanvaard. D66 was voor. De stemverhouding zoals ik hem heb gezegd die is van toepassing.

Debat

Nieuwe beslissing op bezwaar en besluit over wel of niet instellen hoger beroep n.a.v. uitspraak Rechtbank Noord-Holland referendumverzoek Cultuurcluster

De voorzitter: Dan zijn we bij de debatagenda. En zijn wij toe aan het raadsbesluit nieuwe beslissing op bezwaar naar aanleiding van de uitspraak van de rechter over het referendumverzoek van het Cultuurcluster wie wil erover het woord? Mevrouw Neefjes staat op.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Nou ja, als we dan toch met elkaar in gesprek of debat gaan. We hebben een brief gekregen van de wethouder over het gesprek dat zij gehad heeft met de heer Jan de Bruin. En ze heeft daarin aangegeven dat het niet mogelijk is om daar een schriftelijk verslag aan ons te doen. En zij was wel bereid om een mondeling verslag te doen. En ja, wij zijn daar eigenlijk wel heel benieuwd naar. Dus ik zou de wethouder willen vragen of zij daarvan verslag wil doen.

De voorzitter: Zullen we daar dan maar mee beginnen? Het woord is aan wethouder Van Munnikendam.

Mevrouw Munnikendam (wethouder): Ja, dank u wel. Ik kan daar wel verslag van doen. Ik heb na afloop voor mezelf het een en ander opgeschreven. Ik moet wel zeggen dat het gewoon echt mijn eigen bevindingen zijn. Het zijn geen conclusies. Doe ermee wat u wil. Er is ook een amendement wat nu net ingediend is, wat we nog niet gezien hebben. Ik heb twee gesprekken gevoerd met de heer De Bruin en de heer Berg, Otto Berg van Fluxus. Op maandag. En ik heb op dinsdag een gesprek gehad met dezelfde heren en ook met onze burgemeester mijnheer Hamming. We hebben in deze gesprekken argumenten uitgewisseld en varianten met elkaar besproken. We hebben gekeken van: wat zijn onze overeenkomsten? Wat voor een inzichten hebben we met elkaar op het gebied van cultuur, op het gebied van het afbouwen van Inverdan? En de conclusie kan eigenlijk heel kort zijn. Dat er niet geleid heeft tot een nieuw voorstel en het heeft dus ook... We hebben de overeenkomsten met elkaar besproken. Nou, we hebben eigenlijk wel... We delen het hart, het warme hart voor cultuur. We delen het feit dat we eigenlijk belangrijk vinden dat cultuur in alle wijken geborgd wordt, in alle kernen, in de haarvaten van de stad. We vinden het belangrijk dat Zaanstad het goed doet op gebied van cultuur. We vinden ook dat het toevoeging en de bouw van dit Cultuurhuis niet moet zorgen dat cultuur op andere plekken in de stad verdwijnt. Nou ja, zoals ik al zei: we hebben de argumenten uitgewisseld. En er is geen overeenstemming gekomen tot welke consequenties het al dan niet afbouwen van het pand en het Cultuurhuis zal hebben. Het was ook lastig om daar, nu los van het feit dat mijnheer De Bruin er geen prijs op stelde dat er verslag van gedaan werd, om redenen die hij zelf noemde, is het ook, was het ook ingewikkeld omdat hij terug moest naar zijn achterban om bepaalde besluiten al dan niet te kunnen nemen. Het kwam erop neer dat ik hem heb meegegeven dat het belangrijk is dat er nu een aanbesteding loopt. Dat op het moment dat je die aanbesteding... Dat je als je nu hele concrete wijzigingen wil aanbrengen, dat dat dan invloed heeft op het bestek. Het heeft invloed op de aanbesteding als je rigoureuze wijzigingen in de bouw van het pand wil, dan kan dat niet. Dan moet de aanbesteding teruggetrokken worden, moet er opnieuw aanbesteed worden. Met alle kosten van dien. Dus ondanks het feit dat we op punten elkaar, zeker op cultuur, elkaar wel konden vinden, dat we allebei de buitenkant van het pand heel mooi vinden, hebben we niet tot overeenstemming kunnen komen om toch verder te kunnen met de aanbesteding. En heeft er niet tot geleid dat de heer De Bruin, in ieder geval dat was de stand van zaken op dinsdag, dat hij niet op dinsdag bereid was om zijn verzoek tot het houden van een referendum in te trekken. En meer kan ik er op dit moment niet van zeggen.

De voorzitter: Zeg, even voor de orde van het debat. Het is normaal als een amendement wordt aangekondigd. Dan brengen we dat eerst in roulatie en wordt het even toegelicht. Dus ik geef de heer Van der Laan gelegenheid om het amendement toe te lichten.

De heer Van der Laan (POV): Ik wilde eigenlijk op de wethouder reageren.

De voorzitter: Nou, we beginnen zoals het hoort met... Want anders hebben we... De debatagenda begint met het amendement. Dan kun je daarna gewoon de discussie met elkaar voeren, maar ik denk dat het goed is als we even toch goeie volgorde te hanteren.

De heer Van der Laan (POV): Komt... Volgens mij komt 'ie op het RIS. Jorrit, heb je 'm? Jorrit is bezig.

Voorzitter. Omdat er geen enkele reactie kwam, dachten wij: nou, het is misschien wel slim om te kijken dat wij wel met een idee kunnen komen. En het is denk ik wel bekend dat wij graag willen dat er een referendum gehouden wordt. En we hebben een amendement in elkaar gezet: Partij voor de Ouderen en Veiligheid, ROSA, Democratisch Zaanstad, de SP, Zaanse Inwoners Partij en de Volkstem. Waarin wij zeggen dat artikel 4 van de referendumverordening het raadsinitiatief aangeeft dat de raad zelf het initiatief kan nemen tot het houden van een referendum. Dit is het scenario met het minste risico, het scenario met de minste kosten en de kortste doorlooptijd. Dat dit tevens het scenario is dat de raad zelf een referendum initieert en op 21 maart laat plaatsvinden. De directeur van Fluxus heeft aangegeven graag eerst het democratisch proces te willen volgen en de inwoners van Zaanstad te vragen wat zij van het Cultuurcluster vinden. Voorzitter. De indienende partijen besluiten, of willen graag dat het, de inhoud van het besispunt wordt vervangen door 1: Over het raadsbesluit inzake de definitieve budgetaanvraag voor de investering en de exploitatie van het Cultuurcluster kan een referendum gehouden worden. De gemeenteraad van Zaanstad roept per direct een referendum uit. De gemeenteraad van Zaanstad bepaalt dat de datum voor het referendum is op 21 maart 2018. Alle politieke partijen in de Zaanse gemeenteraad zullen zich bij de aankomst en de uitkomst en de consequenties van het referendum neerleggen. De gemeenteraad tekent door het uitroepen van het referendum geen hoger beroep aan tegen de uitspraak van de rechtbank. En de gemeenteraad van Zaanstad stelt de vraagstelling voor 9 februari vast. Dat is een wijziging van het besluitpunt in het amendement wat er nu voorligt. Wij denken dat dat de kortste klap is en dat we dan à la minute kunnen regelen dat we op 21 maart Zaanstad kunnen horen. En dat is het amendement.

De voorzitter: Wie heeft er behoefte aan...? De heer Pietersma. De heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja. Ik wil wel even een vraag stellen naar alle partijen eigenlijk. Misschien is het voor iedereen niet helemaal duidelijk hoe de situatie is. Misschien kunnen we het nog één keer even herhalen, voorzitter. Hebben we nu goed begrepen dat zo meteen als iedereen gaat stemmen, is er gezegd: we kiezen voor scenario 3 zonder het amendement nog. Dat betekent dat we zeggen dat het wel referendabel is, dus dat een referendum kan worden gehouden en dat we niet in hoger beroep gaan. Dat betekent dan automatisch dat de cultuurklusters, die het referendum zijn gestart, dat die kunnen beginnen met de rest van hun handtekeningen ophalen. Heb ik dat goed verwoord op deze manier? En zijn er partijen die hier zitten nu die het hier niet mee eens zijn op dit moment? Los van het amendement.

De voorzitter: De heer Laport.

De heer Laport (GroenLinks): Ja, het lijkt mij handig dat we even schorsen. Want het amendement staan nog steeds niet op het RIS. En ik hoor ook... Nou ja... Ik heb hem in ieder geval nog niet gezien. En ik hoor een aantal dingen die volgens mij in tegenspraak zijn met referendumverordening die wij hebben. Dus het lijkt me sowieso... Ja, ik vraag me eigenlijk af of het überhaupt wel kan deze motie of dit amendement.

De voorzitter: Goed.

De heer Laport (GroenLinks): Dus, ja. Het lijkt me goed om daar even naar te kijken. En even te schorsen.

De voorzitter: Verzoek tot schorsing. Hoeveel minuten heeft u nodig?

De heer Laport (GroenLinks): Twee.

De voorzitter: 5 minuten. 5 minuten schorsing.

Schorsing

De voorzitter: De heer Laport heeft gevraagd om schorsing. Die heeft het woord.

De heer Laport (GroenLinks): Ja, dank u voor de. Wij hebben het amendement kunnen bestuderen. En wij hebben ook overleg kunnen voeren. Ook met ambtenaren van: hoe nu verder te gaan? En ik heb in ieder geval wel behoefte aan om een bijdrage leveren. En andere partijen heb ik daar ook over gehoord van waarom we tot het besluit gekomen zijn om niet in beroep te gaan en het wel referendabel te laten zijn. Dus ik denk dat we gewoon een debat erover moeten voeren.

De voorzitter: Ja, alleen ik denk dat het goed is om vooraf even vanuit de griffie aan te geven wat wel en niet kan. Zullen we dat... Staat u mij toe om dat even aan te geven? Want dan hebben we ieder geval een level playingfield als het gaat om wat... Hoe het amendement in mekaar zit. Er zijn twee dingen waar we even naar moeten kijken. Dat is besluit 3. Daar staat dat de gemeenteraad van Zaanstad bepaalt de datum van het referendum op 21 maart 2018. U heeft daar al volgens mij in de beantwoording van de technische vragen gekeken, dat als het puur technisch of puur dat je kijkt naar de logistieke organisatie, dan kan dat. Als het gaat om zorgvuldigheid, en dat is los van de logistieke organisatie, leert de ervaring dat voor een zorgvuldig proces voor het referendum gerekend moet worden op een maand of vier tussen het besluit om het referendum te houden en de referendumdatum. Dat is ook in de referendumverordening en opgenomen termijn. En bij een zorgvuldig referendum hoort onder meer, en dat moet u gewoon weten want u kunt anders beslissen, dat is aan u. Maar er hoort onder meer een door de raad vastgestelde vraagstelling, een onafhankelijke referendumcommissie, het verstrekken van budget aan voor- en tegenstanders et cetera cetera. Dus het is van belang dat u dat weet en dat u dat ook meeneemt bij een zorgvuldige besluitvorming. Dat is vraag 3. Als het gaat om vraag 4: alle politieke partijen in de Zaanse gemeenteraad zullen zich bij de uitkomst en consequenties van het referendum neerleggen. Dat kan niet. Dat is namelijk vastgelegd in artikel 16 van de slotbepalingen van de referendumverordening. Daar staat in: de raad kan zich niet vooraf binden aan de uitslag van het referendum. Wel is het mogelijk dat individuele raadsleden, wanneer ze dat zelf wenselijk achten, vooraf te kennen geven welke consequenties zij aan een uitslag verbinden. Een dergelijke uitspraak is juridisch gezien niet bindend, maar kan wel politieke gevolgen hebben. En de eerstvolgende vergadering van de raad, na de dag waarop het referendum wordt gehouden, vindt besluitvorming plaats over het aangehouden raadsbesluit dat aan het referendum is onderworpen. Dat is dus feitelijk de situatie wat er wel niet kan. Dus dat punt 4 besluit, dat zal echt moeten worden aangepast, omdat dat gewoon niet kan volgens onze eigen verordeningen. Goed. Dat voor wat betreft even de technische reactie. De heer Laport heeft behoefte nu aan zijn eerste termijn.

De heer Laport (GroenLinks): Ja, dank u voorzitter. Ja, en ik zal een wat langere bijdrage leveren. Volgens mij komt hier een verzoek tot schorsing van collega Groothuismink. Dat hoor ik.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink heeft het woord.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Ja, ik heb dan wel behoefte om even te kijken of de indieners het amendement dan aanpassen, voordat mijnheer Laport lange reactie geeft op ons amendement.

De voorzitter: Hoeveel minuten schorsing heeft u nodig? 5 minuten schorsing. 19.40 uur zijn we terug. Dit is feitelijk. Zo gaan het werk. Ja.

Schorsing

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink staat bij de microfoon, dus dat betekent dat u allemaal weer uw plaatsen kunt innemen. En dan geef ik mevrouw Groothuismink het woord.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Dank u wel, voorzitter. Als aangegeven wordt dat een punt niet kan, dan kan het niet. Dus daarom hebben wij besloten een punt 4 van het amendement eruit te halen. Dus dat punt dat de fracties zich neerleggen bij de uitslag van het referendum, dat halen we eruit.

De voorzitter: Dan wordt dat verwerkt door de griffie. En krijgt u zo het aangepaste amendement toegestuurd. Geef ik nu het woord aan de heer Laport.

De heer Laport (GroenLinks): Ja, dank u voorzitter. Ja, ik zal een wat langere uitleg geven waarom wij tot onze conclusies zijn gekomen. Ruim zes jaar geleden sprak een van de langst zittende raadsleden van onze gemeenteraad over de culturele woestijn die Zaanstad is. Zaanstad stond toen ongeveer op de 40^e plaats van de ranglijst van de culturele steden Nederland. Ondertussen is Zaanstad doorgegroeid, maar zijn we wel verder gedaald op die ranglijst. Ik geloof dat we nu ongeveer op de 50^e plek staan, als 15^e stad van Nederland. Die culturele woestijn is onder andere het gevolg van vele jaren van bezuinigingen. Ik ben er daarom best trots op dat het vorige college, en nu ook dit college, bereid is om geld te steken in prachtige nieuwe accommodatie van culturele instellingen. Het kan een bron zijn van waaruit de cultuur doorsijpelt naar andere delen van de stad. Het kan het hart zijn dat het culturele bloed sneller laat kloppen in de gehele Zaanstreek. Een op en top professioneel gebouw waar iedereen, ook amateurorganisaties en scholen, van harte welkom zijn. Een Cultuurhuis vol reuring en bekijks midden in het hart van onze stad; iconisch en goed bereikbaar. Ik begrijp best de angst voor de plannen. Hoeveel verzet was er in het verleden niet tegen de komst van het Zaantheater en tegen de vernieuwing van de Gedempte Gracht? Angst voor veranderingen. Kunnen we het niet gewoon houden bij het oude? Dat is toch ook mooi? Mensen van mijn generatie en van de generatie van de kultuurklutser die willen gewoon een filmpje pakken in de fabriek of naar een strijkorkestje in de Bullekerk. Er is angst dat dat verdwijnt. Dat alles opeens wordt opgeslokt door het Cultuurhuis. Maar die angst is ongegrond. Wij denken dat de fabriek, bijvoorbeeld als debatcentrum, en misschien als een zelfstandig filmhuis, gewoon kan blijven bestaan. Het pand heeft tenslotte een maatschappelijke functie. Als wij dat als gemeente handhaven, dan verandert dat niet zomaar. En ook het strijkorkest zal heus blijven spelen in de Bullekerk. En ik sta hier niet alleen voor de mensen van mijn generatie of die van de kultuurklutser. Ik vind dat ik in het belang van de stad breder moet kijken. Ik sta hier ook voor mijn buurman van achterin de 20 en ik sta hier ook voor mijn tienerzonen. En ik sta hier ook voor toekomstige bewoners van Zaanstad. Ik vind dat ook zij recht op hebben om van cultuur te kunnen genieten. En ik durf te stellen dat velen van hen het hier een culturele woestijn vinden. En ik durf te stellen dat de artiesten waar zij van houden: de rappers, de elektrische rockbandjes, het hier een culturele woestijn zullen vinden. Veel artiesten waar onze jongeren gek op zijn, die zullen Zaanstad bij blijven mijden als de pest al restaureer je 20 Bullekerken. Een grote denkfout die wordt gemaakt, is dat het bouwen van het Cultuurhuis ten koste gaat van culturele instellingen. Dat is niet zo, want de subsidies worden juist op niveau gehouden na de verhuizing. En deze denkfout leidt tot een nog grotere vergissing. Want wanneer het Cultuurhuis niet doorgaat, vloeit het geld echt niet terug naar de cultuur. Er blijven dan niet opeens miljoenen euro's over om alle Bullekerken te transformeren naar poppodia. Integendeel, want we zitten nog steeds met een vreselijk lelijk gat tegenover het gemeentehuis. En veel waarschijnlijker is dat een volgend college iets anders met het geld gaat doen; een bowlingbaan of misschien wel een extra strook asfalt. Of aan een zoveelste hotel in onze binnenstad. En dat wordt geheid een succes, want mensen die helemaal niks met cultuur hebben, zullen hier graag naartoe blijven komen. En weet u? Het

is allemaal nog niet eens zo erg voor mijn generatie en de generatie van de kultuurklutser; wij gaan gewoon nog naar de onvolprezen fabriek om een filmpje te pakken en naar de prachtige Bullekerk. Maar het is heel slecht nieuws voor de culturele instellingen die wél dolgraag wil vernieuwen. En het is heel slecht nieuws voor mijn buurman van achter in de 20, voor mijn tienerzonen en voor de toekomstige inwoners van Zaanstad.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Ja. Als we het over elkaars tienerzonen gaan hebben, zou ik het fijn vinden dat mijn tienerzonen in hun eigen dorp van cultuur kunnen genieten. Mijnheer Laport, u heeft een mooi betoog over de functie van cultuur en de ontwikkeling van cultuur. En dat cultuur voor jong en oud moet zijn. Cultuur verandert ook in de loop der jaren, dus cultuur moet je niet vastzetten in een gebouw. Maar daar hoeven we het vanavond niet over te hebben. Daar ga ik graag met u over in debat en dat heb ik ook vaak gedaan. En ook vaak denken wij redelijk het zelfde over de waarde van cultuur en het belang van cultuur. En een extra investering in cultuur die zou moeten komen. Maar daar gaat het nu niet om. Wij moeten het nu hebben over het wel of niet houden van een referendum. En als we het hebben over cultuur, dan zou ik graag met de betrokken partners die naar het Cultuurcluster gaan, maar ook daaromheen, heel graag het over de toekomst van cultuur willen hebben. We moeten tenslotte een nieuw cultuurbeleidsplan vaststellen; laten we daarmee beginnen. Maar laten we het nu over het referendum hebben.

De voorzitter: De heer Laport.

De heer Laport (GroenLinks): Ja, dat lijkt me prima. Ik heb al uitgelegd dat ik wil uitleggen waarom wij tot dit besluit zijn gekomen. En ik kom verder nog op het referendum terug en daar zal ik ook mee eindigen. En over mijn tienerzonen, daar was ik gebleven. Voor hen blijft Zaanstad namelijk die culturele woestijn waar wij nu al jaren iets aan proberen te doen. De rechter heeft geoordeeld dat het kredietbesluit referendabel is. Wat de precieze vraagstelling dan moet zijn, is voor iedereen eigenlijk onduidelijk. Er is overeenstemming dat de vraag niet kan luiden: wel of geen cultuurcluster? Wat dan wel de vraag moet zijn: de cultuurklutser heeft aangegeven dat hij het vooral wil hebben over de spreiding van cultuur, niet specifiek over het cultuurgebouw. Maar eerlijk gezegd begrijpen wij steeds minder goed waar het de cultuurklutser, en de partijen die zeggen om cultuur te geven, nou eigenlijk om te doen is. Weten zij het zelf nog wel? Alles overwegend kiezen wij voor besluitpunt a en d. Wij vinden dat de gemeente niet in beroep moet gaan tegen de uitspraak van de rechter. En wij vinden ook dat de Cultuurcluster zijn handtekeningen maar moet gaan ophalen. Maar wij hopen dat hij zich terdege realiseert wat hij op het spel zet. Een referendum kan ertoe leiden dat het Cultuurhuis helemaal van tafel gaat. En dat de kans eveneens levensgroot wordt dat daarmee de mogelijkheid voor culturele ontwikkelingen voor jaren en jaren op slot gaan. Dat vinden wij zonde.

De voorzitter: De heer Zoomermeijer.

De heer Zoomermeijer (SP): Nou wordt het wel lange interruptie. En is het nou het einde van je bijdrage, Paul?

De voorzitter: Daar gaat u niet over. U heeft nu het woord.

De heer Zoomermeijer (SP): Nou ja, Dat zou ik wel willen weten, omdat ik zo lang heb moeten wachten. Dat maakt wel uit.

De voorzitter: Ik ga ook over de orde van het debat en niet de heer Laport. De heer Zoomermeijer heeft het woord.

De heer Zoomermeijer (SP): Nou, oké. Dan ga ik mijn tijd nemen. Ten eerste vind ik het heel vervelend mijnheer Laport, dat u zegt: kultuurklutser en hij. Ik hoop dat u zich niet heeft gericht tot mijnheer Jan de Bruin, want de kultuurklutsers zijn een heel brede organisatie. En ik zou het vervelend vinden als één persoon, persoonlijk hierop wordt aangesproken. Want dat zou... Ja, dat vind ik gewoon niet netjes om dat zo te doen. Dus ik hoop dat u dat niet bedoelde. Ik hoop dat u daar een antwoord op kunt geven.

De voorzitter: De heer Laport

De heer Laport (GroenLinks): Ja, volgens mij is de rechtszaak aangespannen door de heer De Bruin en is dat één persoon. Is dat door één persoon aangespannen. En ik wilde zijn naam niet noemen, ik denk: dat is niet chic. En daarom noem ik hem de kultuurklutser. Maar volgens mij is er door één persoon aangespannen en gaat het dus om hem in het geval.

De voorzitter: De heer Zoomermeijer.

De heer Zoomermeijer (SP): Nou ja, dan is het dus duidelijk. De kultuurklutsers nogmaals, zijn een grote groep van maatschappelijk betrokken mensen en politieke partijen, burgers, gebruikers van cultuur en mensen werkzaam in cultuur. En één iemand moest, want zo werkt dat met rechtszaken, zijn naam eronder zetten. Maar het gaat om een hele grote groep die een groot deel van de bevolking vertegenwoordigt. En als zoals vorige week werd gesuggereerd, misschien noodzakelijkerwijs door u, maar dat dit hele proces bijvoorbeeld geld kost. Snap dan dat dat niet komt door meneer De Bruin, de onvermoeibare vechter voor cultuur in Zaanstad. En dat brengt me op het volgende punt. De discussie gaat inderdaad niet over of wij wel of geen cultuurinvesteringen willen, want ik denk dat eigenlijk wel de meeste partijen daar wel over eens zijn dat we meer investeren in cultuur willen. En dat het schandalig is dat Zaanstad nog verder is gezakt op wat je het ook wil noemen, de culturele ladder. Alleen het punt is: a: is het referendabel? En daar kom ik zo over op terug. En b: we moeten eigenlijk de link zien door te knippen tussen het gebouw, de fysieke realisatie van de overbouw; het afmaken van Inverdan. En het investeren in cultuur, heel breed over Zaanstad. En wat betreft de referendabele, en daar ga ik dan mee afsluiten voor nu, ik ben ontzettend blij dat u in ieder geval de grootmoed heeft getoond om te zeggen: ik ga dus niet meer in de weg liggen. En dat u dit besluit heeft genomen, dat u zegt: het is referendabel. En ik hoop dat de rest van de partijen daar ook verder mee instemt. En dan zou dat een winst zijn voor de bevolking van Zaanstad, ongeacht wat de uitkomst is, want dan krijgen de mensen buiten eens in de vier jaar te stemmen, ook nog eens een stem buiten de verkiezingen om. En dat doet zoveel goed voor de samenhang in de stad, de betrokkenheid, want hier lopen de emoties hoog over op. En die zijn breder dan wij 39 in deze raadzaal. Bedankt.

De voorzitter: Nog behoefte aan reactie van de heer Laport?

De heer Laport (GroenLinks): Ja, want de heer Zoomermeijer die had het over de kosten. Dat ik het over kosten had. Daar heb ik het niet eens over gehad; daar begint de heer Zoomermeijer zelf over. Ik heb gezegd dat het risico is dat de ontwikkelingen op cultuur voor jaren op slot gaan. En daarbij heb ik het niet eens over de kosten, maar heb ik het over toekomstkansen van cultuur in Zaanstad. En ik heb gezegd, dat waren in het verleden is gezegd dat Zaanstad een culturele woestijn is, dat door dit besluit te nemen de kans bestaat dat het nog jaren zo blijft en dat wij dat zonde vinden.

De voorzitter: De heer Zoomermeijer.

De heer Zoomermeijer (SP): Nou ja. Die stem is uiteindelijk aan de mensen die in het referendum hun stem mogen geven, maar ten tweede: wij zijn hier de politiek, wij gaan over de financiële middelen. En mijn insteek is, want ik ben meer van de positiviteit, als wij die miljoenen weten rond te krijgen voor het Cultuurcluster en met z'n allen hier willen dat cultuur meer kansen krijgt in Zaanstad, dan gaan we dat gewoon doen. Cultuurcluster of niet.

De voorzitter: Mijnheer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Ja, voorzitter. Ik heb eigenlijk wel een... Ik wil toch eigenlijk wel even ingaan op al de verhalen die nu weer opgehaald worden. We hebben de afgelopen twee weken zo'n, volgens mij, 3,5 – 4 uur naar het leeglopen van ballonnen geluisterd. Dat lijkt me niet goed dat we dat nu vanavond nog een keer over gaan doen. Er liggen twee dingen voor: er ligt een amendement, wat de oppositiepartijen hebben aangediend. En dat is volgens mij een fantastisch amendement en een hele korte, goedkope oplossing. En er ligt een raadsvoorstel waarin twee andere punten zitten. En ik zou toch willen voorstellen dat we het over die dingen gaan hebben, want anders... Als we die 4,5 uur weer over gaan doen van die twee weken, dan zitten we hier vannacht om vier uur nog. En dat lijkt me nou een echt niet een goed idee.

De voorzitter: Nou, 4,5 uur gaan we ieder geval niet overdoen, maar we geven wel de ruimte om gewoon argumenten nog te wisselen die van toepassing zijn op dit debat. Mevrouw Groothuismink heeft het woord.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Ja, dus ik wou het even hebben over het referendum, mijnheer Laport. Want wat interessant is, is dat u dus het vindt dat dit referendabel is. En vervolgens laat u blijken dat u de referendumverordening goed kent, dus dan weet u donders goed dat de Zaanse raad te vragenstelling van een referendum vaststelt. Dus dat bent uzelf. Dus ik ben erg benieuwd mijnheer Laport: wat vindt u een vraag, nu u dit referendum wil, wat u dan wil voorleggen aan de Zaanse bevolking? Want eigenlijk bent u aan zet.

De voorzitter: Mijnheer Laport.

De heer Laport (GroenLinks): Ja, voorzitter. Ik denk dat dat nog een groot probleem wordt. En ik denk dat we daarom... Dat het ook handig is om daar de tijd voor te nemen. Dat we echt die stukken van de rechter nog moeten doorpluizen. Ik heb de vorige keer gezegd van: ja, je kan een referendum gaan houden. Willen we een mooi iconisch Cultuurhuis of willen we er eentje van bordkarton? Want volgens ons gaat het om dat kleine stukje krediet, dat extra krediet wat vorig jaar is aangevraagd en heeft de rechter gezegd dat dát referendabel is. En ja, volgens mij kunnen we daar nog een paar sessies aan wijden van wie er nou gelijk heeft en wat er nou staat. En volgens mij is het daarom ook goed om de tijd daarvoor te nemen.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Nou, de rechter heeft gelijk. En dat vindt u ook, want u legt zich erbij neer. U gaat niet in hoger beroep.

De voorzitter: Mevrouw Neefjes.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Ja, ik denk dat het goed is om even een misverstand uit de weg te ruimen. 'Referendabel' betekent niet dat je een referendum gaat houden; dat zijn twee verschillende besluiten.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Mag ik dan de ChristenUnie vragen of ze dan vinden dat ze dan gaan... Dat ze vinden dat als de handtekeningen er zijn, zij alsnog kunnen zeggen: wij doen het niet? En wat is het ChristenUnie van plan als ze dat doen?

De voorzitter: Mevrouw Neefjes.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Nou, zoals u weet is de ChristenUnie in principe tegen referenda, omdat wij complexe zaken liever niet via referendum besproken willen hebben. U weet zelf hoe een referendum werkt. De eerste stap: is het referendabel? Daar besluit je toe. Vervolgens moeten er handtekeningen opgehaald worden. Is dat gehaald, dan wordt er pas besloten of er een referendum gehouden gaat worden. En u slaat zomaar even een paar stappen over. Dat vind ik jammer.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Nee, dat doe ik niet. Dat doet u. U zegt: het is wel referendabel; daar stemmen wij voor, maar vervolgens wilt u geen referendum. Nou, dan denk ik: dat is nogal... Nou, ik zoek even naar woorden, want dat vind ik nogal wat. U gaat mensen 5000 handtekeningen laten ophalen en vervolgens laat u nu doorschemeren van: ja, maar ik wil geen referendum.

De voorzitter: Mevrouw Neefjes.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Ja. Als ik zeg... Als ik mij neerleg bij de uitspraak van de rechter dat hij dit besluit referendabel acht, en ik beslis dan ook van: het is referendabel. Dan is het aan degene die een referendum wil houden om dan een beslissing te nemen of hij wel of niet die handtekeningen gaat ophalen. Dat is een volgende stap.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink. U niet meer? De heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Voorzitter. De rechter heeft niet gezegd: het is referendabel. De rechter heeft gezegd: u heeft uw besluit op verkeerde gronden genomen. Dat is hem. En voor de rest niet. Maar als u nu zegt: het is referendabel. En u zegt daarna: maar eigenlijk vind ik het niet. Dan is dat best een beetje gek. Daarom dat wij ook zeggen: laten wij die weg voor u dichttimmeren. En zeggen: nou, wij mogen als gemeenteraad, staat ook in uw eigen referendumverordening, rechtstreeks nu een referendum afroepen. Dan is er geen vraag meer: is het nog referendabel of is het anders? Nee, dan is dat referendum er gewoon zonder die 5000 handtekeningen.

De voorzitter: De heer Pietersma.

De heer Van der Laan (POV): Daar kunt u ook geen bult aan vallen, dan kan niemand een bult aan vallen en het is de kortste weg. En het kost...

De voorzitter: De heer Pietersma heeft het woord.

De heer Pietersma (PvdA): Ja, voorzitter. Ik hoorde de heer Van der Laan zeggen dat de rechter heeft gezegd dat deze raad het besluit op verkeerde gronden heeft genomen. Ik doe het maar even uit mijn hoofd. Maar volgens mij heeft rechter gezegd dat de zwaarwegende overwegingen, die we hadden om aan om er artikel k. van onze referendum verordening - die we hebben aangevoerd om op basis daarvan het referendum niet toe

te staan - dat hij die niet voldoende grond acht om geen gehoor te geven aan het referendumverzoek. Vervolgens, zegt diezelfde rechter in zijn stuk ook - en nogmaals even uit het hoofd, dus vat me niet op de letterlijke tekst - zegt hij van: het is namelijk altijd aan deze raad, daarom is het ook een raadgevend referendum, dat hij na uitkomst van het referendum of na het houden van het referendum, een dergelijke uitslag naast zich neer kan leggen. Kortom: er is geen sprake van onjuiste gronden. Daar weegt alleen de argumentatie anders.

De voorzitter: Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Volgens mij was dat wat ik zei. Dus. En volgens mij had die rechter het over uw amendement van een jaar terug. Dus dat. En dan denk ik toch voorzitter, dat het ook gewoon goed is als we ook eens uitkristalliseren. Als we het toch willen doen, als dat een soort van algemeen geldende tendens is hier. We willen het wel doen, maar we leggen die handtekeningen naast ons neer. Nou, dat zou ik wel graag willen weten. Want wat wij voorstellen in dit amendement, is een andere invulling van de besluitpunt. Is de kortste route en dan kan niemand een bult vallen dat hij ook politieke schade oploopt, doordat hij de kiezer niet serieus neemt. Dus dat lijkt mij goed om die eens even verder uit te kristalliseren dan behalve alleen de punten die in het aangeboden raadsvoorstel zitten. Want u kunt hier echt geen buil aan vallen. Wel aan uw beslissing.

De voorzitter: De heer Pietersma.

De heer Pietersma (PvdA): Ja, voorzitter. Ik zou graag de heer Van der Laan de volgende vraag voor neer willen leggen. Want hij is namelijk met enige regelmaat erg sterk om aan te geven hoe iets moet volgens de spelregels, zoals we die met elkaar hebben afgesproken. Nou staat in die referendumverordening staan een aantal artikelen en die geven de raad een bepaalde ruimte. Ook de verschillende stappen die daarin opgesomd staan, die zijn voor u ook glashelder. Daar bent volgens mij prima mee op de hoogte. En daar staat ook in dat het de raad vrij staat, ook wanneer die 6000, 5000 handtekeningen zijn verzameld, dat ze het besluit mogen nemen om alsnog dat proces niet voort te zetten. Dat is iets heel anders hoe ik het naar, te zijner tijd, op het moment dat dat is gebeurd, hoe we dat besluit nemen. Het gaat mij even om: is het procedureel mogelijk of niet? En dat kan volgens mij.

De voorzitter: Heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Ja, voorzitter. En mijnheer Pietersma heeft daar gewoon gelijk. Ik zal het niet vaak zeggen, dus onthoud hem. Maar het is natuurlijk wel dan dat u dat dan nu ook gewoon uitspreekt. Ga die 5000 handtekeningen halen als die dingen er wel zijn, als die er komen. Want dat is natuurlijk nog maar de vraag, want die is ook niet helemaal zeker. Maar laten we zeggen dat het lukt. Dan zou het ook mooi zijn als u nu gewoon uitspreekt: als die 5000 handtekeningen er zijn, dan vind ik ook dat we er wat mee moeten gaan doen. Of u zegt: als die 5000 handtekeningen er zijn, dan doe ik niks mee. En dan bent u helder en dan hebben we het over inhoud. En nu bent u zich aan het verschuilen achter die regeltjes. U kunt ook gewoon zeggen: we doen het nu rechtstreeks. Geen handtekeningen, gewoon hup de vaart erin. En de 21^e iedereen naar de stembus.

De voorzitter: Pietersma.

De heer Pietersma (PvdA): Ja, voorzitter. De heer Van der Laan is buitengewoon handig altijd om een buitengewoon sterk rookgordijn neer te leggen. Maar volgens mij, al dit technisch geneuzel over dingen die

we eigenlijk al geacht worden te weten, worden opgeroepen door uw eigen interrupties. Als u ons toestaat om onze bijdrage gewoon te houden, en ik sta al een tijdje met mijn papiertje klaar, ik doe het graag, dan weet u eindelijk ook hoe we erin zitten. En dat heeft u van de heer Laport ook gehoord. Maar u wenst interrupties in te brengen. Het staat u vrij, maar dan moet u niet klagen dat het misschien 4,5 uur duurt.

De voorzitter: Dat gaat het in ieder geval niet duren, heb ik al aangegeven. Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Nou, mijnheer Pietersma. Licht een tipje van de sluier op. Als die 5000 handtekeningen er zijn, gaat de Partij van de Arbeid een referendum goed vinden: ja of nee?

De voorzitter: De heer Pietersma.

De heer Pietersma (PvdA): Het is altijd problemen als je hoort wat je niet horen wilt. Ik heb volgens mij glashelder gezegd dat op het moment dat het besluit genomen wordt: het is referendabel, dan is fase twee aan bod. En dan gaan we kijken of het de indieners van het referendum lukt om die handtekeningen te verzamelen. En dan tegen die tijd nemen we het volgende besluit. Zo simpel is het. En ik heb het met name geënt op de procedure en u zult straks van mij horen wat ons standpunt is ten aanzien van het referendabel zijn.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Dus ik concludeer dat na al deze discussies over het wel of niet referendum houden, fractie van de Partij van de Arbeid het nog niet weet.

De voorzitter: De heer Pietersma.

De heer Pietersma (PvdA): Ja, ik zeg steeds: als ik mijn bijdrage mag leveren, dan hoort u of wij weten of het referendabel is of niet. Dat krijgt u van mij te horen. Er is geen twijfel over.

De voorzitter: Ik geef de heer Pietersma het woord om zijn bijdrage te leveren.

De heer Pietersma (PvdA): Heerlijk. Het zijn maar vijf kantjes, het valt mee.

De voorzitter: Wel even... Wel allemaal kort en bondig hè?

De heer Pietersma (PvdA): Geachte raad, beste toehoorders en kijkers. Ik had willen beginnen met een warm betoog voor een prachtig gebouw dat inmiddels op de tekentafel ligt. Een betoog als stimulans voor de culturele partners, die al jaar, al een paar jaar enthousiast bezig zijn, om vanuit het prachtige gebouw een deel van de culturele activiteiten van Zaanstad samen met diezelfde stad te delen. Een betoog dat er eindelijk een eind komt aan die afschuwelijke bouwput, de slechte voorzieningen voor fietsers, voor mensen met een beperking en aan het troosteloos gevoel wat je bekruipt wanneer 's avonds in het stationsgebied rondloopt. Helaas, daar gaat het vanavond helemaal niet over. Het gaat zelfs niet over de bouw van het pand. Want daar zei ROSA eerder al over dat ze niets tegen dat gebouw hebben. Zelfs de POV, van de POV mag het gebouw er gewoon komen, bleek vandaag in een artikel in het Zaans Stadsblad. Het gaat vanavond over een kredietbesluit. En als je dat van tafel weet te krijgen. En ja, met respect voor de bijdrage van mijnheer Zoomermeijer over de SP, maar hij betrok de heer De Bruin zelf in het debat. Is de heer De Bruin toch de stalspreekmeester geworden van de initiatiefnemers van de kultuurklutsers en het verzet? Samen met enkele

partijen hier inderdaad. En die menen dat het goed voor de stad is als wij dit traject ingaan. En dat het goed is voor haar inwoners en goed is voor het culturele aanbod. We hebben daar onze twijfels bij, want niets is minder waar. Als de initiatiefnemers en zijn kompanen hier de raad, waaronder ROSA, de SP, ZIP, DZ, POV en fractie Kat, gelijk krijgen, dan zijn we terug in de tijd van ver voor 2009. En klaarblijkelijk zijn daarbij alle middelen toegestaan en doen de gevolgen er niet toe. Ik neem u even mee terug in de tijd terug naar 2009. De bouw van de nieuwe bibliotheek in Zaandam is plotseling op losse schroeven komen te staan, omdat NS-spoor uit het project is gestapt. De gemeente is hier woedend over en overweegt juridische stappen, beschrijven TV Noord-Holland, februari 2009. Ik hoef niet uit te leggen dat er straks een tegenovergestelde situatie komen waarbij en NS-spoor dezelfde gevoelens heeft die wij in 2009 hadden. Maar goed, ik ga verder. Nu, in januari 2018 staan we voor het feit dat één inwoner van Zaanstad, de heer De Bruin, de rechter ervan heeft weten te overtuigen dat een referendum de enige goede en juiste manier is om een bijdrage te leveren aan de culturele ontwikkeling van Zaanstad. Zelfs als we de digitale ondertekenaars van de website van mijnheer De Bruin bekijken staat de teller vandaag op... Net even...

De voorzitter: Zeg wilt u proberen, ik vind wel goed om even met elkaar vast te stellen dat we hier een discussie hebben met de raad en niet met een inwoner van onze gemeenschap. Ik wil eigenlijk proberen ons te beperken tot de discussie hier en niet één inwoner van ons aan te spreken. Dat hoort niet.

De heer Pietersma (PvdA): Ja, ik zal dat achterwege laten voorzitter. Zelfs als we vandaag kijken naar de website van de cultuurklusters, dan staat de teller op 2700 steunbetuigingen. Ondanks dat men zware kritiek heeft op onze referendumverordening waar fysieke handtekeningen nodig zijn. Zonder ook maar enige verantwoordelijkheid te dragen voor de enorme financiële afbreukrisico's die de vertraging met zich meebrengt, of nog erger, wanneer het gehele project afgeblazen, blijven de tegenstanders van dit project het doen voorkomen alsof ze dit doen in het belang van de stad en haar inwoners en het culturele aanbod. En ik heb ze eerder genoemd, maar ik ga ze hier toch nog een keer even opnieuw opnoemen. Elke maand vertraging betekent € 250.000 extra kosten. De vertraging bij het referendum betekent dat we de bouwplaats moet aanpassen: 1 miljoen extra kosten. Dat betekent miljoenen aan extra investeringen in de oude panden waar de huidige cultuurdeelnemers nu gevestigd zijn, aan extra onderhoud, achterstallig onderhoud enzovoort.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Mijnheer Pietersma. De vertraging is gekomen door uw amendement, wat nu teruggedroten is door de rechter. Dus u moet niet zeggen dat andere partijen de vertraging in zitten. Als u dat amendement niet had gemaakt, dan was er nu geen vertraging.

De voorzitter: De heer Zoomermeijer.

De heer Zoomermeijer (SP): Nou, ja. Dat dus. Ik bedoel: de vertragingen zijn daardoor ontstaan. Had het referendum gewoon toegestaan waar we vanavond nu staan. Feitelijk, want die conclusie trekken jullie nu. Met vertraging. Dus u heeft de gemeenschap eigenlijk veel geld gekost. Maar ten tweede: als we het nu snel en goedkoop willen afronden, laten we dan het amendement vanavond aannemen. Dan wordt het op 21 maart al besloten. Dat is de goedkoopste manier om het achter ons te laten, dit hoofdpijndossier.

De voorzitter: De heer Pietersma.

De heer Pietersma (PvdA): Voorzitter. Wij hebben gemeend die vertraging, of een ieder geval die kosten extra in beeld te brengen middels ons amendement, omdat we ons terdege bewust waren van de consequenties van elke vorm van vertraging. En daarom leg ik hem ook gelijk terug. Als u meent dat een referendum ons daar een oplossing biedt, dan is dat nu onomkeerbaar en niet het geval. Betekent gewoon vertraging. En in het geval dat een referendum definitief wordt gehouden, wordt het waarschijnlijk nog ernstiger, omdat daar mogelijk ook de aanbesteding gestopt zou moeten worden. Maar goed, ik ga even verder.

De voorzitter: De heer Van der Laan interromperen. Mijnheer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Ja, voorzitter. Dit is weer dat draaien. U heeft besloten in meerderheid om dat amendement in te dienen. En door dat amendement dat waarin u zei: wij achten als collegepartijen plus GroenLinks het niet referendabel. Daar heeft u zich in uw voet geschoten. Als u toen had gezegd: laat het referendum komen, had het referendum al lang al geweest en hadden we helemaal die kosten niet gehad. Want die kosten gaan nu pas oplopen; de aanbesteding is nu pas in werking gesteld na de vorige. Dus u heeft het zelf gedaan.

De voorzitter: Pietersma.

De heer Van der Laan (POV): Dus hou er nou over op.

De voorzitter: De heer Pietersma.

De heer Pietersma (PvdA): Ja voorzitter. Het zit misschien in de details, maar volgens mij: het referendabel achten stond op dat moment niet in de discussie, maar wij vonden onder overwegingen onder k., dat dat de redenen waren en dat we geen referendum wensten te organiseren. Even voor de zuiverheid, mijnheer Van der Laan. Goed, ik ga verder. Toch rest ons als PvdA niets anders dan gehoor te geven aan de uitspraak van de rechter. Hierbij hebben we alle opties overwogen. Wij geloven dat de inwoners van Zaanstad, en zeker zij die cultuur een warm hart toedragen, zich zullen laten horen. Dat zij dit fantastische gebouw als een aanwinst voor de stad zullen zien. En we denken dat het merendeel van de inwoners onze mening deelt, dat het volstrekt onverantwoord is, omwille van politiek gewin, om miljoenen door het putje te spoelen. En ons terug te brengen in 2009 met bijbehorende juridische procedures met betrekking tot de verwachte schadeclaim. En daarom zullen wij de keuze maken dat over het genoemde kredietbesluit, dat het referendabel is, en dat wij kiezen voor in het besluit genoemde punt a en d. En wij zijn zeker niet voor het amendement zoals dat nu door partijen is ingediend. Dat de raad zelf dat referendum organiseert omwille van het feit dat dat volstrekt geen ruimte biedt om een gedegen en fatsoenlijke voorbereiding te treffen tot het houden van een referendum.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Ja, mijnheer Pietersma zei: wacht maar tot ik mijn betoog af had. En u zegt in uw betoog, maar ik citeer u niet altijd juist vindt u, dus corrigeer me als ik het verkeerd heb. Dat u het volste vertrouwen heeft in het houden van een referendum, omdat u denkt dat de meerderheid van Zaanstad het juist wel wil. Betekent dat dat de fractie van de Partij van de Arbeid, als er 5000 mensen ook een referendum willen, dat die dat dan ook, dat uw fractie dat ook wil? Omdat u het volste vertrouwen erin heeft?

De voorzitter: De heer Pietersma.

De heer Pietersma (PvdA): Voorzitter. Volgens mij heb ik daar vanavond eerder al antwoord op gegeven. Wij vinden dat we de procesgang goed moeten voeren. Wij vinden dat stap één is: het verzamelen van de handtekeningen. Dan komt het hier terug in de raad en besluiten we tot een referendum en al of niet. En dat betekent dat we daarna ook de vraagstelling en dergelijke allemaal bij de kop gaan pakken. En daar lopen we niet op vooruit.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Procesgang is prima, maar u kunt wel alvast aangeven wat u dan gaat doen. U geeft ook in uw verkiezingsprogramma bijvoorbeeld aan wat u de komende vier jaar van plan bent.

De voorzitter: De heer Pietersma.

De heer Pietersma (PvdA): Ja, mevrouw Groothoutmink. Sommige dingen zijn nou eenmaal precair en moeten goed gewogen worden. En ik heb het volgens mij inmiddels drie keer gezegd en omwille van de tijd ga ik me niet langer lopen herhalen.

De voorzitter: De heer Zoomermeijer.

De heer Zoomermeijer (SP): Ja. Dit is het soort taalgebruik wat ik van de PvdA te goed heb leren kennen. Veel praten, veel dure woorden, veel juridisch taalgebruik, maar uiteindelijk niks zeggen. Wat de bewoners willen weten is: geeft u hun nu een stem? En als het hun lukt, die voorwaarden kunnen we er heus aan verbinden, dat staat in het reglement, of in de referendumverordening. Ze halen 5000 handtekeningen op. Durf dan gewoon te zeggen, wees stoer en zeg het gewoon: ja, dan luisteren we naar jullie. Zo simpel is het en dat is waar de bewoners recht op hebben. Want geven we nu eindelijk de gewone Zaanse Zaankanters een stem of blijft het hier bij gelul tussen 39 mensen?

De voorzitter: Zeg, dat doen wij hier niet in deze zaal. En luister. Dit, wij hebben hier eerder over gesproken en ik vind dat u zich echt moet houden aan de orde. We gaan niet hier schelden dit soort taalgebruik bezigen. Akkoord? Anders schors ik de vergadering. De heer Pietersma heeft het woord.

De heer Pietersma (PvdA): Ja. Ik wil het best voor de heer Patrick Zoomermeijer nog even in simpele bewoordingen uitleggen. Volgens mij hebben wij met elkaar hier de referendumverordening vastgesteld. En die referendumverordening die zegt: dit is het proces. Dit zijn de stappen die genomen worden. Het is een raadgevend referendum, staat alle partijen vrij om daarbij na de uitslag, als dat hele proces voltooid is, om daar een zelfstandig besluit over te nemen. En ik doe daar geen geweld aan.

De voorzitter: Mevrouw Snijder van Zaanstad Voor Iedereen.

Mevrouw Snijder (ZVI/ZOG): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter. Op 30 mei 2013 heeft de raad besloten om het Cultuurhuis te bouwen op het Figaro-locatie. We hebben als partij ons altijd ingezet voor het bouwen van het Cultuurhuis op deze locatie, met maar wel met voorwaarde dat er voldoende cultuur blijft bestaan in de rest van Zaanstad. Dit is meerdere malen bevestigd door het college. De rechter heeft op 21 december 2017 uitspraak gedaan over referendabel zijn wat betreft het kredietbesluit. Zoals u inmiddels weet, heeft de ZOG een naamsverandering doorgevoerd naar Zaanstad Voor Iedereen. Echter, dit is niet alleen een nieuwe naamsverandering, maar ook nieuwe inzichten als partij zijnde. Onze nieuwe lijsttrekker, Gerben Eijzinga, zal

voor de komende... Wacht even, ik heb een... Geef me een slokje water. Voor de komende verkiezingen heeft hij dit...

De voorzitter: Drink 'm maar helemaal op.

Mevrouw Snijder (ZVI/ZOG): Ja, ik denk het ook. Heeft dit uitgesproken in een persbericht van 7 oktober 2017. Wij hebben na de uitspraak van de rechter het uitgebreid besproken in onze fractie. We zijn nog steeds voorstander van de bouwen van het Cultuurhuis, maar we vinden ook het doorzettingsvermogen van een persoon... En dat siert hem en dat respecteren wij. Daarom vragen wij om de Cultuurcluster opdracht te geven om 5000 handtekeningen op te halen om zo'n referendum te laten houden. Want zoals ik eerder zei: Zaanstad Voor Iedereen wil de mening van de burgers horen. Wij vinden wel dat dit zorgvuldig moet gebeuren en zal samen met de heer De Bruin een goede vraag moeten worden vastgesteld. Bij zijn namelijk nog steeds van mening dat we onze inwoners niet kunnen vragen of zij tegen het Cultuurhuis zijn, want dat besluit is al in 2013 genomen. We gaan de raad niet vragen om zelf een referendum uit te schrijven. Na overleg met de ambtenaar is gebleken dat logistiek wel mogelijk is om een referendum te houden met de verkiezingen. Maar om een eerlijk proces te houden voor zowel voor- als de tegenstanders is dit te kort dag. We wensen zowel de voorstanders veel succes toe en als de tegenstanders in tegen de aankomende periode.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Ja, voorzitter. U heeft net wat gezegd over het noemen van een persoon. En mevrouw Snijder was wel niet heel kritisch, maar ik vind het toch echt niet netjes. Het is niet zo dat we de vraagstelling met deze inwoner gaan vaststellen. Ik heb het al gezegd: het is aan de raad om dat vast te stellen.

De voorzitter: Ja, ik wil het nog een keer onderschrijven dat we dus het hier hebben over de zaak en niet over inwoners van onze gemeente. Mevrouw Van Nieuwamerongen heeft het woord.

Mevrouw Van Nieuwamerongen (VVD): Dank u, voorzitter. Bij eerdere beraden in de raadsvergadering over het referendum heeft de VVD steeds aangegeven dat wij staan voor een getrapte democratie. Op basis van verkiezingsprogramma's worden bijvoorbeeld gemeenteraadsleden en Tweede Kamerleden gekozen, die inwoners vertegenwoordigen en namens hen keuzes maken. Waardoor in onze opinie referenda overbodig zijn en wij hier in de raad dus de keuzes maken. Kortom: de VVD is gewoon tegen referenda. Punt. Maar nu moet ik van de punt een puntkomma maken. In onze referendumverordening staan bij artikel 3 allerlei redenen waarom je een referendum af kunt wijzen. Maar het in onze ogen rare is, is dat dat niet vanwege principiële redenen kan. Dat is in feite hetzelfde als met een vegetariër naar een restaurant gaan en de menukaart voorleggen met alle vlees- en visgerechten. Wij vinden het dan met zijn allen acceptabel dat diegene zegt: ik wil liever dit niet eten vanwege principiële redenen. Maar vanwege principiële redenen afwijzen van een referendum is in onze verordening niet toegestaan. Dat voelt raar. En daarom opperde ik vorige week ook om de, inmiddels 20 jaar oude referendumverordening, eens af te gaan stoffen en te updaten. Ook omdat het Rijk voor de zomervakantie met maatregelen komt om de burgers een lokaal niveau meer inspraak te gaan geven en daarmee het landelijk referendum ook afschaft. Maar goed: terug naar de vragen die nu voor liggen. Gaan wij in hoger beroep? Om ultieme duidelijkheid te krijgen wat de rechter bedoelt met kredietuitspraak, namelijk alleen die ophoging van die 7,7 miljoen of het totale bedrag, zouden we volgens de stadsadvocaat in hoger beroep moeten gaan. Maar is dat de tijd, het geld en de vertraging waard? Dan de vraag of het referendabel is. Of we het willen, is dus nu niet de vraag die voorligt. Dus bij

dezen, als puur technisch antwoord en niet als onze mening als VVD zijnde, zeggen we: ja. Vorige week gaf ik ook al aan dat scenario 2a onze voorkeur heeft. Dus niet scenario 2b, zoals nu in het amendement staat. Waar wij dus de voorkeur aan geven, is dat wij de bezwaarmakers zes weken gelegenheid geven om de benodigde 5000 handtekeningen op te halen, het college twee weken de tijd geven om dit controleren. En daarna volgt er in de gemeenteraad een beslissing of het raadgevend referendum er wel of niet komt. Maar om geen valse hoop te geven, willen we bij dezen op voorhand ook al gelijk een signaal afgeven dat wij als VVD, na het ophalen van handtekeningen, weer zullen zeggen dat we tegen referenda zijn. En dan verder zullen beargumenteren waarom we een referendum niet wenselijk vinden. Uitgaande van die gedachte vinden we nu in hoger beroep gaan niet nodig, dus daarom zullen straks bij de stemming voor optie a. namelijk wel referendabel, en optie d. niet in hoger beroep gaan kiezen. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Kijk, de VVD bekent gewoon kleur. Die zegt: laat maar ophalen die handtekeningen en vervolgens doen we er niks mee. Dat is helder. Maar u heeft het over die verordening en u heeft het over die 5000 handtekeningen. En u zegt terecht: dat moet het college controleren of dat klopt. En dan is het dus van: zijn het er 5000 en zijn die allemaal geldig? En als dat klopt, dan is het inderdaad zo dat het dan een raadsbesluit wordt. Maar naar ons... Naar mening van de fractie van ROSA is dat dan vooral een technisch besluit, namelijk: neem je dat advies van het college dat die handtekeningen kloppen, en dat het dus voldoende handtekeningen zijn. Dat dat... Of dat zo is: ja of nee? Dan gaan we natuurlijk, dan is het eigenlijk heel ongepast en hoort het niet bij een goed bestuur om dan nog eens een uitgebreide discussie te gaan houden over het wel of niet houden van een referendum. Dus ook als je de referendumverordening uitlegt, dan zou je eigenlijk moeten zeggen: als je die 5000 handtekeningen hebt opgehaald en het college zegt: ja, het zijn er 5000, dat je eigenlijk gewoon dat advies overneemt. Lijkt ons.

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwamerongen.

Mevrouw Van Nieuwamerongen (VVD): Ja. Dat is nou net het punt waarom ik het ook had van het afstoffen van de referendumverordening. Het liefst zouden wij gelijk nu al nee zeggen. Wij willen geen referendum en er komt geen referendum. Maar dat mag niet. Dus dan moet je kijken: welke opties zijn er dan? Daarom komen wij bij scenario 2a uit. Heel duidelijk. Het is niet onze voorkeur, maar je moet iets kiezen. En dan past dit het beste bij ons, bij het resultaat.

De voorzitter: De heer Kerkhoven.

De heer Kerkhoven (DZ): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben op 9 januari, hebben wij een bericht geplaatst op Facebook. En ik moet u zeggen: ik heb afgelopen donderdag geluisterd in tweede ring naar het Zaanstad Beraad over dit onderwerp. Toen werd al alles uit de kast getrokken. Meneer De Vries volop. Die ons als oppositiepartijen eigenlijk verweet: wat doen jullie nou allemaal? Het kost zoveel geld. Waar zijn jullie allemaal mee bezig? Nou, mevrouw Groothuismink heeft dat haarfijn uit verteld. Het is niet aan ons dat het veel geld kost. U had als coalitiepartijen, met GroenLinks daarbij, moeten luisteren naar ons, om gewoon dat referendum te houden. En jullie kwamen op het laatste moment met zes pagina's om ons te overtuigen dat het allemaal niet kon. U had moeten luisteren naar ons. En wij plaatsten op 9 januari, en dat is precies wat wij op 9 januari voorspelden, gebeurt in deze raadzaal, in deze arena. Het is een gevecht, precies zoals wij voorspelden. En wij schreven 9 januari: de democratie in Zaanstad stevent op een nieuw dieptepunt af. Collegepartijen, VVD, Partij van de Arbeid, CDA, D66, ChristenUnie en ZOG, gesteund door GroenLinks, haalden eerder alles uit de kast om te voorkomen dat een referendum gehouden kon worden over het

Cultuurcluster. Zo belandde een duur rapport, opgesteld door twee hoogleraren, rechtstreeks in de prullenmand. Omdat de uitkomst niet beviel. En werd er door de collegepartijen op het laatste moment, ik heb er net naar gerefereerd, een amendement ingediend ter onderbouwing van een slecht besluit. Dit alles sneuvelde recentelijk bij de rechter. In antwoord op onze technische vragen kunnen we lezen dat het college, ook al wordt het benodigde aantal handtekeningen opgehaald, het referendum evengoed niet gehouden zal worden. Onze voorspelling nogmaals in begin januari. Democratie volgens dit college en deze partijen is a. We doen niet, we doen net alsof het houden van een referendum niet kan, b. We houden geen referendum, want we zijn nog bang voor de uitslag, c. We houden een referendum, maar leggen de uitslag naast ons neer. En daar begint het steeds meer op te lijken. Hoezo neemt u deze burger nog serieus? Hoezo denkt u dat de stemmers straks op 21 maart nog serieus de politiek nemen als dit soort dingen gebeuren? De burgers worden gewoon voor de gek gehouden. Democratie volgens Zaanstad, democratisch Zaanstad is: bindende referenda, bewonersinitiatieven stimuleren en ondersteunen, wijkoverleggen terug in de wijken enzovoort enzovoort. U moet eens een keer luisteren naar de burger. En naar partijen die hier serieus een, proberen hun mening te ventileren en serieus nadenken over de burger. En u maakt deze burger gewoon monddood. Tot zover.

De voorzitter: De heer Ram.

De heer Ram (VVD): Zo, dat was even een tirade. Maar het is wel jammer, mijnheer Kerkhoven, dat u steeds de VVD ook onderdeel maakt van het amendement wat is ingediend. En steeds roept: coalitiepartijen doen dit. Ik wil een ding wel toegeven en dat heeft u vandaag ook gemerkt: de VVD zit in principiële tegen een referendum. En wij dachten toen het amendement kwam om te zeggen: het is gegrond om dat af te wijzen. Hebben wij niet mede ingediend, want dat wilden wij niet. Wij wilden heel helder zijn om gelijk te zeggen: dat doen we niet. Maar in het debat hebben wij geconstateerd als VVD, dat we dachten: nou, volgens mij zijn er hele goeie redenen om mee te bewegen. En ik moet toegeven: dat is een verkeerde fout. De rechter heeft ons teruggefloten. Vandaar ook nu onze beweegreden om te zeggen: het is referendabel. Wij volgen de verordening; die 5000 handtekeningen kunnen gehaald worden. Maar daarna is het wel aan deze raad en dan kent u ons standpunt. Maar het wordt vervelend als u roept: de VVD luistert niet naar inwoners. Alleen maar u heeft het bij het rechte eind; u roept al vier jaar dit. En ja, u heeft een keer gelijk als je dat vier jaar roept. Maar het is niet altijd zo.

De voorzitter: De heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja, dank voorzitter. Ik ben blij dat er heel veel mensen in de zaal zitten die dit meemaken hier. Want het is een heel uniek moment en een uniek gebeuren wat hier aan de gang is. Zoals het er nu naar uitziet, zegt iedereen hier dus zo meteen tegen de cultuurklutsers, en daar zitten ze daar in de hoek hoor, dus je mag gerust kijken. Gaat u maar lekker rennen, gaat u maar 5000 handtekeningen ophalen. En daarna weten we in ieder geval van de VVD die zegt van: sorry, maar we gaan dan toch geen referendum houden. En we weten dat volgens mij ook van het CDA; dat hebben we ook al eerder gehoord. Dus die zijn er in ieder geval duidelijk in. Daar weten we waar we aan toe zijn. De andere partij die zeggen daar niks over, maar het laat al raden waar ze naartoe gaan. Dus waarom kiezen we er niet voor om het scenario uit te voeren waarbij we het zelf uitroepen? Want nu kiezen we er dus voor om eigenlijk schijnheilig te zeggen: ga je gang, en daarna laten we toch geen referendum doorgaan. Maar we laten wel eerst de cultuurklutsers rennen. En het kost ook nog eens een keertje 1 miljoen extra. 1 miljoen die we aan veel betere dingen hadden kunnen uitgeven. Als we nu het uitroepen als raad, besparen we dat geld. Daar kunnen we mooie groene daken van maken, mijnheer Laport. Daar kunnen we zonnepanelen voor neerzetten. Voor 1 miljoen kunnen we een hele

hoop doen in plaats van nu zeggen tegen de kultuurklutsters: ga maar rennen en daarna houden we toch geen referendum. Ik vind dat echt een beschaming naar de inwoners toe. En je hoort het vaker, want ik sta hier vanavond namens De Volkstem. En als het aan mij ligt gaan we die stem van het volk steeds vaker weer terug horen. Want iedereen roept wel dat inwoners belangrijk zijn, maar als het belangrijk wordt en serieus, dan zetten we ze aan de kant en dat kunnen we gewoon niet maken.

De voorzitter: De heer Ram.

De heer Ram (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Ik kan hetzelfde pleidooi natuurlijk ook gaan houden om vanavond te beslissen dat we helemaal geen referendum doen. Want we zijn namelijk... Ik zit hier sinds maart 2014, maar daarvoor zijn alle besluiten al genomen om dit te doen. En het is een heel complex vraagstuk in deze stad om het hier veel meer allure te geven en te zorgen dat het braakliggende terrein hier achter reuring krijgt. En dat we er eindelijk iets mee oplossen. Dus als we als raad beslissen dat we geen referendum doen, weet ook iedereen waar die aan toe is. En kunnen we door om het hier mooi te maken en die spooroverbouw ook af te maken. Dat zou onze wens zijn.

De voorzitter: De heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Mijnheer Ram zegt dat het complex is, maar het is helemaal niet complex. Het gaat gewoon om de vraag van: willen wij eens horen wat onze inwoners van Zaanstad hier willen? Directeur Fluxus heeft gezegd: ik wil eerst graag weten wat de inwoners hier willen en wat ze met dat Cultuurcluster willen. Waarom roepen we dat zelf niet af? En waarom gaan we eerst 1 miljoen extra uitgeven? Waarom doen we dat niet? En dan nog kun je op het standpunt staan van: ik wil niet dat er een referendum komt. Dat is duidelijk. Maar van andere partijen hoor ik dat niet. Dus ik... Luister echt goed nu mensen hier, want je weet precies welke partij dat zijn. De verkiezingen komen eraan en ik pleit ervoor dat, als we nu deze beslissing nemen vanavond, dat we ook zorgen dat we op 15 maart, over zes weken plus de tijd die nodig is om te checken, dat weer hier weer staan. En dan wordt de beslissing genomen of we wel of geen referendum gaan houden. Dus...

De voorzitter: De heer Ram.

De heer Ram (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. In maart 2014 zijn de inwoners van Zaanstad naar de stembus gegaan. De VVD had heel duidelijk in het verkiezingsprogramma staan dat we dit hier af wilden maken op de manier zoals het nu gebeurt. Nu dus wij hebben mandaat gekregen hier met vijf zetels en u heeft er volgens mij nog nul, maar heeft u er eentje meegenomen van de SP? Maar wij hebben er hier vijf om te zorgen dat we uit gaan voeren wat in ons verkiezingsprogramma staat. En in de coalitie zijn er meer die dat gedaan hebben. Dus mijn voorstel zou zijn: geen referendum en we maken het gewoon netjes af.

De voorzitter: De heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja, voorzitter. Ik vind het echt heel erg jammer dat de heer Ram op deze manier dit moet gaan vertellen tegen mij. Ik bedoel, hij weet zelf dat ik mij altijd heel erg inzet hier voor de inwoners en alles wil doen. Al die jaren al. En dan gaat hij mij hier wegzetten als een wegloper. En dat vind ik echt een kwalijke zaak. Dus ik hoop dat de mensen dat ook goed in hun oren knopen. Dat... Blijkbaar wordt er zo gedacht over de mensen hier bij de VVD. Dus ze kunnen best wel wat zetels missen, hoor ik net, want ze hebben er nog genoeg.

De voorzitter: De heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Ja, voorzitter. Als eerste: ik hoorde volgens mij een aankondiging van een amendement van meneer Ram. Dus dat... Ik ben heel benieuwd. Kom op met het amendement. Het lijkt me geweldig, weten we ook waar het over gaat. En ten tweede: ik heb net, voordat we begonnen met de inbreng van mijnheer Laport, gevraagd of ik ook nog kon reageren op de wethouder. Want, voorzitter, afgelopen week heeft de wethouder om tafel gezeten met een aantal mensen. En heeft deze wethouder een mogelijkheid gekregen in opdracht van mijnheer De Vries, die daar staat, om te gaan praten met die, met die twee andere belanghebbenden. En waarin we ook gezegd hebben: ja, je kan niet zomaar de druk zetten op degene die een rechtszaak heeft lopen om het in te trekken. Dat is natuurlijk raar. Maar wethouder ga dan zitten, ga met je benen om tafel kijken of er een oplossing is. Ik krijg een mailtje dat ze me dat niet kan vertellen. Volgens mij is er allerlei mogelijkheid geweest. Deze wethouder had volgens mij de sleutel om dit hele probleem op te lossen. Dat had de afgelopen week gekund. Dat was ook een voorstel volgens mij van de cultuurklutters. Om het pand van de inhoud te scheiden. En dan had evengoed alles door kunnen gaan. Die wethouder heeft die rol niet gepakt en daar had ik eigenlijk wel wat over willen weten. Want het is nu, we voeren nog steeds niet de discussie van: wat gaan we nu doen? Dat is een probleem, kost heel erg veel geld. Nee, waarom is het niet opgelost ook in die afgelopen week? Terwijl daar een opdracht voor was. Nog specifiek zelfs van mijnheer De Vries die zei: we moeten nou echt eens ophouden met geld weggooien. En we moeten echt eens ophouden met elkaar de vliegen af te vangen. En we gaan nu wel zo meteen een besluit nemen wat 1 miljoen extra kost. Waarom heeft de wethouder hier niet die beslissende rol in gepakt? En dat wil ik graag weten. Daar wil ik het ook nog over hebben, want nu komt het zo alsof het probleem onoplosbaar is. En dat is het niet. De wethouder had de sleutel om het afgelopen week dicht te timmeren en plat te slaan. En dat heeft ze niet gedaan.

De voorzitter: Mevrouw Neefjes.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Ja, ik wil even graag weten wat die andere oplossing dan is voor dit pand hier. Als u de inhoud en het pand gaat scheiden. Wat voor geweldige plek van reuring zal het dan worden? Want wij zijn hier in de raad al heel vaak over in gesprek geweest wat er dan een alternatief zou kunnen zijn. Dus ja, ik ben inmiddels ook wel nieuwsgierig daarnaar.

De voorzitter: De heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Ja, soms vraag ik me echt af, voorzitter, excuus hiervoor, of u wel luistert. Afgelopen keer is er aangegeven dat er een voorstel lag vanuit de cultuurklutters, om te kijken of er een mogelijkheid bestaat om het pand en de cultuur los te trekken. Als je dat op dat kan doen, dus zoals mijnheer De Bruin zei: we trekken de inhoud los. Dus we hoeven het niet te vullen met cultuur; het kan op een andere manier. Dat was een voorstel. Ja. Nou, daar had u naar kunnen luisteren. Want dat was de opdracht die de wethouder mee heeft gekregen. Ga praten en ga kijken of je daar een oplossing in kan vinden. Daar heeft u toch bij gezeten? Of heeft u op een andere vergadering gezeten?

De voorzitter: Mevrouw Neefjes heeft het woord.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Ja, u geeft geen antwoord.

De voorzitter: De heer Kerkhoven.

De heer Kerkhoven (DZ): Nou, mevrouw Neefjes. Dan geef ik 'm wel. Democratisch Zaanstad, met persoon Aart Molenaar, heeft jaren geleden hier in deze raadzaal al diverse keren alternatieven aangedragen. In woord

en geschrift. We hebben gesproken als Democratisch Zaanstad over een congrescentrum, over een hotel, over allerlei mogelijkheden. Gaat u mij nou niet vertellen of gaat u ons nou niet vertellen dat wij niet met alternatieven ooit zijn gekomen. Die zijn er wel zeker geweest en die hebben wij als Democratisch Zaanstad ook aangegeven, mevrouw Neefjes.

De voorzitter: Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Voorzitter. Het is... Het was niet aan mij om die oplossing te bedenken, want meneer De Bruin kwam zelf met een voorstel. En die zei: als we nou daar een soort van middenweg in kunnen vinden, dan zou evengoed het bouwen door kunnen gaan. Maar dan ga je kijken naar een andere oplossing om het gebouw te vullen. Dat is een voorstel wat hij heeft gedaan, maar het enige wat ik gehoord heb is dat: we hebben niet voor elkaar gekregen om hem zijn bezwaar in te laten trekken. Nee, er lag een sleutel om te kijken van: kunnen ze daarmee leven? Kunnen we kijken naar een andere oplossing? Kan het gebouw misschien anders, goedkoper? Kunnen we het een andere invulling geven? En daar ligt die sleutel. En dat zou een benen-op-tafel gesprek worden. Volgens mij is daar uitdrukkelijk om gevraagd en dat is niet gebeurd. Het is gewoon nog niet opgelost. En er is ook geen enkele oplossing aangedragen door het college en dat is zorgelijk.

De voorzitter: Mevrouw Havik.

Mevrouw Havik (ZIP): Dank u, voorzitter. Ja, ook door onze partij is al verschillende keren aangegeven dat het gebouw ook een andere invulling kan krijgen. Een grand café, een bowlingbaan. En mijnheer De Heer heeft dat gedaan, mijnheer Günsing heeft dat gedaan, ik heb dat gedaan. Dus doe nou niet net alsof dit helemaal nieuw is, want die opties zijn wel degelijk geopperd.

De voorzitter: De heer Pietersma.

De heer Pietersma (PvdA): Ja, voorzitter. Ik krijg haast de neiging om de terminologie te gebruiken die u de heer Zoomermeijer heeft verboden. Dus dat ga ik ook niet doen. Maar het feit...

De voorzitter: Nee, als we dat nog een keer doen, want dan ben ik er klaar mee.

De heer Pietersma (PvdA): Nee, ik ga het echt niet doen.

De voorzitter: Nee, want even voor de duidelijkheid: dan schors ik echt de vergadering. En moet u allemaal nablijven.

De heer Pietersma (PvdA): Nee, ik luister heel goed. Ik buitengewoon... Ik luister heel goed naar de voorzitter. Daar is geen twijfel over. Maar het moet me toch wel van het hart dat, het feit dat de heer Van der Laan hier met droge ogen staat te getuigen van het feit: koppel even de functies van het gebouw los van het bouwen van het gebouw. En ik heb het ROSA hier horen zeggen en ik hebben nu DZ, die heeft het ook een paar keer gezegd. Dat is natuurlijk volstrekte onzin. Het gaat... Er is een ongelooflijk uitvoerig programma van eisen opgesteld. De vierkante meters zijn tot cijfers achter de komma berekend. De behoefte van de verschillende organisaties is daarin ingetekend. Om dan te zeggen: we leveren een lege doos en kijk maar wat je ermee doet. Dat betekent feitelijk dat je tientallen miljoenen gaat investeren in waarvan je volstrekt niet weet wat het gaat opleveren. En al die mooie verhalen over een vergadercentrum. Ik weet dat DZ moeite heeft met hier in dit pand een vergaderkamer te vinden. Nou, wij niet. We vinden het prima. En er is niemand geweest

volgens mij, geen enkele grote ontwikkelaar of wie dan ook, die zich heeft aangeboden om daar een vergadercentrum te bouwen of iets dergelijks. Dat onderzoek gaf namelijk ook aan, dat we hebben een paar eisen gesteld als het ging om reuring. Als het gaat: hoeveel publiek trek je? Wat betekent het voor het totale stationsgebied? Die onderzoeken wijzen allemaal uit dat die oplossingen die u nu aandraagt, dat die volstrekt geen hout snijden.

De voorzitter: De heer Kerkhoven.

De heer Kerkhoven (DZ): Mijnheer Pietersma, ik heb het niet over een vergaderhokje hier waar we kunnen vergaderen als DZ. Ik heb het over een internationaal of een nationaal congrescentrum. En ik wil nog even terugkomen op het verhaal van mevrouw Neefjes dat er nooit geen alternatieven hier aangedragen zijn in deze raad. Ik verwijs u even naar een motie van 11 juni 2015. Motie nummer 47 waar klip en klaar staat, ik zou zeggen: kijkt u er even naar. Waar klip en klaar staat: een alternatief voor dit cultuurpaleis. Dus komt u nou niet met verhalen van: jullie komen niet met alternatieven. En dan wil ik nog even tot slot wat zeggen. Volgens mij loopt dit debat helemaal verkeerd. Ik wacht nog steeds op het antwoord van mevrouw de wethouder op de vraag van mijnheer Van der Laan. Maar ik weet niet welke kant dat we opgaan, dus wou ik nog even zeggen.

De voorzitter: Ja, dat weet ik wel. En dat is dat raadsleden altijd het eerst het woord hebben en daarna krijgt de wethouder het woord. En ik geef nu mevrouw Neefjes het woord.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Ja, ik wil gewoon even rechtzetten dat ik heb gezegd dat er niks aangedragen is. Daar is heel veel aangedragen en zoals meneer Pietersma het verwoordt: dat had geen, daar zat geen mogelijkheid in. En dan blijf je uiteindelijk bij deze invulling.

De voorzitter: Eerst mevrouw Havik, dan de heer Van der Laan. Mevrouw Havik.

Mevrouw Havik (ZIP): Dank u, voorzitter. Daar is nooit onderzoek naar gedaan.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Wel.

Mevrouw Havik (ZIP): Nee, is niet waar. De zijn nooit, geen goeie onderzoeken gedaan om te kijken of er een commerciële partij gevonden kon worden.

De voorzitter: Reactie van de heer Laport.

De heer Laport (GroenLinks): Ja, mevrouw Havik praat hier niet de waarheid, want er is wel onderzoek gedaan. Volgens mij in de vorige periode al. Ja, en het is mooi wat de heer Kerkhoven zegt dat er dingen zijn aangedragen. Maar laten we wel wezen. Wanneer was het? In mei 2013 heeft deze gemeenteraad besloten dat er een Cultuurcluster zou komen. En dan kunnen allerlei andere voorstellen gedaan zijn: leuk, leuk die voorstellen. Die zijn allemaal niet aangenomen, want deze gemeenteraad heeft aangenomen dat er een Cultuurcluster komt. En dat maakt het ook zo ingewikkeld. En het zou ook raar zijn als de wethouder nu bij ons terug zou komen met: ja, we gaan het anders invullen. Dat hebben wij nooit besloten. Dat zou heel raar zijn als de wethouder dat zou doen. En het is leuk dat de heer De Bruin daarmee komt, met een voorstel. En dat een willekeurig raadslid daarmee komt. Dat is niet wat deze gemeenteraad heeft afgesproken. Deze gemeenteraad heeft in 2013 besloten dat hier een Cultuurcluster komt. En dat maakt het ook zo ingewikkeld en dat maakt

die hele referendumvraag ook zo ingewikkeld. En niet zo makkelijk als de heer Kat de hele tijd doet voorkomen.

De voorzitter: Mevrouw Havik.

Mevrouw Havik (ZIP): Nou, ik ben duidelijk een andere mening toegedaan. Er is al verschillende keren aangedragen: ga eens praten met, noem iets gek. Dat heeft mijnheer Gusing gedaan met bijvoorbeeld Joop van den Ende of zo. En volgens mij zijn die onderzoeken, die gesprekken nooit gevoerd. En nu wordt er gezegd: het is ingewikkeld en we hebben dat besloten. Ja, dat is het misschien ook, maar waar het om gaat is hier: geef de Zaanse inwoners nou eens die stem. Laat ze gewoon mee beslissen over zo'n ontzettend belangrijke beslissing voor Zaanstad.

De voorzitter: Laport.

De heer Laport (GroenLinks): Ja, nogmaals: dat is dus wel gedaan en daar hebben wij als gemeenteraad ook informatie over gekregen dat er wel gesprekken zijn geweest met commerciële partijen. En dat commerciële partij hebben gezegd: we hebben er geen trek in. Kort gezegd: gemeente, zoek het zelf maar uit. Dus u kunt nogmaals dat hier te berde brengen en nogmaals zeggen van: ja, er zou een commerciële partij in moeten gaan zitten. Dat is onderzocht en dat is niet gelukt.

De voorzitter: De heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Ja, voorzitter. En dat klopt. En achteraf kijk je een koe altijd... Toch? En dus wat er nu aan de hand van is, is... Het hele spel zit gewoon op slot, omdat één iemand is die nu zegt: ik kom met een oplossing. Als jullie daar nou eens naar kijken college, gemeenteraadsleden, dan is er misschien wel ruimte dat ik zeg van ik vind, dan haal ik hem weg. Nee, er zit nu, zoals het heet, staat hier het grootste deel schaak en nog net niet mat. En dat gaat heel veel geld kosten. En deze wethouder die had afgelopen week een gesprek met al die onderdelen, waarin zelfs een directeur zegt: ik vind het heel goed, de nieuwe directeur van Fluxus. Ik vind het heel goed dat er meer cultuur komt over heel Zaanstad heen. Dat hoeft van mij niet geclusterd te worden. Nou, als daar een oplossing was gekomen, dan was het prima. Maar is één iemand die deze raad schaakmat zet en als daar een oplossing mee gevonden wordt dan zijn we klaar. Dan hoeft je a. geen referendum, want je kan toch ook kijken naar een andere oplossing? En die wordt geboden door de cultuurklutsters. Alleen er wordt niet naar geluisterd.

De voorzitter: De heer... De heer Pietersma heeft het woord.

De heer Pietersma (PvdA): Ja, voorzitter. Zoals u weet: ik luister altijd buitengewoon graag naar de heer Van der Laan. Maar volgens mij is het wel redelijk simpel. Kijk, u heeft vanavond horen zeggen dat een aantal partijen zeggen, althans die kant neigt het: gaat u die 5000 handtekeningen maar halen. Dat betekent dat u zes weken de tijd heeft. En dat betekent ook dat daarna een besluit genomen moet worden en dat betekent ook dat u, en de partijen die dat verzet steunen en de cultuurklutser, de gelegenheid hebben om alle initiatieven, alle gesprekken, alle ideeën met elkaar uit te wisselen. Met de directie van Fluxus, met alle aangesloten organisaties, met de wethouder. En zorgt u er dan voor dat er na zes weken een oplossing op tafel ligt die op draagvlak van deze raad kan rekenen. Dan bent u klaar.

De voorzitter: Laan.

De heer Van der Laan (POV): Voorzitter. Dat is mooi, maar als we eerst die 5000 handtekeningen gaan doen, dan zijn we 1 miljoen verder. Dat hoorde u net hoe dat zit. Die berekening heeft u ook kunnen zien. En daarna kunt u nog steeds zelf daar een beslissing over nemen. En die oplossing, die is niet aan mij, maar er is een voorstel gedaan door die, door cultuurklutsers om te bekijken of het op een andere manier ingevuld kan worden. Die heeft u ook zelf gehoord. Dat is een hele slimme. En ik dacht dat de wethouder daar ook van zei: nou, misschien moeten we eens kijken naar andere mogelijkheden.

De voorzitter: De heer Pietersma.

De heer Pietersma (PvdA): Vergeef me dat ik het zeg, voorzitter. Maar nu snap ik de heer Van der Laan echt niet meer. Want hij zegt feitelijk: we moeten nu iets besluiten, omdat er iets op tafel zou liggen. Een mogelijkheid waarvan niemand weet wat het inhoudt. Op grond daarvan moeten we alles maar loslaten. Dan zeg ik van: u kunt de komende zes weken volop gebruiken om ervoor te zorgen dat, op het moment dat de raad dan een besluit dient te nemen over het al of niet voortzetten van het referendabel zijn van het kredietbesluit. Als u dan met een passend klare oplossing komt, dan kunnen we zeggen: dat en dat. Dan zegt u: nee, dat kost extra geld, dat moeten we niet doen. Nou, dan wens ik u veel succes met uw oplossing.

De voorzitter: De heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Voorzitter. Dat is altijd bij het debatteren met de heer Pietersma. Handtekeningen ophalen kost gewoon een miljoen. Als je nu rechtstreeks uitroept, heb je dat miljoen niet en blijven alle opties open. Volgens mij staat het in onze eigen referendumverordening. En er lag een oplossing of een mogelijkheid tot het vinden van een oplossing. En die is niet gepakt. Daarom staan we nu hier, want het had gewoon allemaal afgelopen week afgetikt kunnen worden. Er had iemand een sleutel voor en nu wordt het een beslissing: gaan we er nog een extra miljoen tegenaan gooien of doen we het rechtstreeks? Lijkt mij een hele goeie.

De voorzitter: De heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja, dank voorzitter. Het duurt even, maar ik wilde even teruggaan naar de heer Pietersma. Want ik wilde eigenlijk interrumpen op zijn punt waarmee hij kwam. Die zei: dat zit eigenlijk op slot. En dat is dan allemaal uit bepaald wat er allemaal gebeurt met de Cultuurcluster. En daar heb ik een vraag aan het college van wethouder en burgemeester. Is er de afgelopen dagen geen gesprek geweest waarin opdracht is gegeven aan de directeur van Fluxus om een heroriëntatie te schrijven voor het gebruik en de exploitatie en de invulling van Figaro? Die vraag wil graag beantwoord zien. En tevens mijn eerdere vraag of we op 15 maart... Op 15 maart, of we dan hier weer met zijn allen kunnen staan om te bepalen welke partijen een referendum willen of niet.

De voorzitter: Mevrouw Munnikendam.

Mevrouw Munnikendam (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij dat mijnheer Van der Laan deze vraag stelde. En wat hij zegt klopt ook: de boel zit op slot en er is een sleutel. En die sleutel is: trek het verzoek in tot het houden van een referendum. En een kunnen we doorgaan met de aanbesteding. Zo genuanceerd ligt het niet. Ik bedoel: het ligt genuanceerder. Zo ingewikkeld. Het is veel ingewikkelder dan wat ik zeg, maar dat is de kern van het verhaal. Gehoord hebbende vorige week en de week daarvoor, de bijdrage van de heer De Bruin die namens de cultuurklutsers sprak. Gehoord hebbende de bijdrage van mijnheer Otto Berg van Fluxus. En de oproep vorige week uit de raad heeft mij de toezegging doen... Daardoor heb ik de toezegging gedaan om nog

eens een keer met partijen om de tafel te zitten. Want de manier waarop de heer De Bruin en de heer Berg over cultuur sprake en de wijze waarop wij als college kijken naar cultuur, ontloopt elkaar niet veel. Vandaar dat we dachten: we kunnen elkaar misschien in het midden treffen. En wat mijnheer Van der Laan suggereert: kan het dan niet zo zijn dat er een lege doos opgeleverd wordt en dat we de invulling later gaan bekijken? Dat heb ik natuurlijk nagevraagd. Aanbesteding technisch is dat heel lastig, om niet te zeggen: dat kan niet. Er is een heel uitgebreid bestek. Mijnheer Pietersma en zei het al, tot op de komma nauwkeurig. De aanbesteding loopt. Ik heb gevraagd: wat kunnen we bieden zonder te gaan snijden in het bestek? Zonder te gaan snijden in de aanbesteding. Want als je iets wijzigt, wezenlijk wijzigt, betekent dat je de aanbesteding moet intrekken. Betekent ook dat de aanbesteding mislukt is. Betekent dat je een jaar lang niks mag doen, voordat je opnieuw aanbesteedt. Dat is ook niet wenselijk, want het kost nog meer geld. Als je de aanbesteding laat mislukken, kost het sowieso 4 miljoen. En dan heb je nog niks, dan moet je opnieuw om de tekentafel. Dus we hebben gekeken, ambtelijk, zonder opdracht, puur informierend. Technisch laten uitzoeken: wat is er mogelijk om toch nog iets te doen met het pand zonder te gaan snijden in de aanbesteding, zonder de aanbesteding terug te trekken? Het enige wat mogelijk was, is dat je wat muurtjes weglaat, zodat niet per se de bieb erin hoeft te komen zitten. Maar zaken als Fluxus, de Fabriek, het Poppodium; daar kan gewoon niet meer in gesneden worden. Het wordt gewoon opgeleverd inclusief alles. En mijnheer De Bruin die... Nou, ja goed. Daar kan ik niks over zeggen, want ik heb, ik kan het alleen mondeling... Ik heb daar geen verslag van en ik kan niet namens hem spreken. Maar dit is het aanbod en er is niet bewogen. Er is ook nog wel aan mijnheer Berg gevraagd: kunt u nog eens gaan kijken wat u vindt van het culturele organisaties in de toekomst kunnen? Er is geen enkele opdracht verstrekt. De gesprekken zijn informierend geweest. En verder is er niks. En het verzoek tot een referendum is blijven staan. En er wordt niet nu gesneden in de aanbesteding; we gaan de aanbesteding niet terughalen om een lege doos op te leveren.

De voorzitter: De heer De Vries.

De heer De Vries (D66): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Mijnheer de voorzitter. Toen er in 1998, op voorspraak van de zeskoppige D66-fractie in de gemeenteraad van Zaanstad, een referendumverordening werd vastgesteld, was dat voor onze fractie van toen wel een heel bijzondere mijlpaal. Dat twee van de raadsleden van toen 20 jaar later mogen meebeslissen, over het wel of niet referendabel verklaren van een raadsvoorstel, maakt het vandaag heel speciaal. Een referendum, voorzitter, is een instrument wat naar het oordeel van de D66-fractie zeer zorgvuldig dient te worden toegepast en waar zeker geen misbruik van gemaakt zou moeten worden. Voorzitter, met de ontwikkeling van het Inverdan project is er door onze stad grote stap voorwaarts gemaakt. Van een vervallen kernwinkelgebied, wat gekscherend wel eens Grozny aan de Zaan werd genoemd, en waar door onze grote broer aan de overkant van het Noordzeekanaal wel eens meewarig naar werd gekeken, is een bruisend geheel ontstaan. Voorzitter, het viel niet mee om alle kikkers in de politieke kruiwagen te houden. Herstel. Alle politieke kikkers in de kruiwagen te houden. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ook wij, toen wij in 2010 na 4 jaren van afwezigheid weer in de raad aantraden, en nog geen schop voor het aanleggen van de gracht in de grond was gezet, een kritisch maar altijd opbouwende houding ten opzichte van het aanleggen van de gracht hebben aangenomen. En voorzitter, het is mede aan de gepassioneerde betogen van de heer Groen, toen woordvoerder Inverdan van de PvdA-fractie, te danken, wat ons over de streep trok. Zijn letterlijke woorden waren: maak Inverdan af. En wees bereid om soms tegen de stroom op te roeien. En voorzitter, we weten allemaal hoe het gelopen is met de bouw en oplevering van het stadhuis. Er was een megaprobleem met de NSPO ontstaan, waar we toen, als we het voor de rechter hadden gebracht, waarschijnlijk nog geen uitspraak over gehad en zouden hebben. Mijnheer de voorzitter, wij kozen er als gemeenteraad bij ons volle bewustzijn voor om een mediation traject in te gaan. En klopten in het Zaanstad Beraad en de daaropvolgende gemeenteraadsvergadering, toenmalig wethouder Linnekamp, ervoor

op zijn schouder. Prima resultaat. We stemden met de verhouding van 30 voor, 8 tegen en 1 afwezig, in met de bouw van de spooroverbouwing, een fietsenstalling, een taxistandplaats en een Cultuurcluster. En voorzitter, als de aanbesteding niet tot stand komt, omdat er geen aannemer te vinden is die voor het ter beschikking zijnde budget kan bouwen. Maar je neemt dan als raad de laatste stap en stelt een extra krediet ter beschikking om de financiering rond te krijgen. En doet daarmee een mega investering in de culturele ontwikkeling van onze stad. En probeert de boel door een referendum af te dwingen om de boel stil te leggen, maak je in onze beleving oneigenlijk gebruik van het instrument referendum. Mijnheer de voorzitter. In het volste vertrouwen hebben wij de uitspraak van de rechter afgewacht. We hadden immers op 30 mei 2013 een besluit genomen. Het pakte anders uit. De klutsers kregen van de rechter gelijk en in het jongstleden Zaanstad Beraad heb ik hen, en de oppositiepartijen die hen daarbij hebben ondersteund, van harte gefeliciteerd. Met in het achterhoofd de spreuk: indien je in staat bent om een verlies te nemen, kan je ook altijd wel weer je winst pakken. Mijnheer de voorzitter. Wij vinden dat het instrument referendum oneigenlijk is gebruikt. Maar, mijnheer de voorzitter, omdat wij nu eenmaal een pragmatische partij zijn zullen wij, maar dan wel met grote tegenzin, akkoord gaan met het mogelijk maken van een referendum. De klutsers mogen dus wat ons betreft de benodigde handtekeningen gaan verzamelen. En als goed verliezer wensen we daar hen alle succes bij. We gaan het niet zelf doen en zullen dus straks bij de stemming voor de optie a., d. kiezen. En stellen voor om de opties b. en c. uit het raadsbesluit te schrappen. Mijnheer de voorzitter. Ik ben ooit politiek actief geworden met een droom. Een droom over het in stand houden en mogelijk nieuw bouwen van een zwembad in het noorden van onze stad. En ik geef toe: smaken verschillen. Van het terughalen uit Amsterdam van een robuust beeld genaamd De Houtwerker. En voorzitter ik heb weer een droom. Ik sluit mijn ogen en ik verplaats me naar Zaanstad in 2026. Ik ben dan oud en stijf, maar nog geen 80. Een constante stroom toeristen komt aan via het station Zaandam. Zij lopen via de spooroverbouwing het Inverdan-gebied in en verbazen zich over de prachtige gebouwen. Het stadhuis, het huisjeshotel en de nieuwe speeldoos. Een beetje bekomen van een eerste verbazing drinken zij een kop heerlijke, echte chocolade in het nieuwe communicatiecentrum, in een nieuwe speeldoos, wat men vroeger een bibliotheek noemde. Zij zoeken door middel van hypermoderne satellietverbindingen contact met hun familie, waar deze zich dan ook op de wereld mogen bevinden. Verder lopend over de gracht brengen zij een bezoek aan de in oude luister herstelde synagoge en maken daar kennis met een vrij toegankelijke tentoonstelling: Zaanstreek in droeve en blijde dagen. Sommige van hen brengen een bezoek aan het befaamde Czaar Peterhuisje en anderen kuieren verder naar de Beatrixbrug. En zien daar tot hun verbazing een in oude luister hersteld fabriekspand, dat de tentoonstelling van de fameuze schilder Claude Monet in zich heeft. Na deze beleving stappen zij op een boot die in noordelijke richting de Zaan op vaart en komen terecht op het schiereiland de Hemmes. Een bruisend gebied waar allerlei kleine huisjes staan, waar boten worden gebouwd en waar energie wordt opgewekt in authentieke windmolens. Ook een bezoek aan het brandweermuseum, met een blinkende blusboot De Weer aan de Steiger, behoort tot de mogelijkheden. Hierna varen ze verder en komen terecht in de wereld van windmolens en in het Zaanse museum. Maken kennis met de geschiedenis van een van de oudste industriegebieden...

De voorzitter: Mijnheer de Vries. U dwaalt nu erg ver af van...

De heer De Vries (D66): Ik ben bijna klaar. Ik ben aan het dromen. Stoor me alstublieft niet. Na dit alles varen zij door naar de inmiddels binnen- en buitenland geroemde Zaanbocht en ontmoeten daar de detailhandel specialisten die een keur van waren aan te bieden hebben.

De voorzitter: De heer Van der Laan heeft het woord. Interruptie.

De heer Van der Laan (POV): Ja, voorzitter. Ik wil niet mijnheer De Vries uit zijn droom halen. Dat zou eigenlijk heel sneu zijn. Maar het is een droom die niet komt. Ik weet niet of u van de week de krant gelezen heeft? Maar al die bezoekers waar u het over heeft, dat worden er alleen maar minder en minder en minder en minder. Als u kijkt: woensdag in het Noordhollands Dagblad staat dat er niet een stijgende, maar een dalende lijn is. Dus ik zou, als ik u was, uw ogen open doen, een kop koffie nemen en de droom opnieuw gaan proberen te starten. Want het gaat echt helemaal nergens over.

De voorzitter: Koffie doen we pas nadat we dit agendapunt hebben afgerond. De heer De Vries heeft het woord.

De heer De Vries (D66): Uiteindelijk komen zij tot rust als zij in een Wubbo Ockels bus, aangedreven door waterstof, verder Noord-Holland intrekken in de richting van Alkmaar en/of het Waterland en de boeiende plaatsen Edam en Volendam gaan bezoeken. Voorzitter, we zijn als stad inmiddels afgekomen van de 52e plaats die we hadden op de culturele ladder van de Nederlandse gemeenten. Staan fier op nummer één en zijn de culturele hotspot van Nederland geworden. Ik ben bijna klaar. Om dit te kunnen bereiken is lef nodig. En er is ook moed voor nodig. Zoals de heer Louis Groen het in 2013 noemde. En de bereidheid om soms tegen de stroom op te roeien. En daarom, mijnheer de voorzitter, heb ik het genoeg om de volgende motie vreemd aan de orde van de dag aan u aan te bieden. De gemeenteraad van Zaanstad in vergadering bijeen op 25 januari 2018 constateren dat: de raad, voormalig wethouder Linnekamp, zowel in het Zaanstad Beraad voorafgaand alsmede in de raadsvergadering van 30 mei 2013 heeft gecomplimenteerd met de uitkomst van het mediationtraject waartoe de raad hem in 2012 de opdracht had gegeven. Cruciale onderdelen van het mediationtraject waren de realisatie van de spooroverbouw, om daarmee een goede oost-westverbinding mogelijk te maken. De bouw van een Cultuurcluster, Kiss & Ride, taxistandplaatsen en fietsenstallingen. Van mening zijnde dat de komst van het Cultuurcluster een impuls geeft aan het Zaanse culturele leven. Van mening zijnde dat de komst van het Cultuurcluster in Zaandam centrum niet ten koste mag gaan van cultuur in de rest van de stad. Van mening zijnde dat de gemeente actief op zoek gaat naar kwalitatief goede herbestemming van gebouwen, die momenteel nog in gebruik zijn bij de gebruikers van het nieuw te bouwen Cultuurcluster. De realisatie van het unieke gebouw een passend sluitstuk vormt, van het economisch en woontechnisch succesvolle project Inverdan. Besluit aan het college van B en W op te dragen om zo snel mogelijk te starten met het opstellen van een nieuwe Zaanse cultuurvisie. Mede bedoeld om Zaanstad fors te laten stijgen op de lijst van cultuursteden. Inwoners, kleinere culturele verenigingen en instellingen en mogelijk geïnteresseerde ondernemers uit heel Zaanstad hier nadrukkelijk bij te betrekken. En deze nieuwe cultuurvisie nog in 2018 ter visie en besluitvorming voor te leggen aan de raad. Gaat over tot de orde van de dag. Was getekend door mijzelf, door de heer Wit van het CDA, mevrouw Snijder van Zaanstad Voor Iedereen, mevrouw Van der Beek van de ChristenUnie, de heer Pietersma van de Partij van de Arbeid. Tot zover, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Het zwembad is prachtig hoor, mijnheer De Vries. Dat was in Krommenie. Maar nu weer terug naar het Cultuurcluster. Ik kan wel aansluiten bij uw woorden, mijnheer De Vries. Want ik zei al eerder dat mijn partij altijd een hartgrondig voorstander is van veel meer cultuur. En een investering is heel belangrijk. En voordat je een investering doet, moet je weten wat je wil en daarvoor heb je een beleidsplan nodig. Dat is de volgorde die we moeten doen. Dus een forse investering en een beleidsplan opstellen met een brede steun van allerlei partijen en groepen in de Zaanstreek. Dat kan mijn fractie van harte ondersteunen. Dat we Inverdan zouden moeten afbouwen. Of dat dat met de komst van het referendum of

het stopzetten van het Cultuurcluster. Wat nu weer Cultuurcluster heet en geen huis meer is, voor de oplettende luisteraar. Als we dat stopzetten, dan zou inderdaad een deel van Inverdan misschien ook on hold gezet worden. En daarin moeten wij mijnheer Groen gelijk geven dat dat wel heel erg jammer is. En daarom dien ik mijn motie vreemd aan de orde van de dag in. En ik ga hem ook een stukje voorlezen. Oh, is gewoon een motie. De gemeenteraad van Zaanstad nou bijeen, constaterende dat de rechter een uitspraak heeft gedaan, dat de bouw van het Cultuurcluster wel degelijk referendabel is. Dat de keuze voor ligt om al dan niet te kiezen voor een referendum. Overwegende dat onderstaande partijen, want we dienen hem mede met andere partijen in, zoeken naar een compromis. Zodat in ieder geval de spooroverbouw en de ontwikkeling van het voormalige Noordse bos doorgang kunnen vinden. De vervolmaking van Inverdan door middel van een Cultuurcluster verward wordt met het verbeteren van de culturele infrastructuur in Zaanstad, besluit: op de locatie Figaro zo spoedig als mogelijk is te beginnen met de bouw van de fietsenstalling en de Kiss & Ride functie tot maaiveldhoogte van het Stadhuisplein of zoveel lager als nodig is om genoemde functies te realiseren. In overleg te treden met een forum dat de culturele sector in de breedte vertegenwoordigt over wat de cultuur in Zaanstad daadwerkelijk behoeft en daarbij het voorhanden zijnde erfgoed in locatie-alternatieven betreft en gaat over tot de orde van de dag. De fractie van ROSA, de fractie van Partij voor Ouderen en Veiligheid, Democratisch Zaanstad, de SP, de Zaanse Inwoners Partij en De Volkstem. Wat belangrijk is mijnheer De Vries, is dat we...

De voorzitter: De heer Pietersma, interruptie.

De heer Pietersma (PvdA): Ja. Ik heb even een vraag met betrekking tot de nu voorgelezen motie. Maar dat heeft... Ja, misschien moet de wethouder daar straks op antwoord op geven of dat überhaupt technisch kan. Omdat, we hebben net gehoord dat er een aanbesteding loopt met een totaalprogramma van eisen van alles wat er in en aan vastzit. En nu zegt u: ik trek er even twee functies uit die we apart even moeten gaan bouwen. Dus ik hoor er graag even iets over of dat überhaupt technisch kan.

De voorzitter: De heer De Vries.

De heer De Vries (D66): Ja, voorzitter. Ik ben net nog in mijn betoog vergeten dat alle geachte afgevaardigden die hier natuurlijk wat te vertellen hebben in deze stad, de gemeenteraad, van harte uitgenodigd zijn om deze fantastische motie met ons mee te tekenen. Dat zal u begrijpen. Maar u kent mij ook als iemand die zijn hand uit wil steken.

De voorzitter: Zeg, beste mensen. Er zijn nu twee moties ingediend. Ik weet niet of er nog meer moties aankomen, maar op dringend advies van de griffier, en de griffier zoals u weet, heeft altijd gelijk, kunnen we beter even pauzeren. Dan krijgt u de tijd om ook even die moties ook te lezen. En dan kunnen we daarna tot half tien, zou ik zeggen, de discussie afronden. Want ik denk dat het wel tijd wordt om met elkaar tot besluitvorming te gaan komen. Mijn voorstel is om nu even te schorsen. Heeft u tijd om even koffie te drinken en even naar het toilet te gaan.

De heer De Vries (D66): Mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dan krijgt de heer De Vries als eerste het woord straks..

De heer De Vries (D66): U haalt de woorden uit mijn mond voorzitter, want ik wilde het juist voorstellen. U bent me net een slag voor. Complimenten daarvoor.

Schorsing

De voorzitter: Gaat u zitten. Dan geef ik mevrouw Groothuismink het woord. En is de vergadering weer geopend. Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Ja, dank u wel voorzitter. De fractie van ROSA heeft de motie van D66 goed gelezen en besproken. En we zijn... Er staan heel veel meningen en constatering in, maar het gaat natuurlijk om het besluit wat ze vragen, de indieners. En ze vragen eigenlijk het college op te dragen om zo snel mogelijk te starten met het opstellen van een nieuwe Zaanse cultuurvisie. Maar dat, mijnheer De Vries, heb ik de wethouder in het Zaanstad Beraad al horen zeggen. Dat zij zo snel mogelijk wil starten met het maken, het breed opstellen van een nieuwe cultuurvisie. Omdat onze... De vorige eind 2017 is afgelopen. Dus het is volkomen logisch dat wij dit jaar een nieuwe cultuurvisie moeten maken. En ik, u doet daarbij de suggestie van: betrek daar zoveel mogelijk mensen bij. Nou, dat is prachtig. Maar ik wil de wethouder vragen of zij dat kan bevestigen, dat zij inderdaad op korte termijn van start gaat met het maken van de nieuwe cultuurvisie.

De voorzitter: Vraag aan de wethouder. Mevrouw Munnikendam.

Mevrouw Munnikendam (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Vorige week heb ik inderdaad gezegd dat de toekomstvisie cultuur inmiddels afgelopen is en dat hij ook gebaseerd was, opgesteld was ten tijde van bezuinigingen. Dus dat het nu wel tijd wordt om meer richting de droom van mijnheer De Vries te gaan. Dus het is inderdaad waar dat... Ik kan dat ruimhartig toezeggen of overnemen en... Het is lastig om nog iets te zeggen over de uitvoering, omdat hij natuurlijk over mijn periode als wethouder gaat, maar over uw periode als raadslid. We moeten gewoon kijken hoe we dat in de nieuwe samenstelling van de raad, en in een nieuwe coalitie, tot uiting zou komen. Maar in ieder geval, de gedachte om op die manier te komen tot cultuur om te zorgen dat cultuur ook breed gedragen wordt. En dat Zaanstad gaat stijgen op de culturele ladder om de woorden van, volgens mij zei mijnheer Laport dat eerder vanavond, dat Zaanstad een culturele woestijn is. Die woorden herken ik wel. Zaanstad kan wel een boost gebruiken. En wat dat betreft... Nou ja, dan had... Ik wil het toch nog maar even zeggen het Cultuurhuis in de huidige samenstelling, met de huidige aanbesteding, was daar een hele mooie kers op de taart geweest. Maar goed. In ieder geval de motie van mijnheer De Vries en consorten kan ik van harte overnemen.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Nou, dan is mijn vraag aan mijnheer De Vries: als u zo'n duidelijke toezegging heeft van de wethouder, lijkt het me logisch dat u de motie intrekt.

De voorzitter: De heer De Vries.

De heer De Vries (D66): Ja. Dat is inderdaad heel gebruikelijk. En normaal zou ik dat ook zeker doen, want ik heb ook gelezen en gehoord wat de wethouder erover gezegd heeft. Maar omdat we nu aan het einde zitten van een bestuursperiode, en omdat de wethouder net al zei dat het haar tijd misschien wel te boven gaat, denk ik bij mezelf: nou ja goed, het kan geen kwaad om hem toch in stemming te brengen. Om het nog eens te onderstrepen voor de nieuwe onderhandelaars, waar u misschien ook wel bij zit straks.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Dat zou ieder geval goed zijn voor de culturele sector. Maar, mijnheer De Vries. Van deze raadsvergadering worden notulen gemaakt. Er zitten allemaal fracties die de volgende raadsperiode wellicht ook in deze raad zitten. Dus als wij van alle besluiten die wij nemen nog voor de zekerheid een motie zouden moeten aannemen; dat is natuurlijk een beetje overbodig. Dus ik denk dat u nu een ander soort spel wil spelen. Dat spel spelen wij niet mee. U heeft een duidelijke toezegging. Het is vrij gebruikelijk dat u na zo'n toezegging een motie intrekt. Als u dat niet doet, dan zal de fractie van ROSA daar tegenstemmen. Niet omdat we het niet eens zijn met de komst van een nieuw beleidsplan. Niet omdat we het niet eens zijn met de forse investeringen in cultuur, want daar heeft de fractie van ROSA al jarenlang over, voor gestreden. Ook samen met D66. Dus wat dat betreft staan we helemaal op één lijn, maar wat u nu doet dat is politiek bedrijven die ik van u niet gewend ben.

De voorzitter: Heer De Vries

De heer De Vries (D66): Nou ja, mevrouw... Mijnheer de voorzitter. Het is natuurlijk gebruikelijk pas dat de bij de stemmingen moties worden ingetrokken of niet. En ik heb de waarschuwende vinger van mevrouw Groothuismink gezien. En ik heb ook haar woorden gehoord en goed begrepen. Maar ik ben niet te alleen de indiener van deze motie. We zijn het met een heel team. En ik heb gehoord dat er nog wel meer mensen mee willen indienen in deze motie. En zolang het debat nog open is, zou dat moeten kunnen. Dus misschien kunnen we straks in een schorsing daar nog eens overleg over plegen wat de wijste weg is. Maar ik nodig de fractie van ROSA van harte uit om deze motie mee te ondertekenen.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Dat doen we niet, want wij hebben een eigen motie ingediend waarbij we én inzetten op een nieuw beleidsvisie, beleidsplan voor cultuur. Maar ook het verder bouwen van Inverdan, niet verder op slot willen zetten. En dat zal toch u ook moeten welgevallen, dat in ieder geval we daar constructief met u meedenken. Uw angst dat Inverdan op slot gaat of niet afgebouwd kan worden, wordt met onze motie tenietgedaan. Als u onze motie niet ondersteunt, bent u degene die de afbouw van Inverdan op slot zet.

De voorzitter: Mevrouw Havik.

Mevrouw Havik (ZIP): Dank u, voorzitter. Cultuur is belangrijk voor een stad, dat zal niemand denk ik in deze raad ontkennen. Cultuur moet ook verspreid zitten over een stad. Ook daar zien wij het belang van in en daar staan we voor. Inverdan afbouwen is ook belangrijk, maar wat ons betreft kan dat op een andere manier met een andere invulling van het laatste stukje. Het gebouw wat er nog moet komen. Voor de fietsenstalling en de Kiss & Ride dienen we samen, inderdaad met ROSA, de motie in om dat af te gaan maken. De GroenLinks en de PvdA, en ook mijnheer De Vries wel van D66, prachtige verhalen. Dromen erbij, mooi omschreven. Met een glimlach heb ik ernaar staan luisteren. Maar het gaat van hier vandaag over het referendum. Gaan we dat houden of niet? En wat ons betreft gaan we dat houden en schrijft de raad hem zelf uit. Dan kan het op 21 maart meegenomen worden en dan hebben we een besluit. Dit had natuurlijk allang al gedaan moeten worden. Als het in het vorig jaar goedgekeurd was het besluit, dan was die uitslag van het referendum er allang al geweest. En hadden we al lang al geweten hoe de mensen van Zaanstad erin staan. En dan is het nu te makkelijk om te zeggen dat het aan ons ligt dat het extra geld kost. Nee, als de partijen die toen tegen het referendum gestemd hebben, toen hadden gezegd: we doen het, dan had dat geld niet uitgegeven geworden. Wat nu gezegd wordt. Dan kunnen we lezen in het Zaanstad... In het Stadsblad de woorden van mijnheer Pietersma: een referendum levert dan nog de minste vertraging op. De PvdA besluit waarschijnlijk donderdag dan ook dat het referendum kan. En dan ga ik ervan uit dat... Ja, ik was nog niet klaar, want ik moest even

nadenken: hoe zeg ik het? En dan gaan we er ook van uit dat als die, als de raad het niet overneemt, maar de cultuurklusters het zelf moeten doen en er worden 5000 handtekeningen opgehaald. Dat die niet... Nou, ik mag dat niet zeggen van de voorzitter, maar dat die niet voor niks opgehaald zijn. Maar dat er ook iets mee gedaan wordt.

De voorzitter: De heer De Vries.

De heer De Vries (D66): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Mijnheer de voorzitter. Ik heb in mijn bijdrage in het Zaanstad Beraad en ook vanavond geprobeerd uit de jullie/hullie-modus te komen. En mevrouw Havik zegt net: ja, het is jullie schuld, want jullie hadden dat eerder moeten doen. Ik heb in mijn bijdrage ook gezegd dat ik het volste vertrouwen had in het besluit wat we op 13 mei 2013 genomen hebben. 30 mei 2013 genomen hebben. Toen hebben we besloten met zijn allen in ons volle verstand, met 30 tegen 8, ik heb het in mijn bijdrage gezegd, dus ik verval in herhaling. Ik zal het kort houden. Toen hebben we besloten, daar waren wij van overtuigd. U had een andere mening. Met u nog een aantal mensen. Ja, en als je er dan niet uitkomt samen, is het heel logisch om dat dan aan de rechter voor te leggen. Die rechter heeft nu gesproken en ik heb u van harte gefeliciteerd met de overwinning. Prima, goed gedaan. Neem je verlies, dan kun je ook je winst pakken, heb ik gezegd. En zo steek ik er gewoon in. Daarom heb ik m'n hand ook uitgestoken. Ook met deze motie die ik nu gedaan heb. Dien hem mee in met ons. Kijk naar voren en niet meer naar achteren.

De voorzitter: Mevrouw Havik.

Mevrouw Havik (ZIP): Dat heb ik gehoord, mijnheer De Vries en daar heeft u helemaal gelijk in. Maar u heeft ook gezegd dat het door de partijen die het referendum, vasthouden aan het referendum, dat de kosten doorlopen. Dat heeft u ook gezegd.

De voorzitter: Goed. U gaat nu uw argumenten herhalen, dus ik geef het woord aan mevrouw Neefjes.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Ja. Ik zal het kort houden. Mijn gevoel is dat we allemaal het goede willen voor cultuur. We willen allemaal Inverdan afmaken en wat is dan de beste weg daar naartoe? En ik heb de indruk dat een onzorgvuldig proces naar een referendum, op hele korte termijn, dat niet de beste weg is. Ik denk dat de beste weg is om gewoon na dit besluit, wat we nu vanavond gaan nemen, gewoon iedereen op te roepen om gewoon samen het gesprek voort te zetten. Inderdaad, zoals de motie met het... Ga een nieuwe cultuurvisie bouwen en ja, dan vinden elkaar vast wel.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit (CDA): Ja, dank u voorzitter. Ik begin met een inleidinkje, die lijkt over een ander onderwerp te gaan, maar schrik niet. Het heeft er alles mee te maken. Ik, wij moesten als raadsleden voor de stemwijzer afgelopen periode een aantal proefstellingen beantwoorden. En er zat een stelling tussen en dat ging over... Onderwerp is niet belangrijk. Daar hebben wij als CDA altijd om financiële redenen tegengestemd. Maar dat is al meer dan een jaar geleden, dus ik zat te denken: ja, moet je nou als de raad een besluit heeft genomen, moet je daar later, een jaar later op terugkomen? Of moet je dan zeggen: raad heeft besloten en nu gaan wij de gelederen sluiten en we gaan voor dit besluit. En toen dacht ik, ik wilde ook die mening veranderen. We hebben voortschrijdend inzicht, we gaan gewoon door op de weg die de meerderheid van de raad heeft gekozen. En die koppel ik ook aan het Cultuurhuis. Het is al gezegd en het Cultuurhuis, even voor de duidelijkheid, wordt gedaan alsof dat net gebezigd wordt sinds vorige week. Maar dat wordt al een jaar gebruikt sinds de presentatie in de Oostzijde Kerk door de architecten. Is dat ook even gezegd. Het

raadsbesluit van mei, 30 mei 2013, daar staat gewoon heel expliciet: de raad besluit om op die locatie een cultuurhuis te vestigen met alle functies die nu aan de orde zijn. 30 mei 2013. Conclusie: als je als grote meerderheid van de raad dat besluit, moet je er eigenlijk nu niet op terugkomen. En eigenlijk zou het chic zijn als de indieners nu, die nu een referendum willen, zeggen van: ja, we zijn ook te laat. En de heer Kat, vreemd genoeg, heeft dat in de raad gezegd. We zijn, eigenlijk hadden we veel eerder moeten beginnen met een referendum. En hij is nu de grootste doorzetter van dit onmogelijke referendum. Dat zal ik zo nog even toelichten. Ik snap dat niet. Wij hebben als raad een besluit genomen en we gaan erop terugkomen. En dat maakt ons onbetrouwbaar als overheid. Ik wacht even op de interruptie.

De voorzitter: De heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja, dank. Ik zal even reageren. En dat is juist het mooie nu wat rechter geeft gezegd ook. Dit was pas de allereerste mogelijkheid überhaupt een referendum aan te vragen over deze situatie. Dus ja, het had veel eerder gekund, maar dit was echt de eerste mogelijkheid. Dat is nou eenmaal zo gezegd. Dus ja, jammer.

De heer Wit (CDA): Nee, zo is het ook weer niet.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit (CDA): Dank u, voorzitter. De rechter heeft niet gezegd: dit is de waarheid. De rechter heeft gezegd, net zoals de hoogleraren: het is referendabel. Maar de raad heeft heel veel interpretatieruimte. Die hebben gekozen: wij hebben als raad, als meerderheid de vorige keer eigenlijk niet de argumenten gebruikt die de rechter goed achtte. We keken naar voren naar de uitslag van het referendum. Terwijl we het over het referendum moeten hebben. Ja, klopt. Maar dat wil nog niet zeggen dat het wel of niet referendabel is, dat is aan ons. Nou, u ziet al. De lijn is nu: we gaan het referendabel stellen. Maar dat wil niet zeggen dat wij toen alles fout hadden. Nou, ik ga verder. Dus we hadden veel eerder dat referendum moeten houden en mijnheer Kat was het daar kennelijk mee eens. Als wij... Wij hebben ook als de... Dat is ook frappant. Het aanbestedingsproces is mislukt. Dus als de aanbesteding was gelukt, dan hadden wij al waarschijnlijk was de bouw al begonnen. Maar het college moest erkennen, er is geen inschrijver, dus we moeten meer krediet hebben. Toen is dat kredietbesluit genomen over een 7,7 miljoen extra. Anders was het besluit niet eens referendabel, want die 30 miljoen die er eigenlijk... Het was iets anders, maar die 30 miljoen ongeveer die er stond, die was al jaren in de boeken. En de rechter heeft ook gezegd: dat kredietbesluit staat niet open voor bezwaar, het gaat om het referendabel zijn. Maar het geld is gewoon goedgekeurd. Dus dat maakt... Wij hadden eigenlijk al hier een bouwput kunnen hebben met het begin van het Cultuurhuis. Even kijken. Ik ga even zakken. In mijn tekst dan, niet als persoon. Even kijken. Ik eindig gewoon met het feit dat wij de komst van het Cultuurhuis zien als een verrijking van de cultuur in Zaanstad, in heel Zaanstad. Want dat heeft ook de nieuwe directeur van Fluxus, en straks van het Cultuurhuis, gezegd. Het is voor mij én én. Het is niet óf óf. Het gaat om het Cultuurhuis met een toegevoegde waarde voor heel Zaanstad. En tegelijkertijd wil ik, heb ik ook respect voor alle cultuuruitingen in heel Zaanstad. Tot in de haarvaten van de gemeente. En we moeten af van die plek 52. Dat is ook al gezegd. Want dat past niet bij een stad die cultuurstad wil zijn. Ik, wij steunen ook de motie die de heer De Vries net heeft toegelicht, omdat we dat zien als een handreiking naar degenen die zeker willen zijn dat niet de cultuur in de rest van de gemeente lijdt onder het Cultuurhuis. Maar dat de cultuur in de rest van de gemeente opbloeit van het Cultuurhuis. Dus wij steunen de motie en hopen ook van harte dat in dit geval, want ik vind de beargumentering van de heer De Vries heel terecht, we hopen ook dat u die motie niet intrekt. Dank u.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Nou, dat vind ik jammer, mijnheer Wit. Want ik wou net zeggen: u heeft een handreiking gehad. U heeft het steeds over handreikingen. U heeft een handreiking gehad van uw wethouder die zegt: ja, dat ga ik doen. Ik ga een beleidsplan maken. En dan gaat u toch zeggen: nee, dan hoop ik dat hij blijft staan. Dat vind ik echt heel gek. Er is een hele klip en klare toezegging gedaan.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit (CDA): Ja, dank voorzitter. In uw betoog net, dat was de keer daarvoor, gebruikt u een woordje wellicht. En dat ene woordje wellicht is voor mij een reden om te zeggen: hou vast aan deze motie, want wie weet welke raad en welk college hier de volgende periode zit.

De voorzitter: De heer Kerkhoven.

De heer Kerkhoven (DZ): Ja, dank u wel. Naar aanleiding van de vraag van mevrouw Groothuismink zou ik eigenlijk willen vragen aan de wethouder wat die eigenlijk ervan vindt. Van dit voorstel van D66. Wat haar advies is. Dank u wel.

De voorzitter: Volgens mij hebben we dat antwoord al gekregen. Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Ja. En ik had nog eens vraag van mijnheer Wit: wat gaat hij nou met het referendum doen? Want daar praten we nu de afgelopen uren over.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit (CDA): Ik heb in mijn bijdragen gezegd dat de lijn die nu uitgezet is, en eigenlijk niet meer anders kan, a. d. is. Dus het is wel referendabel, we gaan niet in hoger beroep. Dus dat zeg ik nog een keer.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Nou, en dan weet u de volgende vraag al. Wat gaat u dan doen als de 5000 handtekeningen voor u liggen? En het college zegt: ja, het klopt. Deze 5000 handtekeningen zijn geldig, dus op basis daarvan zou referendum mogelijk zijn. Wat gaat u dan zeggen tegen uw college?

De heer Wit (CDA): Nou, ik vind die als/dan-dingetjes... Ik moet natuurlijk iets zeggen, maar ik voel me niet uitgenodigd. Want misschien haalt u die 5000 of u. Misschien worden die 5000 handtekeningen niet gehaald. Wij gaan dan kijken wat we doen. Ik heb vorige week ook er iets over gezegd. We zien op dat moment wat we doen. Punt.

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Maar dan vind ik het ook gek dat u wel stellingen invult, dat zijn ook als/dan-stellingen, voor de komende verkiezingen. Waarbij u aangeeft wat u de komende vier jaar gaat doen. Dus dat weet je wel, maar wat u doet met een, met 5000 handtekeningen dat weet u nog niet. Dat vind ik gek.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit (CDA): Nou. Ja. Ik ben... Ik zal antwoorden. Die stellingen in de stemwijzer zijn eendimensionaal. Die stel je, die beantwoord je en die worden op internet gezet. En iedereen kan reageren. Als het gaat om een stelling voor tussen nu vier jaar, dan zijn er nog allerlei stappen te zetten. En u snapt het verschil heel goed, maar u wilt toch de bekende weg vragen.

De voorzitter: De heer Kerkhoven.

De heer Kerkhoven (DZ): Ja, ik wil nog even duidelijk zijn. Mijn vraag was naar de wethouder of zij... Wat voor advies zij geeft op de vraag van mijnheer De Vries. En op de vraag die hier gesteld is of die motie wordt ingetrokken. Dus wat is uw advies? Dat is normaal gebruikelijk, dat u ook op een gegeven moment een advies geeft om die motie in te trekken, op basis van een toezegging die u zelf heeft gedaan zojuist.

De voorzitter: De heer Zoomermeijer.

De heer Zoomermeijer (SP): Een aantal dingen. Ik denk dat de wethouder om te beginnen klip en klaar is geweest, zoals de collega van ROSA al zei. Die toezegging ligt er, dus dat is voor mij voldoende. Ten eerste. En ten tweede. Na aanleiding van Mark Wit, maar ook een aantal anderen die toch die motie voorlopig overeind houden. Als jullie dit blijven doen, betekent dat: a. Dat als jullie de toekomst een motie vol van de oppositie tegemoet zien, dat jullie de argumentatie van: 'ja, de wethouder heeft jullie je zin al gegeven, trek hem maar in' niet meer uit de kast moeten gaan trekken, want deze was super duidelijk. De toezegging van deze wethouder. Dank u wel daarvoor. En ten tweede: ik zie dit als een groot politiek spel en tijdverspilling. Want enige vraag die daar lag, en daarvoor dank ik u mijnheer Wit van het CDA. U heeft nu ook gezegd: het is referendabel. En tot slot, en het geldt voor alle partijen die gelukkig nu instemmen met het feit dat het referendabel is. Ik en niemand in deze raad kan jullie dwingen om nu al te zeggen dat jullie de volgende keer, als de 5000 handtekeningen - áls; maar ik denk dat het gaat lukken - als ze zijn opgehaald, dat u dan moet zeggen: we stemmen in met het referendum. Ik hoop dat u dat doet. U zou de democratie daarmee geweldig steunen en het vertrouwen in de politiek vergroten. Maar één ding kunt u in ieder geval niet meer zeggen op dat moment: dat het dan niet meer referendabel is. Wat nú zegt u dat het referendabel is. Dat hebben jullie allemaal klip en klaar gezegd. Dus daar hoeft u echt niet mee aan komen de volgende keer. U heeft nu gezegd dat het referendabel is. De volgende keer, als die 5000 handtekeningen zijn, is het nog steeds referendabel. Onthoud dat kiezers. Tot 21 maart.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit (CDA): Volgens mij heeft het nooit ter discussie gestaan, maar dan in theoretische zin, dat het referendabel was. De hoogleraren hebben altijd gezegd: het is referendabel. En dan komt de referendumverordening, die wij allemaal hebben vastgesteld. En de referendumverordening zegt: maar als. Nou, dan kun je zeggen: artikel 3k hebben wij gekozen. Dat het in dit geval verstandig was om het niet te doen. En dan geef ik u ook weer een vraag terug: bent u niet van mening dat u al in 2013 dat referendum had moeten uitschrijven? En dat u gewoon te laat bent en probeert te repareren wat die meer te repareren is.

De voorzitter: De heer Zoomermeijer.

De heer Zoomermeijer (SP): Twee dingen. Ten eerste: de rechterlijke uitspraak bevestigt dat dit referendabel is. Dus die kwestie staat, dus ook als wij 5000 handtekeningen zijn opgehaald. Dan kunt u lullen tot u een ons weegt, maar dat punt blijft staan. En ten tweede: er was geen moment, dat zit ook in die rechterlijke uitspraak verpakt. En met name in het advies...

De voorzitter: Mijnheer Zoomermeijer. We hadden een... En ik vind dat we... U zoekt echt de grens op en ik vind het op een gegeven moment ook genoeg geweest. Dus of we stoppen hiermee, of ik schors de vergadering. Ik heb hier geen zin in. Ik vind dat we met respect naar elkaar moeten praten. We hadden afgesproken dat we geen scheldwoorden gebruiken. En u gaat, elke keer zoekt u de grens op en op een gegeven moment is het einde oefening.

De heer Zoomermeijer (SP): Oké.

De voorzitter: Oké.

De heer Zoomermeijer (SP): Maar dan gaat nu wel even door.

De voorzitter: Dan gaat u gewoon uw betoog verder en nog eenmaal, want anders stop ik er echt mee. Want ik heb het echt gehad met elke keer... Kijk, we moeten met respect hier met elkaar naar elkaar praten. We kunnen heel goed argumenteren. Het is een mooie avond, mooie discussie, maar er hoort geen gescheld bij.

De heer Zoomermeijer (SP): Dat kan wezen, maar ik ga uit van de passie. En ik ga uit van of hier de waarheid wordt geweld aangedaan. En of mensen nu eindelijk de uitspraak doen: is het referendabel of niet?

De voorzitter: Ja, dat kan wezen.

De heer Zoomermeijer (SP): Maar het punt is...

De voorzitter: Ja, dat kan wezen. Ik ben hier degene die de orde moet bewaren en ik stel ook de grenzen als u over de grens gaat.

De heer Zoomermeijer (SP): Dat kan wezen, maar ik draag oprechte woede uit van mensen die hier niet worden gehoord. En dat is mijn taak om hier te doen. Ik kies misschien niet altijd de meest verstandige woorden, maar ik vertegenwoordig wel...

De voorzitter: Nee, en als die niet verstandig zijn, dan geef ik u dat aan en dan moet u daar ook iets mee doen.

De heer Zoomermeijer (SP): Nou, bij dezen. Maar het punt blijft: het is referendabel; dat is hier door de partijen toegezegd. En ten tweede: het hooglerarenadvies, wat door het college is aangevraagd en waar de oppositie mee heeft ingestemd, gaf klip en klaar aan dat het dus juist in redelijkerwijze geen eerder moment was om een referendum te organiseren. Want, zoals ook hier door onze oppositie is betoogd: feitelijk was het hele proces zo opgetuigd dat er dus geen go of no-go moment was. En Michael Kat, daar moeten we hem voor eren, heeft toen dat duidelijk voor de poorten van de hel weggesleept: dat go, no-go moment. Daar heeft de Big M er zich uiteindelijk over moeten uitspreken. En alleen is op basis daarvan zijn we nu eindelijk in het stadium gekomen dat we de inwoners van deze mooie stad aan het woord kunnen laten. En laten we het daar nu bij houden en niet meer met die spelletjes spelen met moties die al zijn toegezegd en ze toch nog in de lucht houden. En nu zijn we het ander... Uiteindelijk uren bezig, terwijl het enige wat we vanavond moesten besluiten: is het referendabel of niet? En allemaal zeggen jullie: het is referendabel.

De voorzitter: Goed. Het lijkt me ook zo onderhand ook tijd om te komen tot een afronding. De heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Ja, voorzitter. Ik had een vraag aan mijnheer Wit. Want hij wilde geen antwoord geven op de vraag die gesteld werd door mevrouw Groothuismink. Ik heb hem in de afgelopen vergadering, dat we urenlang hierover gesproken hebben, heb ik hem horen zeggen: haal die 5000 handtekeningen maar op. En daarna doet de CDA er niets mee. Dat heeft u gezegd in de vergadering. En mijn vraag is: is dat een standpunt wat u nog steeds deelt of komt u daarop terug? Want dat was volgens mij, en daar heb ik u toen om gevraagd, een heel helder statement.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit (CDA): Het was in een gesprek over waar wij met elkaar naartoe bewegen. En ik heb gezegd: ik voel mij niet verantwoordelijk voor en de schade. Ik voel mij ook niet verantwoordelijk voor als, moreel verantwoordelijk voor, als wij in een positie worden gemanoeuvreerd waar ik eigenlijk geen, niet achter sta. Dat ik zeg: nou, dan pak ik ook de referendumverordening bij. En dan neem ik gewoon stappen die legaal genomen kunnen worden. En ik geef nog steeds geen antwoord op, dus die krijgt u niet, maar ik heb het toen in die context gezet. Wij nemen alleen maar stappen die kunnen. En ik heb gewoon iets gezegd dat kan. En dat u dat niet bevalt, ja dat is iets anders. En ik heb me ook...

De voorzitter: De heer Van der Laan.

De heer Wit (CDA): Ik heb nog geen vraag gesteld aan de heer Zoomermeijer.

De heer Van der Laan (POV): We hoeven het niet al die tijd met elkaar eens te zijn, dat is ook goed. Alleen mijn vraag is helder. Staat u nog achter die uitspraak waarin u zei: als die 5000 handtekeningen binnen zijn, dan ga ik er niks mee doen. Het antwoord is dus ja.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit (CDA): Dank u, voorzitter. Ja, hij draait mij nou in een positie dat ik iets gezegd heb. Ik leg net uit wat ik heb gezegd en bedoeld heb. En dan gaat u nog een keer die vraag opnieuw stellen. Nou, dan gaat het extra lang duren deze vergadering.

De voorzitter: Goed.

De heer Wit (CDA): Dus of een nieuwe vraag, of we zijn klaar.

De voorzitter: De heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja, dank voorzitter. Ja, ik weet niet zo goed of u de heer Wit nog kan volgen, maar ik niet meer. Er wordt teveel gedraaid, maar neem maar een ding van mij aan: als er gevraagd wordt om een referendum, dan wordt het antwoord nee van het CDA. Daar wou ik eigenlijk helemaal niet over beginnen, want ik werd net een beetje rustig van het verhaal van de heer De Vries eigenlijk. Waar hij mee begon. Tuurlijk moet er een nieuwe visie komen voor cultuur, dus ik ondersteun dat, zeker. En het maakt mij niet uit of de wethouder toelegt of die motie... Het gaat er om dat het gewoon gebeurt, dus ik steun dat dan bij dezen ook wel hoor. Als het er maar komt en als het helpt is het goed. Wat ik wel wil vragen nog aan de heer De Vries is, eigenlijk dezelfde vraag ook. Als die handtekeningen er zijn, gaat u dan op 15 maart, want het is wel de streefdatum die we hebben, gaat u dan zeggen: nee, doe toch maar geen referendum. Want daar wilde u zelf ook volgens mij nog antwoord op geven. En mijn vraag naar de wethouder als laatste is: kunt u ervoor zorgen

dat als die handtekeningen ervoor zijn, dat we wel het streven hebben om ook die vergadering op 15 maart te gaan houden? Waarin we hier met z'n allen gaan beslissen of we daadwerkelijk een referendum gaan houden.

De voorzitter: De heet Wit.

De heer Wit (CDA): Ik heb het vorige week gevraagd aan de heer Kat en ik doe het nu nog een keer. Wat bedoelde u twee weken geleden met de stelling: we hadden veel eerder een referendum moeten houden? Misschien kunt u ook wat duidelijk geworden dan.

De voorzitter: De heet Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja, ik heb het net ook al proberen uit te leggen. Als we de stukken nog een keertje gaan lezen, dan staat er dat dit eigenlijk het allereerste moment is geweest waarop een mogelijkheid was om bezwaar te gaan maken. En een referendum aan te gaan vragen hier over dit Cultuurcluster. Dat kon gewoon niet eerder. En de referendumverordening is al heel moeilijk voor inwoners om überhaupt een referendum aan te vragen. Want je moet dan twee weken van tevoren weten wat er geagendeerd staat, want je kan alleen maar vijf dagen van tevoren een geagendeerd onderwerp, kan je een referendum over aanvragen. Dus dat moeten we sowieso aanpassen, want dat is gewoon niet te doen voor mensen.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit (CDA): Maar dit is geen antwoord op mijn vraag. U heeft gezegd: we hadden veel eerder een referendum moeten houden. Wat bedoelt u daarmee?

De voorzitter: De heet Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Als dat had gekund, is het natuurlijk het beste om dat zo vroeg mogelijk te doen, maar dat was gewoon in dit geval niet de situatie.

De voorzitter: De heer Laport.

De heer Laport (GroenLinks): Ja, voorzitter. Dank u. Want de heer Wit gaat nu weer in de fout. Hij zegt: er had niet eerder een referendum over het Cultuurcluster gehouden kunnen worden. Maar dat heeft de rechter ook helemaal niet gezegd. Het kredietbesluit is referendabel. Wij moeten eigenlijk nog met z'n allen gaan uitmaken wat nou precies dat kredietbesluit inhoudt, maar het referen-, of het besluit over het Cultuurcluster is in 2013 gevallen. Dat is niet referendabel. Dus ik zeg nogmaals: u probeert het steeds zo simpel te maken, maar zo simpel is het niet. En daarom is dat hele referendum ook niet zo simpel. En moeten we daar gewoon de tijd voor nemen om daar goed over na te denken. En ik kan me ook voorstellen dat uiteindelijk een volgende raad ook gaat beslissen of er wel of niet een referendum moet komen.

De voorzitter: Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja, voorzitter. Dank u. Ja, ik blijf erbij: het is wél simpel, het is een simpele vraag. Vragen we gewoon aan de inwoners wat ze van het Cultuurcluster vinden of niet? En daar komt het op neer. Meer is het niet.

De voorzitter: De heer Laport.

De heer Laport (GroenLinks): Maar dan raad ik de heer Kat aan om toch echt nog een keer het verslag van die hoogleraren te lezen, de uitspraak van de rechter. Want dat zeggen... Beide instanties zeggen dat niet. De hoogleraren zeggen: het kredietbesluit is referendabel. De rechter zegt: het kredietbesluit is referendabel. Ik heb de heer Van der Laan vorige week horen zeggen, of twee week geleden: het gaat niet om de vraag Cultuurcluster ja of nee. Die vraag is al beantwoord. Het is een veel complexere vraag. U probeert het te versimpelen en dat is vaak ook het gevaar van een referendum dat je een ja/nee-vraag gaat stellen, terwijl het veel ingewikkelder is waar je het nou eigenlijk over hebt.

De voorzitter: Ik wil deze heer die nog bij de microfoon nog even het laatste woord geven, en dan gaan we over tot stemming. De heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja, ik kom terug op wat ik net gezegd heb: wat de rechter ook gezegd heeft, we hadden al veel eerder... En uit jezelf had je dat al kunnen vragen aan de inwoners, want de raad kan ook zelf initiëren om een referendum te organiseren. Met zo'n groot en belangrijk onderwerp denk ik van: nou, dat is nog niet zo verkeerd als we dat eerst eens aan de inwoners vragen. Maar blijkbaar wil GroenLinks dat niet. Die heeft natuurlijk een wethouder gehad die dit mediationtraject geleid heeft en die wil dat koste wat het kost erdoorheen halen nu.

De voorzitter: De heer Laport.

De heer Laport (GroenLinks): Ja. Eigenlijk is het wel klaar wat mij betreft. Maar dat raadsbesluit, dat is wel vaker gezegd, is met 30 tegen 8 genomen. Dus het had een hele grote meerderheid. En ja, je kunt natuurlijk ieder besluit kun je voorleggen aan de inwoners. Je kunt over ieder besluit een referendum nemen. Maar als er zo'n grote meerderheid voor is: ja, waarom zou je dat dan doen? 30 tegen 8, mijnheer Kat.

De voorzitter: Heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): 150.000 inwoners ruim en geen alleen maar 30 raadsleden.

De voorzitter: De heer Pietersma.

De heer Pietersma (PvdA): Ja, voorzitter. Als ik het goed begrijp, ga ik geen antwoord op mijn vraag krijgen; als ik u goed beluisterd heb. Maar ik ga hem toch stellen. Een aantal partijen, met name degenen die niet bepaald voorstander zijn van datgene wat zich hierna zou kunnen of moeten ontwikkelen, die hebben ons verschillende keren op de pijnbank gelegd een beetje. Wat gaan jullie nu doen als die 5000 handtekeningen worden opgehaald? ROSA was daar met name heel sterk in, DZ ook, POV. Ik wil graag ook van hun wel een reactie horen wat zij doen als er minder dan 5000 handtekeningen worden opgehaald. Betekent dat dan dat wij hier eensluidend als raad gemeenschappelijk uiteindelijk dat hele mooie project gaan realiseren?

De voorzitter: De heer De Vries.

De heer De Vries (D66): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Mijnheer de voorzitter. Ik ben erg blij met de steun van de fractie van De Volkstem voor onze motie. En als die mee wil ondertekenen, dan moet hij maar bij de griffie zijn naam eronder laten zetten. Wat mij betreft is dat prima. En de motie houden we in de lucht om deze mee te geven aan de toekomstige onderhandelaars die gaan onderhandelen over een nieuw college. En het is natuurlijk best wel heel uniek dat we dat doen, want het is voor het eerst in acht jaar. Dus het is een... Natuurlijk is het misschien wel heel vervelend en een schande, maar het is voor het eerst in acht jaar. En

vooral nog hou ik hem in de lucht. Over elk onderwerp een referendum houden is niet waar, want over gemeentelijke belastingen bijvoorbeeld, verhogen of verlagen, kunnen we geen referendum houden. Dat zouden sommige mensen misschien wel heel graag willen. Dan is er een vraag aan mij gesteld, aan ons gesteld: het handtekeningen ophalen. Hoe staan jullie daar nou tegenover? Want ik verwachtte die vraag al van mevrouw Groothuismink en van allerlei andere mensen, maar niemand die het mij daarstraks vroeg. En ik was ook niet meer in de gelegenheid vanwege de pauze. Ik kan u uit de droom helpen. Als het ophalen van de handtekeningenproces succesvol verloopt, laten we eens aannemen dat dat zou gebeuren, dan is het voor een D66 wel heel lastig om de uitkomst te negeren, kan ik u vertellen. De huidige fractie heeft ook besloten om dat niet te doen. Maar die huidige fractie die is natuurlijk ook maar, net als de meeste hier, tot 21 maart in dienst. En misschien nog een paar dagen langer en dan is het bekeken. Dus ik steek m'n handen niet in het vuur voor de toekomstige fractie, maar u kunt de D66'ers. Wij zijn bijna de uitvinders van het referendum en het zou heel vervelend zijn als wij die uitkomst naast ons neerleggen. Ik acht dat uitgesloten, maar zeker weten doe ik natuurlijk nooit.

De voorzitter: Goed.

De heer De Vries (D66): Ik heb duidelijkheid verschaft denk ik, voor een heleboel mensen? Misschien zijn ze er wel heel blij mee.

De voorzitter: We hebben afgesproken dat we nu de discussie gaan beëindigen, maar ik zie nog een dringende mijnheer Kerkhoven staan. Dus kort graag een laatste reactie.

De heer Kerkhoven (DZ): Dank u wel, voorzitter. Ja, we krijgen een vraag van mijnheer Pietersma. Daar wil ik best antwoord op geven. Dat gaat erover als er minder dan 5000 handtekeningen komen. Dan is het volgens ons nog aan de raad om een referendum te organiseren, dus...

De voorzitter: Mevrouw Groothuismink.

Mevrouw Groothuismink (ROSA): Nou, dank mijnheer De Vries voor de duidelijke uitspraak. En wat dat betreft zou u heel blij zijn als de vraag van mijnheer Kat positief beantwoord wordt, want dan kunt u zelf nog over dat besluit nemen. Dan zouden we 15 maart dat besluit nemen. Ik kan me bijna niet voorstellen dat er geen 5000 handtekeningen opgehaald worden. Zeker niet na zoveel commotie ook weer in de raad. Maar stel dat dat zo is, dan is dat allereerst natuurlijk heel erg jammer. En dan, mijnheer Pietersma, blijft staan dat ROSA altijd al heeft gezegd dat je eerst een heel goed plan moet maken en goeie alternatieven moeten hebben. Een beleidsplan waar andere partijen ook graag een motie over indienen. En wat de wethouder ook vindt. Dus dan gaan we eerst een goed beleidsplan maken, waarin duidelijk zou worden dat waarschijnlijk de invulling van zo'n pand heel anders moet. En wat dat betreft betreurt ik het dat het nu blijkt dat het al zo vaststaat, want dat bevestigt ons alleen maar dat zo'n Cultuurcluster echt heel beperkt en weinig flexibel is voor de toekomst van de cultuur.

De voorzitter: De heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja, dank voorzitter. Ik hoor net het verhaal van de heer De Vries aan. En ik had nog even een vraag, want hij sloeg al meteen een stapje over om het resultaat van het referendum zeg maar te respecteren. Maar de eerste vraag die we 15 maart krijgen is: gaan we überhaupt een referendum houden? Dus ik wilde vragen aan de heer De Vries of hij daar dan ook bevestigend op kan antwoorden als we dat 15 maart hier gaan beslissen.

De voorzitter: De heer De Vries.

De heer De Vries (D66): Ik geloof dat ik in mijn bijdrage gezegd heb dat we voor besluit zijn: a. en d. En dat we b. en c. schrappen, dus het lijkt me duidelijk dat we dan een voor een referendum zijn toch? Of niet? Of heb ik nou... Ben ik al zo oud geworden, mijnheer de voorzitter, dat ik wartaal begin uit te slaan? Nee toch, hoop ik? Ja, ik droom af en toe wel een beetje, maar goed.

De voorzitter: Een beetje wel natuurlijk. We hebben 15 maart, hebben we eerst de beslissing dat we een referendum gaan houden. En als de uitslag van het referendum er is, moet je beslissen of je dat respecteert. Dus dat is de volgende stap nog weer.

De heer De Vries (D66): Ja, maar... Mag ik het nog één keer zeggen?

De voorzitter: De heer De Vries.

De heer De Vries (D66): Als de handtekeningen zijn opgehaald, de actie succesvol verlopen, heb ik gezegd: is het voor een D66 wel heel raar om dat te negeren. Heb ik nou genoeg gezegd of niet?

De voorzitter: Duidelijk. We gaan nu echt herhalen, dus ik geef als laatste het woord aan mevrouw Munnikendam en dan gaan we stemmen.

Mevrouw Munnikendam (wethouder): Ja, dank u wel voorzitter. Ik had al gereageerd op de motie van D66 en anderen, maar ik had nog niet gereageerd op de motie van ROSA en anderen. Die motie roept twee dingen op. Die roept één op: om in plaats van het cultuurgebouw of het Cultuurhuis op het Cultuurcluster om Inverdan niet op slot te zetten en op de locatie Figaro in ieder geval te starten, ik zeg het even uit mijn hoofd, met een Kiss & Ride en een fietsenstalling. En in ieder geval te zorgen dat er een soort fundament ligt. Dat idee is aardig, alleen is het, geldt hetzelfde als we het gebouw leeg opleveren, dus die lege doos. Dat betekent een hele nieuwe aanbesteding op het moment dat je alleen het fundament neerlegt. Dus die motie is onuitvoerbaar, tenzij je zegt: we trekken de aanbesteding in. Dan is hij dus mislukt met alle gevolgen van dien. En het tweede deel, dat roept ook culturele instellingen op, en ik zou zeggen: betrek dat dan bij de toekomstvisie cultuur die ik net ruimhartig heb toegezegd in de richting motie van D66 en anderen.

De voorzitter: Beste mensen. Nog een vraag die niet beantwoord is? De heer Kat.

De heer Kat (De Volkstem): Ja, ik had de vraag nog gesteld of de wethouder dan alles in werk probeert te stellen om te zorgen dat ook 15 maart die beslissing gaan nemen als de handtekeningen bij binnen zijn. Die had ik nog niet gehoord.

De voorzitter: Mevrouw Munnikendam.

Mevrouw Munnikendam (wethouder): Ik kan toezeggen alles in werking te stellen om te zorgen dat op 15 maart die handtekeningen geteld zijn. Dus geen keiharde garantie, maar dat is wel de intentie.

De voorzitter: Maar daar gaat, even voor de duidelijkheid: daar gaat de wethouder niet over. Dus dat is niet des colleges. Dit is een... Dus daar moeten we goed naar kijken. Dat is een referendumverordening. En dat moet ook straks bemenst worden met een referendumcommissie. Als u daartoe kiest of als u kiest voor het amendement, dan wordt het anders. Maar als het volgens procedure gaat, dan moet daar een onafhankelijke club mensen en onder toezicht van de burgemeester en de griffie, moet dat gaan plaatsvinden. Niet onder

toezicht van het college. Verantwoordelijkheid. Dus we gaan nu over tot stemming. En die stemming begint met de stemming over het amendement; we noemen het maar amendement Van der Laan en consorten. Is dat netjes of niet? Niet netjes? De heer Van der Laan moet ik ze even allemaal...? Want ik heb het niet bij de hand. Ja, sorry. Ik wel het netjes doen. Ik heb hem hier voor me, sorry. Het is de Partij voor de Ouderen en Veiligheid, ROSA, ZIP, De Volkstem, DZ en SP. En dat is amendement referendum kredietbesluit. Wie is daarvoor? Dat is dus dezelfde stemverhouding als ook voor het amendement is ingediend. Partij van Ouderen en Veiligheid, ROSA, DZ, SP, de Volkstem en de Zaanse Inwoners Partij. Een daarmee is hij verworpen. Dan zijn we bij de moties en dan beginnen we met motie 1 noemen we hem maar. Dat is de motie van D66: Zaanstad, nieuwe Zaanse cultuurvisie. Mevrouw Van Nieuwamerongen heeft een stemverklaring.

Mevrouw Van Nieuwamerongen (VVD): Dank u, voorzitter. Namens de VVD-fractie. Wij gaan eigenlijk steeds iedere keer uit van als een motie eigenlijk ingetrokken dient te worden, zodra de toezegging er is, en dat zullen we deze keer dan dus ook doen. Dus niet vanwege de inhoud, maar omdat die al zo toegezegd is.

De voorzitter: Wie is er voor de motie van D66? Dan stemverhouding: CDA, GroenLinks, ChristenUnie, D66, Volkstem, Partij van de Arbeid. En dan gaan we even kijken. De griffier telt. Zaanstad Voor Iedereen, ook één stem erbij. 17 stemmen voor. En daarmee is hij verworpen. Weet u dat zeker? Oké. Ja. Goed. Dan zijn we bij motie 2 van ROSA, Partij van de Ouderen en Veiligheid, DZ, De Volkstem, Zaanse Inwoners Partij en de SP. Wie is daarvoor? Zijn dus ook weer de indieners en daarmee is hij verworpen. Dan zijn we bij het raadsvoorstel. Dat heeft dus twee onderdelen: referendabel, ja of nee? En ik constateer, ik concludeer dat u kiest voor optie a: referendabel. Is dat juist? Stemverklaring van de heer Egberts.

De heer Egberts (VVD): Ja, voorzitter. Een hele discussie heeft in onze fractie nog wat beroering verzorgd. En ik hecht eraan om toch een stemverklaring te geven, even op persoonlijke titel. Als wij worden beëdigd als raadslid, zweren we of beloven wij zonder last te gaan besluiten. Dus ook een rechter kan ons niet opleggen ergens ja of nee op te moeten zeggen. Ik ga nu voor het referendabel maken stemmen. Niet omdat de rechter mij dat gebiedt, maar omdat ik dat volgens onze referendumverordening, die we zelf hebben opgesteld, zou moeten. Het zij zo. Ik heb altijd eerlijkheid en openheid hoog in het vaandel staan. En door nu voor te stemmen, geef ik beslist niet aan dat ik later, wanneer de 5000 handtekeningen zijn overhandigd, ook voor het referendum ga stemmen. Voor de helderheid: wij zullen dan tegenstemmen. En dan spreek ik namens de hele fractie. En omdat dit ook kan, is aangetoond dat de referendumverordening die we nu gebruiken eigenlijk een onding is en tot veel verwarring leidt. En daarom zou een oproep willen doen aan de nieuwe raad om in ieder geval naar de referendumverordening wat duidelijker te maken op dit punt.

De voorzitter: Nog andere stemverklaringen? Dan ga ik nog een keer terug naar het raadsvoorstel. Vraag 1 is: referendabel ja of nee? Ik concludeer dat u kiest voor optie a: referendabel. Heeft iemand daar bezwaar tegen? Zo neen, dan is dat aanvaard. En dan hebben we een hoger beroep, dat is vraag 2. Hoger beroep: ja of nee? Ik concludeer dat u kiest voor de optie: geen hoger beroep. En dat is optie d. Daar is ook geen bezwaar tegen. Dan hebben we aldus het besluit genomen.

De voorzitter: Dan zijn wij op een vijf over tien bij het tweede agendapunt en dat is de verdiepte ligging van het spoor.

De heer Nijman: Even, even.

De voorzitter: Misschien even een momentje van orde. Wij denken dat het nodig is om even naar de agenda te kijken of we iets kunnen doorschuiven. Dus 1 seconde geduld alstublieft.

De heer Nijman: Voorzitter.

Vaststelling bestemmingsplan Rozengrachtoren Zaandam

De voorzitter: Het voorstel van de griffie is om te beginnen met, en dat lijkt me een goed voorstel, van vaststelling bestemmingsplan Rozengrachtoren. Gaat u allemaal weer zitten alstublieft. Daar beginnen we mee. Twee. Motie vreemd aan de orde: onderzoek subsidies partners Cultuurcluster. En daarna kijken we of we nog ruimte hebben om de andere voorstellen ook te bespreken. Dus we beginnen met vaststelling bestemmingsplan Rozengrachtoren Zaandam. Wie wil daarover het woord? Kunnen we gelijk stemmen? De heer Pietersma, de heer Hartog.

De heer Hartog (SP): Ja, voorzitter. Ik heb daarover een motie ingediend, dus daar begin ik even mee. Uit een toelichting van de vaststelling bestemmingsplan blijkt dat een deel van de inspraak en de informatievoorziening is georganiseerd door de projectontwikkelaar. Dat is niet helemaal goed gegaan. De uitnodiging voor de inloopavond heeft niet iedereen in de directe omgeving bereikt. Insprekers hebben daar hun beklag daarover gedaan; dat hebben we hier in het Zaans Beraad kunnen horen. Voorzitter. Ik heb er begrip voor dat de projectontwikkelaar nauw betrokken is bij het voorlichtingsproces. Zij hebben de technische kennis om vragen te beantwoorden. Dat betekent echter niet dat de voorlichting door projectontwikkelaars moet worden georganiseerd. Want dat is wat ons betreft onderdeel van het democratisch proces waar de gemeente verantwoordelijk voor is en dat door de gemeente moet worden georganiseerd. Voorlichting moet zo transparant en objectief mogelijk zijn en dat lukt beter als de direct belanghebbende op enige afstand staat. Zoals het nu is gegaan, lijkt het meer op een flinke lobby in plaats van goede, objectieve voorlichting. Er staan grote financiële belangen op het spel voor ontwikkelaar. De grens tussen goede voorlichting, fatsoenlijke afspraken maken met omwonenden en onbetamelijke belangenbehartiging door de direct belanghebbende is flinterdun. En daar hebben we ook het voorbeeld van gezien, want de projectontwikkelaar heeft getracht afspraken te maken over een planschade op voorwaarde dat er geen zienswijzen zouden worden ingediend. Dit interpreteer ik als een poging tot omkoping en men is ook voornemens daarmee naar de rechter te gaan. Dus dit is al een voorbeeld waarom dat geen goed idee is om die voorlichtings- en inloopavonden door die projectontwikkelaars te laten organiseren. Dat moeten wij als gemeente zelf doen. We hebben ook gezien dat dat niet goed ging. Dus ik heb bij die motie ook gevraagd om erop toe te zien dat iedereen wordt bereikt en dat iedereen ook in de gelegenheid wordt gesteld om naar die voorlichtingsavonden en naar die inspraak toe te gaan. En dat zienswijzen goeden worden beantwoord, ook daar is kritiek op geweest. Dus dat vraag ik ook in die motie om dat beter te doen. Nu even over het voorstel zelf. De appartementen worden gebouwd voor mensen met geld. Het zijn koopappartementen voor het middeldure en dure segment, dus voor mensen met een inkomen vanaf € 50.000. Dat is voor ons dus mensen die al een hele goeie baan hebben. En dat vind ik jammer op die plek. Want zoals we allen geacht worden te weten is het centrum van Zaandam inmiddels een aantrekkelijke locatie. Zonder overheidsbemoediging leidt dat vanzelf tot gentrificatie, waardoor mensen met een lager inkomen worden verdrongen. De taak van de overheid is om tot een evenwichtige verdeling te komen. Voor centrum Zaandam betekent dat dus dat de overheid de bouw van betaalbare woningen moet stimuleren. En in Poelenburg zou je dan wat duurdere woningen kunnen zetten. Niet ernaast, maar erin. In de bestaande wijk. En hier gebeurt het omgekeerde. Dus dit voorstel, voorzitter, kunnen wij niet steunen.

De voorzitter: De heer Tuijn.

De heer Tuijn (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Wat de PvdA betreft kiezen wij wel voor hoger bouwen op de Rozengracht. En heeft te maken met het belang dat wij hechten aan het in stand houden van de

buitenstedelijke groene gebieden. Daar komt wel een probleem bij en dat is wat ook in de motie van de SP wordt aangedragen en DZ onder andere, die daar ook bij zit. Het vergt ook het nodige van de organisatie rond inspraakprocessen om te zorgen dat iedereen goed bediend wordt. Juist in dit soort gebieden. Het beeld wat is ontstaan bij dit proces, dat is toch dat niet iedereen goed betrokken is. Er zijn ook wat fouten gemaakt met brieven verspreiden. Je moet er erg zorgvuldig in zijn bij dit soort processen, dat hebben we ook in het Zaanstad Beraad aangegeven. En we denken ook dat een wijkmanager hier bovenop moet zitten bij dit soort gebieden. Dus die zorg, en het buitengewoon goed kijken als gemeente van: nou, wat gebeurt hier nu? Die is heel helder. Wat wij niet delen, dat is het beeld dat het alleen maar goed kan gaan als de gemeente het organiseert. Het heeft ermee te maken dat we volgens ons de afgelopen periode ook heel veel dossiers hebben langs gehad, waarin ontwikkelaars in gesprek met buurt juist andere ontwikkelingen en mogelijkheden tot stand brengen die heel waardevol zijn. Wat je als gemeente dan moet doen, dat is inderdaad heel goed controleren. Kijk, als je hier kijkt naar een verspreidingsgebied van een brief, dan maakt het niet zoveel uit of je als gemeente direct bepaalt: waar ligt die? Of dat je controleert: waar wordt hij verspreid? Dat is dezelfde actie. Kan op dezelfde manier fout gaan. Het belang van een ontwikkelaar die gaat praten met bewoners is dat hij direct voelt wat er speelt en dat hij gedwongen wordt om samen met die bewoners te kijken van: hoe kan ik dit nu verbeteren? En dan zit je als gemeente ook nog bovenop, maar je gaat wel iemand direct confronteren. Je gaat er niet tussen zitten als degene die van twee kanten klappen ontvangt en niet verder komt. Dat is het grote bezwaar wat wij ermee hebben, want wij denken dus dat op die motie, dat het daar misgaat.

De voorzitter: De heer Hartog, dan mevrouw Rot.

De heer Hartog (SP): Ja, voorzitter. Kijk, wij zien nu dat het mis is gegaan. Wij zien nu, en dat hebben we trouwens ook in Westerkoog gezien, dat zo'n voorlichtingsavond meer op een gelikte lobby lijkt dan op een objectieve voorlichting. Ook daar waren de bewoners overigens erg ontevreden in eerste instantie. Pas in tweede instantie is dat wat beter gegaan. Kennelijk toen de gemeente zich daar wat meer mee ging bemoeien. Dus laten we nu de consequenties accepteren en zeggen van: dit is een democratische taak. Ook dat, die voorbereiding van die inspraak, dat moet met de gemeente gebeuren. En die projectontwikkelaars: prima, die mogen erbij betrokken zijn voor technische informatie. Maar wij bepalen, als gemeente, in een democratisch proces met de bewoners hoe die plannen worden ontwikkeld. En dat gaat niet de ontwikkelaar doen, want dan gaat het fout. Daar zien we nu dus duidelijk de voorbeelden van.

De voorzitter: Mevrouw Rot.

Mevrouw Rot (DZ): Ja, dank u wel. Nou, wij hebben een heel ander argument om te zeggen: de gemeente zou dit weer in eigen regie moeten nemen. En dat komt omdat er, inderdaad ik ben het met u eens, er zijn best goede voorbeelden te noemen van projectontwikkelaars die hun inspraak goed geregeld hebben. Maar het is niet de bedoeling dat er een kwaliteitsverschil is in inspraak en participatiemogelijkheden. En wij denken dat als je dat legt bij de overheid, dat je een constante kwaliteit kunt borgen.

De voorzitter: De heer Tuijn.

De heer Tuijn (PvdA): Kijk, ik denk dat wat ik zeg hier heel goed bij aansluit, omdat je als gemeente hele duidelijke kaders met elkaar kan afspreken wat je verwacht van een ontwikkelaar. En ik ben het met de SP eens dat als je kijkt van nou... Dat je daar beter als overheid op moet controleren. Ik heb in het Zaanstad Beraad ook gezegd dat juist in dit soort gebieden, als bewoners heel veel moeite doen om met inspraak te komen, aanleveren waarvan zij denken dat problemen kunnen liggen, dat je daar als gemeente meer aandacht

aan moet besteden. Dat je niet een paar regeltjes terug moet sturen van: we zien het zo. Nee, dan ga je in gesprek, dan ga je mensen bellen. Maar dat staat los van het principe of je ervoor kiest om ook die ontwikkelaar hier een actieve rol in te geven. En ik denk dat dat een essentieel verschil is tussen de motie en wat wij denken dat de rol van de gemeente is.

De voorzitter: Mevrouw Rot.

Mevrouw Rot (DZ): Ja. Dat ben ik gedeeltelijk met u eens, maar bent u niet met ons van mening dat het niet zo kan zijn dat het maar is welke projectontwikkelaar je treft? Dan moeten we in het kader van de Omgevingswet misschien kijken of we projectontwikkelaars van tevoren kaders mee gaan geven. Dat zou ook kunnen. Maar het is in principe zo dat, tenminste zo heb ik de motie begrepen, en dat was de reden dat wij mede-indiener daarvan zijn. Totdat we die kaders duidelijk met elkaar hebben, is het misschien wel heel verstandig om het in de tussentijd gewoon in eigen beheer te hebben en houden.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit (CDA): Ja, dank u. Kijk, bij aanbestedingen wordt het tegenwoordig ook gegund op: hoe goed communiceer je? Dus dat is gewoon een onderdeel van een contract. Als gemeente ben je contractmanager/regisseur. Dat doe je bij ieder project hetzelfde. Dat is één. Twee: als wij dat weer helemaal zelf een eigen hand nemen, moet je en anders gaan aanbesteden, maar moet je dus ook meer ambtenaren in dienst nemen. En: nou, hoe gaan we dat financieren? Dus we moeten meer vertrouwen hebben in de markt, denk ik. Maar we moeten ook gewoon een goed contractmanager zijn.

De voorzitter: Mevrouw Neefjes.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Ja. Ik sta er een beetje anders in. Ik denk dat een ontwikkelaar er zelf alle belang bij heeft om de omwonenden heel goed voorlichting te geven. En ook alle bezwaren die er mogelijk zijn, op dat moment al te filteren. En niet pas in een procedure, in een bestemmingsplanprocedure. Vroeger hadden wij alleen de bestemmingsplanprocedure met zienswijze en een antwoord van de gemeente. Nu geven wij aan: ontwikkelaar, ga vooraf al heel vroeg met de bewoners spreken; kom samen tot een goed plan. Nu gaan we ook zeggen: nee, gemeente dat moet je zelf weer gaan doen. Ik vind dat een vreemde constructie. We hebben een uitleg gehad over welke procedures er nu zijn en ik ga dus niet met deze motie instemmen. Ik wil nog graag iets anders over de Rozengracht zeggen. Ik ben nog steeds in verwarring over het effect van de bezonning, het effect van de hoge toren op de gracht. We hebben een berekening van dit huis, we hebben een berekening van omwonenden. Het spreekt elkaar tegen. Ik kom er niet uit zelf. Ik spreek mijn zorgen er nu over uit en ik denk dat de tijd zal het leren hoe het zal gaan. En ik ben... Ik hoop maar het beste ervan.

De voorzitter: De heer Hartog.

De heer Hartog (SP): Ja, hij doet het. Voorzitter. Ik ben toch een beetje verbaasd, hoor. Wij hebben hier een, velen van ons weten dat nu hè? We hebben nu gezien vandaag hoe dat werkt als projectontwikkelaars taken doen die democratische besluitvorming moeten bevorderen, op welke stoel zij gaan zitten. Misschien hebben ze dat wel zonder bewustzijn, zijn ze die grens overgegaan. Maar het feit dat mensen een aanbod krijgen voor schadevergoeding op voorwaarde dat zij hun democratische recht opgeven. En dat een projectontwikkelaar dat dan voorstelt. En dat wij als gemeente daarbij staan te kijken en niets doen. Dat dat een gevolg is van de procedure die wij hier hebben. Dat kun je toch niet zomaar aan je voorbij laten gaan? U doet net alsof dat

normaal is. Ja. Nou ja, dat gebeurt nu eenmaal en dat moeten we dan voortaan beter doen. Dit is een heel ernstig vergrijp, het is een heel ernstige inbreuk op de rechtsstaat. Dit is een ernstige inbreuk op de democratische besluitvorming. En dit is een begin die motie. Ik snap wel dat je daar niet alle problemen mee hebt opgelost, je moet er een cultuuromslag mee bereiken. Dat duurt veel langer. Maar dit is wel het eerste wat je moet doen. En je bent echt geen knip voor de neus waard als je dat nu aan je voorbij laat gaan en nu denkt van: nou, het zal wel goed komen.

De voorzitter: Mevrouw Mathkor.

Mevrouw Mathkor (GroenLinks): Ja. Dank u, voorzitter. GroenLinks heeft deze motie mede ingediend, want ondanks dat wij wel voor de bouw van de Rozengrachttoren zijn, want wij willen binnenstedelijk bouwen, maar we zijn er wel van geschrokken inderdaad dat het zulke essentiële omwonenden niet geïnformeerd zijn. Want juist omdat we binnenstedelijk willen bouwen, is het heel belangrijk dat we de goodwill en de betrokkenheid van de omwonenden moeten hebben. Dat staat voor ons heel erg hoog in het vaandel.

De voorzitter: Mevrouw Rot.

Mevrouw Rot (DZ): Ja, dank u wel. Er wordt gesteld in een nota van zienswijze dat er een minder grote afname van daglichttoetreding inhoudt, dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Onzes inziens vergelijkt het college dan een fictieve werkelijkheid met het huidige bouwplan. Namelijk: als zou worden gebouwd zoals het huidige bestemmingsplan dat toelaat, en je vergelijkt dat met het huidige bouwplan, dan valt allemaal wel mee. Te weten 32 % versus 25 vermindering van de daglichttoetreding binnen 30 meter van de toren. Geweldige verbetering volgens het college, maar het gaat echter om de feitelijk onbebouwde situatie ten opzichte van het bouwplan, waartegen belanghebbenden bezwaar indienen. Daar heeft u tot nu toe nog niet op gereageerd en daar zouden we graag nog een antwoord op horen. Want volgens ons, zoals wij dat dan lezen, stelt u eigenlijk dat in het huidige bestemmingsplan geen sprake zou zijn van goede ruimtelijke ordening, want u bent blij met dit nieuwe bouwplan. Dus u zegt: dat is een verbetering ten opzichte van wat we nu hebben. Dat lijkt ons heel vreemd. Bij de beoordeling of er voldoende parkeergelegenheid wordt gerealiseerd in het bouwplan, hoeft alleen rekening te worden gehouden met een toename van de parkeerbehoefte als gevolg van het realiseren van het bouwplan, zoals het bestemmingsplan. Dit uitgangspunt is onzes inziens een van de redenen. De andere reden is: de mogelijkheid voor de projectontwikkelaars om parkeernormen af te kunnen kopen, waardoor wij zoveel parkeerdruk ondervinden in Zaanstad. We vinden dat geen bestendig beleid en we gaan binnenkort ook een voorstel doen om het hele parkeerbeleid weer eens een keer op de agenda te zetten om daarvoor nieuwe voorstellen te doen. Voor wat betreft inspraak en het verkrijgen van draagvlak het volgende: het is niet de eerste keer dat we moeten constateren dat er op zijn minst ernstige gebreken zijn vast te stellen in de communicatie ten aanzien van een bestemmingsplan. Met het oog op de Omgevingswet is het volgens ons van groot belang dat de communicatie in orde is en blijft, ongeacht of deze verantwoordelijkheid belegd is bij een projectontwikkelaar. Omdat Democratisch Zaanstad van mening is dat belanghebbenden in de omgeving op tijd en adequaat geïnformeerd moeten worden, en uitgenodigd moeten worden voor inspraak, zijn we mede-indiener van de motie inspraak Rozengrachttoren. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Pauw.

De heer Pauw (ROSA): Voorzitter. Volgens mij, in dit soort processen, moet er altijd een scheidsrechter zijn. En dat moet een onafhankelijke scheidsrechter zijn. En een betere scheidsrechter dan de overheid in dit soort gevallen kan ik niet bedenken. En vooral niet als we het aan een projectontwikkelaar overlaten die inspraak.

Wat dat betreft zullen wij ook de motie gaan steunen. Maar we hebben er zelf ook in het verleden ook voor gekozen om dit meer los te laten, deze ontwikkelingen. En meer aan de projectontwikkelaars over te laten. Nou, wij hebben daar toen ook gezegd dat wij het daar niet mee eens zijn en nu zien wij de gevolgen daar ook van. Dat er gewoon ontzettend veel klachten zijn over de manier waarop er ingesproken wordt. En dat... Ik bedoel: ik zie dat gewoon als een gevolg van het feit dat we dit soort zaken overlaten aan een derde partij, die er alle belang bij heb dat het niet goed geregeld is, die inspraak. En ik voorspel dat de privatisering, als het over dit soort onderwerpen gaat, over ruimtelijke-orderingkwesities, dat die privatisering nog veel verder door gaat zetten. Want er wordt nu al gesproken dat niet de overheid de bouwprojecten gaat keuren, maar dat de ontwikkelaars dat zelf gaan doen. Of ze wel aan de technische staat voldoen. Dat is er eentje die mijn fractie in ieder geval ook ontzettend gevaarlijk vindt.

De voorzitter: De heer Straat.

De heer Straat (wethouder): Nou, dan aan het eind begin ik toch met de opmerking dat uw motie echt niet klopt. En dat had veel geschied misschien, in een debat, als ik u overtuig tenminste. Maar de heer Hartog heeft er ook nog een technische vraag over gesteld en daarin is keurig uitgelegd wat het kader is en wat de spelregels zijn tussen initiatiefnemers en de overheid. En het allerbelangrijkste onderscheid wat er zit, en daar gaat uw motie echt mank op verschillende punten, is dat de inspraak van de gemeente is. Dat doen wij ook, dat is onze verantwoordelijkheid, dat is onze publiekrechtelijke taak. Daar zit die ontwikkelaar of initiatiefnemer helemaal niet tussen. Het gaat over de voorlichtingsbijeenkomst denk ik, waar een ontwikkelaar of een initiatiefnemer, en soms zelfs een bewoner... Wij kunnen die mensen natuurlijk... Wij stimuleren dat. Dat geef ik onmiddellijk toe. Omdat we denken dat het goed is dat ze betrokkenheid hebben bij de buurt. Maar ook als een ontwikkelaar zelf denkt: nou, ik vind het gewoon belangrijk om mijn plan toe te lichten, dan kan het echt niet zo zijn dat de gemeente vervolgens zegt van: ho, ho, daar gaan wij over. Want dat is namelijk het plan van ontwikkelaar. Dus er zit echt een wezenlijk verschil tussen de voorlichting en de inspraak. En de stellingname dat de inspraak wordt gedelegeerd, is gewoon niet juist. Dat staat op een aantal punten in de motie; is incorrect en gebeurt ook niet zo. Daar wordt heel zorgvuldig door ons naar gekeken. Ik nodig u nogmaals uit om de technische beantwoording te lezen. Ik vind het ook jammer... Want er wordt hier in het huis door een aantal mensen dan erg hun best gedaan om u van een goed antwoord te voorzien. Volgens mij is het daar heel helder uitgelegd. En het komt gewoon niet terug in die motie. Wat er hier dus specifiek heeft gespeeld, maar ik heb dat in het Zaanstad Beraad ook gezegd, maar dat toont ook wel aan hoe zo'n proces ook kwetsbaar is. Bij die voorlichtingsavond heeft deze ontwikkelaar aan ons gevraagd, aan de gemeente dus, om mee te kijken naar het verspreidingsgebied van die brief. Er daar hebben wij de fout gemaakt, dat heb ik ook in het Zaanstad Beraad al toegegeven, hebben wij de fout gemaakt. Wij hebben het ook over het hoofd gezien. Dus daar is een welwillende poging gedaan door een initiatiefnemer die zegt: ik wil daar de buurt goed bij betrekken. En het gaat soms gewoon mis in de uitvoering. Dit gaat dan... Ik hoop dat u daar ook begrip voor heb. Ik neem uw punt natuurlijk over dat we dat zo zorgvuldig mogelijk moeten doen, maar we moeten wel ons realiseren dat het soms ergens in die uitvoering ook wel eens mis kan gaan. En ik heb ook voorbeelden gezien in de afgelopen acht jaar dat ik hier deze portefeuille mag doen, dat ook als wij het helemaal bij ons houden, dat het dan soms ook ergens misgaat. Dat niet iedereen die brief heeft gekregen of dat, en zelfs dat is niet eens misgaan, soms melden zich ook gewoon mensen die zeggen: ja, ik vind mezelf ook belanghebbende. En die vallen dan net buiten dat gebied. En je trekt ergens een grens. Dat soort dingen treden altijd op in dit proces. Daar moeten we heel zorgvuldig in zijn, maar er zitten hier mensen in dit huis daar echt heel goed op en zijn er ook heel zorgvuldig in. En ik wil dit punt ook nog een keer daarom zo duidelijk maken, omdat het hier ook echt bij ons lag. Dus uw stelling dat het beter gaat als de overheid het doet, is niet altijd waar. En dat is geen diskwalificatie, want het kan ook bij een ontwikkelaar misgaan. Maar

wat hier gewoon wel meespeelt, is dat die ontwikkelaar gewoon het initiatief zelf wil toelichten. Dat juichen wij inderdaad toe. Dat doen bewoners soms ook; dat zijn soms ook initiatiefnemers. Die nemen dan zelf het initiatief om hun plan in de buurt uit te leggen. In uw redentie kan dat dan op een gegeven moment gewoon niet meer. Ik denk dat het goed is dat mensen dat zelf proberen uit te leggen en dat wij op het wettelijke proces natuurlijk de regie hebben en het initiatief en de zorgvuldigheid. En met al uw oproepen nabij. Maar wat ik u wel meld is dat: ik begrijp wat u vraagt hier, naar aanleiding van de inspraak. Maar wat u hier opschrijft, met alle respect voorzitter, maar voor een deel is het echt een open deur. En uw besluit twee wat u voor... Ik haal er één uit. Ervoor zorg te dragen dat alle vragen, zienswijzen en reacties op antwoorden op zienswijzen worden beantwoord en dat alle toezeggingen worden nagekomen: het zou me wat zijn als we dat niet deden. En dat dat niet gebeurt. Dit zou me wat zijn als we hierop zouden zeggen: nou, dat gaan we niet doen. Nee, dat doen we ook. Alleen het punt is soms dat mensen zich toch onbegrepen voelen. Soms in het proces, misschien ook in de communicatie net niet op tijd erbij betrokken zijn. En daar neem ik het punt van mijnheer Tuijn ook wel over, dat ik zelf ook heb gemerkt dat de manier waarop we soms terug communiceren naar de bewoners, vaak heel erg, nou ja, analytisch en zorgvuldig uitgewerkt, dat die niet altijd aansluit bij, nou ja zeg maar de menselijke maat, hoe je dat terug wil geven. Had in dit geval denk ik best gekund. We hebben hier slechts 10 zienswijzen in, toch best een druk gebied, dus dat is overzichtelijk. Soms hebben we er ook 50. Dan is het gewoon een stuk ingewikkelder. Maar ik denk... Ik heb mezelf al op me genomen om toch nog eens te kijken of we na kunnen denken hoe we dat soort terugkoppelingen iets anders kunnen doen. Dat kan een belletje zijn of op een andere manier terug communiceren, omdat die tabelletjes die we meesturen, die u ook krijgt, die zijn natuurlijk heel strak op de inhoud, keurig en zorgvuldig uitgewerkt. Maar we appelleren niet zo heel veel meer aan de betrokkenheid en de... Nou ja, misschien de wel wat diepere emotionelere vraag van de buurtbewoner. Daar moeten we wat aan doen. Dus ik vind dat een goed punt. En volgens mij zit dat ook in uw motie. Die toezegging doe ik u graag, om dat te doen. Maar zoals u de motie hier opschrijft, is hij gewoon niet juist.

De voorzitter: De heer Hartog tenslotte.

De heer Hartog (SP): Ja, voorzitter. Het onderscheid tussen inspraak en technische voorlichting is formeel op papier wellicht duidelijk, maar in de praktijk is dat helaas niet zo. En dat blijkt ook wel uit hoe het gegaan is. Zelfs in de stukken die we mee hebben gekregen, staat dat gedurende het overleg met de bewoners plannen aangepast zijn, dus daar is al een vorm van inspraak geweest. Het feit dat bewoners of ondernemers planschade aangeboden kregen, is al een onderdeel van een democratisch proces wat je bij inspraak zou horen verwachten. Dat is nu door die projectontwikkelaars gedaan. En dat is buiten het democratisch proces gebleven. U praat er nu helemaal mooi omheen alsof dat geen rol heeft gespeeld; dit is net het cruciale punt waar het mij om gaat. Het wordt onttrokken aan democratische besluitvorming als zulke dealtjes worden gemaakt en bewoners ervan wordt afgehouden om een zienswijze in te dienen. Dat is dus nog vóór de taken die de gemeente heeft, gebeurt dat. En daar gaat het fout en daar gaat deze motie over. Ik begrijp ook wel dat het formeel twee verschillende dingen zijn en dat de gemeente formeel dat akkoord, dat goed doet. Maar in de praktijk gebeurt het niet. En daar gaat deze motie over en die andere dingen, die had ik niet gevraagd als het goed was gegaan. En ik had het ook niet gevraagd als het voor de eerste keer niet goed was gegaan. Maar ik doe hier nu vier jaar, zit ik in de raad en vier jaar lang hoor ik al, als die voorlichting weer slecht is: ja, dit moet beter. En elke keer wordt het weer slechter, dus het helpt geen donder. Vandaar dat ik daar nu eens een keertje een motie voor indien.

De voorzitter: De heer Straat tenslotte.

De heer Straat (wethouder): Ja, dat is uw goed recht. Maar ik kan u zo een paar projecten noemen waar het hartstikke goed gaat. En daar hebben we het hier ook niet met elkaar over. Dus ik merk ook wel dat zodra het op popt, dan hebben we dit debat met elkaar. En ik wil het... Ik realiseer me dit ook heel erg goed. Maar we moeten er denk ik ook wel even op de totale opgave van de stad, popt dit zo af en toe op. Dat is een taak die we met elkaar moeten oppakken in deze organisatie, maar we moeten het niet overdrijven, mijnheer Hartog.

De voorzitter: Goed. Beste mensen. Het lijkt me goed dat te horen dat de argumenten zijn gewisseld. Dat we over kunnen gaan tot stemming over motie 1: inspraak Rozengrachtstoren. SP en anderen. Wie is daarvoor? Dat is GroenLinks, dat is ROSA, dat is de Zaanse Inwoners Partij, DZ, SP, fractie Volkstem en de stemmen van de POV. En daarmee is hij verworpen. Dan hebben we het raadsbesluit vaststelling bestemmingsplan Rozengrachtstoren Zaandam zelf? Wie is daarvoor? Die is aanvaard met de stemmen van DZ en SP tegen. En de POV, excuus. Aanvaard. Dan zijn wij bij... Dit moet ook een kleine omissie... Want ik heb net iets gezegd bij de referendumverordening wat niet helemaal klopt en mijnheer Kat heeft ons daar terecht op gewezen. Ik heb gezegd dat het college van, dat de burgemeester raad met de griffie over de 5000 stemmen, maar het staat inderdaad in de... Geen prehistorische referendumverordening, maar van voor het dualisme. Dat het college daarover gaat, dus dat is wel iets waar we gewoon aandacht voor moeten hebben. Dus excuus voor die omissie, mijnheer. Dat is dan rechtgezet. Dan zijn we bij... Kan niet meer over gedebatteerd worden.

Motie vreemd aan de orde: Onderzoek subsidies partners Cultuurcluster

De voorzitter: Zijn we bij de motie vreemd aan de orde: onderzoek subsidies partners Cultuurcluster. Heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Ja, voorzitter. Dank u wel. We hebben onlangs behoorlijk lang gesproken met de houder wethouder over de subsidiebedragen die apart gezet worden, of eigenlijk opgepot worden, om te zorgen dat onze culturele instellingen kunnen verhuizen naar het Cultuurcluster. Dat waren astronomische bedragen bij elkaar. En de vraag die wij hebben gesteld: kan dit? Mag dit? Is het goed of is het niet goed? Het antwoord van de huisadvocaat was: het kan en het kan niet. En daar is eigenlijk het college op aangeslagen van: het kan niet. Ja, voorzitter. We zijn daar toch best wel, wij zijn daar best wel bezorgd over. Wij denken dat het niet kan. En het lijkt ons verstandig om als second opinion aan de rekenkamer te vragen of zij een onderzoek willen doen naar de manier waarop deze subsidie wordt verdeeld. En ook onderzoeken of de verleende subsidies en het gereserveerde geld in de begroting met elkaar in overeenstemming zijn, en volgens de juiste richtlijnen binnen de algemene subsidieverordening zijn verstrekt. En of de reserveringen die gedaan zijn, rechtmatig zijn. Want het verhaal waarin wij zeggen: we pompen ergens geld in. Op het moment dat een ontvangende subsidiepartij extra geld heeft, dan mag hij de subsidie houden en dan mogen ze dat reserveren. Dat is natuurlijk raar; daar geven we geen subsidie voor. Dat doen we om te zorgen dat een bepaald doel gehaald wordt. En we vonden het antwoord van de stadsadvocaat dat ook niet echt overtuigend. Vandaar het verzoek aan de raad een second opinion te starten om zeker te zijn dat het wel goed is gegaan. Wij denken dat dat toch wel een haalbare motie is.

De voorzitter: De heer Zoomermeijer.

De heer Zoomermeijer (SP): De in deze zaal altijd uitgesproken wens, door raad en het college, was jarenlang dat de door de gemeente gesubsidieerde instellingen geen vermogen op zouden bouwen. Uiteraard is het nodig voor alle instellingen en bedrijven om reserves op te bouwen voor slechte tijden en voor grote investeringen. Maar hier hebben we het over meer dan dat, namelijk vermogensopbouw. Het gaat om het

woord. En volgens het huidige, staande beleid was dat het nooit de bedoeling. En nog maar een paar jaar geleden voerde deze gemeente een rechtszaak over de door Welzaam opgebouwde vermogens waarvan het college wilde dat de subsidie achteraf werd teruggestort. Dat was overigens weer een nagel in de doodskist van het faillissement van Welzaam. En het was mede hierom dat de huidige subsidieverordening, de HSV, werd aangescherpt. En artikel 2: is de intentie dan ook klip en klaar? Geen vermogensopbouw. Punt. En nu wijkt het college af van haar eigen staande beleid en zonder dit eerst aan de raad voor te leggen. En dat het college dan vervolgens achteraf juridisch advies heeft gezocht, ja, dat voelt eigenlijk alsof ze zich proberen in te dekken. En dat voelt gewoon niet goed. En ik kan me nog herinneren hoe verrast de wethouder was bij het begrotingsdebat, omdat zij ook toen wist dat vermogensopbouw tegen de wens van de raad en het college in ging. Maar goed. De juridische afdeling heeft er kennelijk een advies over gegeven. En ik vind het nogmaals nog steeds schuren. En we zouden onszelf als raad en onze democratische besluitvorming serieus moeten nemen. En we moeten hier dan ook iets mee doen. En we willen dan ook niet, in tegenstelling tot bijvoorbeeld het vorige college bij Welzaam, subsidie terug gaan vorderen van de betrokken instellingen. Daar willen we echt niet aankomen. Zij handelden immers in goed vertrouwen. Maar aan de vermogensopbouw in de toekomst, die zonder de subsidie van de gemeente helemaal niet mogelijk was geweest, en dus door onze inwoners is betaald, moet nu wel een einde gaan komen. En het moet ook duidelijk zijn om open, transparante besluitvorming te waarborgen dat de uitleg die het college nu geeft aan het afwijken van ons eigen beleid, gewoon niet oké is. En daarom dienen we samen met andere partijen deze motie in voor een onderzoek door de rekenkamer. En overigens lijkt, tot slot, dit hele spel wat nu plaatsvindt weer een onderdeel van het hele circus dat is opgetuigd om eigenlijk de stenen van het Cultuurcluster koste wat kost te laten slagen. En we hopen dan ook dat het geen voorbode is van hoe er in de toekomst met onze financiën wordt omgegaan. Want één ding moet ook gezegd worden: de inhoud van het debat gaf daar geen aanleiding toe, omdat dat natuurlijk ging: is het referendabel of niet? Maar het Cultuurcluster, en daar moeten we echt mee oppassen, als het er komt zeker in haar huidige vorm, zal ons voor tientallen jaren met kosten opzadelen en die zullen ergens uit betaald moeten worden. Laten we dat nu middels dit onderzoek voor een deel in ieder geval duidelijk maken, wat die kosten zijn. Bedankt.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Laport.

De heer Laport (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Ja, al jarenlang... We hebben daar de net nog een mooi voorbeeld van gegeven. Al jarenlang is de gemeenteraad aan het steggelen over het wel of niet doorgaan van het Cultuurhuis. Wie daar schuldig aan is, zal ik in dit debat maar even in het midden laten. Maar duidelijk is wel dat culturele instellingen daar niet voor verantwoordelijk zijn. Dat zij al wel enthousiast zijn over en klaar zijn voor nieuwe toekomst blijkt wel uit het feit dat zij gelden opzij hebben gezet. Het is niet meer dan logisch dat ze niet meer grootschalig investeren op hun huidige locaties, want hoe luid zou de kritiek klinken als ze dat wel deden? Het zou toch belachelijk zijn als ze nieuwe apparatuur of nieuwe kantoormeubelen zouden aanschaffen, terwijl ze over twee jaar misschien wel ergens anders zitten? En het is een kwestie van gezonde bedrijfsvoering dat zij gelden opzij zetten ten behoeve van een eventuele verhuizing. En let wel: dit zijn gelden die buiten de subsidiëring om zijn verkregen. Het zijn overige inkomsten. Het zijn dus, en dat onderstreep ik nog maar eens, geen subsidies die verstrekt zijn om culturele activiteiten uit te voeren. En het geld voor de losse inrichting, dat wordt ook genoemd in de motie, zoals de gemeente heeft opzij gezet, dat heeft een ander doel. Dat is bestemd voor de inrichting van de horeca, een deel van de theatertechniek, controlesystemen en meubilair in algemene ruimten. Garderobes, naamborden, lichtweringen. Dat zijn dus geen gelden waar de afzonderlijke instellingen over kunnen beschikken voor hun eigen inrichting. Kortom: wij zijn van mening dat de instellingen niets is te verwijten. Gaat het Cultuurhuis door, dan zullen zij de gelden goed kunnen gebruiken

voor hun eigen inrichting. En mocht de verhuizing onverhoopt niet doorgaan, dan is er genoeg achterstallig onderhoud waar het aan besteed kan worden. Wij zullen daarom tegen deze motie stemmen.

De voorzitter: Dan geef ik mevrouw Van Nieuwamerongen het woord.

Mevrouw Van Nieuwamerongen (VVD): Dank u, voorzitter. Een vraag ook aan de heer Van der Laan. Kijk, u geeft aan van... Nou, u wilt onderzoeken wat de subsidies, zeg maar van de deelnemende partij en het Cultuurcluster. En daarbij of die verleende subsidies binnen de richtlijnen zijn van de ASV. Dat verzoek wilt u doen aan de rekenkamer als ik het goed begrijp? Maar tegelijkertijd heeft rekenkamer eind vorig jaar een brief naar ons gestuurd met onderzoeksprogramma dat ze dit jaar willen gaan doen. Met daarbij onder andere staan er grip op subsidies en het Cultuurcluster. Dus dan ben ik benieuwd van: is dat dan niet een beetje dubbelop dan?

De voorzitter: De heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (POV): Die vraag heb ik ook gesteld, ook gesteld aan de rekenkamer. Gezegd van: gaan jullie hem ook daadwerkelijk uitvoeren? Op het moment dat wij die dingen aanbieden, dan komen ze op de agenda en dan gaat de rekenkamer daar nog over nadenken. Over het algemeen is het verzoek wat nu gedaan wordt, vanuit ons aan de rekenkamer, is om te onderzoeken: hoe wordt die subsidie nou geregeld? En dit is echt een extra onderzoek om te kijken hoe het is gegaan nu met die paar clubs die in dat Cultuurcluster komen en die dat geld hebben opgepot en daar extra vermogen mee hebben opgebouwd. En is dat rechtvaardig gegaan of niet? En dan een wat versmalde uitvoering dan die we gevraagd hebben over de hele breedte.

De voorzitter: Goed. Duidelijke vraag, ook opgelost. Dan zijn we bij de stemming over de motie vreemd aan de orde: onderzoek subsidies partners Cultuurcluster. Oh, nog een reactie van de wethouder. Sorry. Ga iets te hard nu.

Mevrouw Munnikendam (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik kan redelijk kort zijn, want de motie roept de raad op een second opinion te vragen. Ik wil nog wel vermelden dat sowieso had ik de toezegging gedaan om opnieuw te gaan kijken naar de evaluatie van de algemene subsidieverordening. En dit vraagstuk daarin te betrekken. En ik heb ook toegezegd om nog te komen met een brainstorm waarin alle mogelijke scenario's langskomen. Waarbij u als raad kan meedenken over: hoe moet die nieuwe subsidieverordening eruitzien? Dit is mogelijk om dat nog in deze raadsperiode te doen, mocht u daar behoefte aan hebben. En zo niet, dan is dat niet zo. Daar gaat u zelf over.

De voorzitter: Goed. Stemming. Motie vreemd aan de orde: onderzoek subsidies partners Cultuurcluster. POV en anderen. Wie is daar voor? POV, fractie Volkstem, SP, DZ, Zaanse Inwoners Partij en ROSA. Daarmee is hij verworpen.

Verdiepte ligging spoor

De voorzitter: Dan gaan we terug naar de agenda. Mijn voorstel is om gewoon 23.00 uur te stoppen en dan stoppen we met de stemmingen. Maar dan kunnen we nu nog het agendapunt, als we weer terug gaan naar de agenda, raadsbesluit verdiepte ligging spoor behandelen. En als u daar snel in bent kunnen we nog een

extra agendapunt, maar anders stoppen we gewoon bij het einde van het agendapunt. De heer Ram heeft het woord.

De heer Ram (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. In het Zaanstad Beraad wisten we niet goed of nou de aanpassing bij beslispunt 1, om alleen maar te kiezen voor een oplossing van het verdiepte spoor bij de Guisweg, of dat nu inhield dat er op het hele traject van Zaandam tot de Guisweg, niks anders meer plaats zou kunnen vinden. En dat heb ik ook in de overwegingen gezet van het amendement van de VVD. De conclusie kan getrokken worden dat er dus tot 2040, omdat we investeringen moeten doen tot 2025 in Maak Zaanstad, dan worden de dingen gerealiseerd die we in 2040 helemaal netjes en mooi hebben. Dat dat niet meer geregeld kan worden voor Westerwating voor een ontsluitingsweg ter hoogte van Vincent van Goghweg. En ik hoorde mijn collega, de heer Tuijn van de Partij van de Arbeid, nog zeggen: nou ja, ik lees hem wat ruimer. Als ik het goed heb. Dus ik wil vragen aan de wethouder: klopt het nu dat als wij akkoord gaan met het voorstel wat u doet, de voorkeursalternatief met een station verdiept of de korte variant, dat we daarmee dus niks bij de Guisweg gaan doen. En dat die dus tot 2040 niks hebben. Dat is de eerste vraag. Of zijn er nog wel...? Of is de Westerwating...? Of kan er nog wel een onderzoek naar...? Dan even een reactie op de amendement over de ondertunneling en die vind ik wel interessant. En waarom? Omdat die eigenlijk ook niet kan. En waarom kan die denk ik niet? En dat is een vraag aan de wethouder. De voorkeursvariant zegt: station naar beneden en dan heb je dus een langere aanloop nodig om de grond in te gaan en dan weer omhoog. En volgens mij ga je dan voor de A8 naar beneden en kan dan de A8 niet naar beneden. Dus dan zou je, als je deze, dit amendement aanneemt, zou je de voorkeursvariant van het verdiepte station naar beneden, moet je dan laten vallen. Dan kom je op de basisvariant. Helaas, en dan moet ik mijnheer De Vries gelijk geven, daar gaan je dromen dan. Want dan heb je de korte variant, terwijl we allemaal het verdiepte spoor wilden vanaf Zaandam tot de Guisweg en daarna naar beneden. Dat kan dan niet. Dan hou je de korte variant over, maar zelfs in de korte variant, daar staat dat er complicaties zijn met de ondertunneling. En dat die ook al eigenlijk bij de A8 naar beneden gaat. Dus twee vragen waarvan ja, toch duidelijkheid moet komen.

De voorzitter: De heer Pauw.

De heer Pauw (ROSA): Ik kon hem niet meer helemaal volgens op het laatste moment en volgens mij klopt hij ook niet. Dus dat moet de heer Ram nog een keertje overdoen; dat als reactie. Maar wat betreft mijn bijdrage in ieder geval, kunnen wij... Ja, laat ik van te voren even wat zeggen.

De heer Ram (VVD): Ja, voorzitter. Voorzitter, zou ik niet eerst...?

De voorzitter: Nee, eerst de heer Pauw.

De heer Pauw (ROSA): De discussie die spitst zich nou toe op dat we eigenlijk, nu op dit moment, heel snel dingen willen realiseren, terwijl ik denk van: het is een proces wat heel lang gaat duren in die jaren. En daar moet je ook goed over nadenken. Vandaar dat wij ook hebben gezegd in het Zaanstad Beraad van: wij vinden het prima als er een tunnel komt op de hoogte van de Guisweg. En logischerwijs volgt daaruit wat ons betreft dat station Zaanse Schans daarin betrokken wordt, omdat het zo dicht bij elkaar ligt. Maar dat is ook hetgeen wat wij graag willen dat de gemeente, het college daarmee de boer opgaat bij de subsidieverstrekkers. En de NS sowieso overtuigen dat dat op dit moment het beste is. Want het is gewoon een knelpunt. Als we alle andere varianten, ondertunneling tussen Koog Bloemwijk en station Zaanse Schans, dan gaan we een probleem krijgen met de wensen die we op de lange termijn hebben als het gaat om de A8, onder de grond te doen. Dan ontstaat er een probleem. Dus daar zijn wij niet voor, maar ik begrijp hieruit dat het een proces is van jaren en dat het zich ook langzaam moet uit ontwikkelen. En dat is denk ik heel belangrijk dat we dat gaan

doen. Wat ons betreft zou het prachtig wezen als die A8 onder de grond ging. En dat we in ieder geval de problemen die zich voordoen op dit moment, rond de brug, de A8-brug, de Coenbrug en in de wijken die daar omheen liggen. Dat zou heel veel ellende kosten, maar het kan nooit een argument zijn voor ons om te zeggen van: we gaan nu niks doen aan die problematiek voor de bewoners rond die weg. En dan gebeuren hele rare dingen. Dan zijn zo plotseling 22.000 auto's zijn van de aardbodem verdwenen. Ja, het is inderdaad zo. En dat ontlokte zelfs de actievoerders dat ze vermoeden dat er daar een Bermudadriehoek is, maar uiteindelijk komen ze toch wel weer tevoorschijn, mijnheer Rienstra. Dus dat is heel bijzonder. Bij de Bermudadriehoek heb je dat nooit, daar kom je niet meer uit. Dus, ja: de ambities zijn er. En ik denk dat het een goed plan is om die A8 op den duur te ondertunnelen. Wat ons betreft mag hij nog veel verder onder de grond doorlopen. Maar we moeten wel rekening houden met de feiten zoals ze nu zijn.

De voorzitter: De heer Ram.

De heer Ram (VVD): Ja, voorzitter. Natuurlijk heeft de heer Pauw gelijk dat het allemaal nog uit ontwikkeld moet worden. En dat we goed moeten kijken naar: hoe kan je beide doen? En de Guisweg problematiek met een verdiept spoor, en het liefst het station naar beneden, maar ook de ondertunneling van de A8. Want anders snij je jezelf in de toekomst in de vingers. Wat ik bedoel is: in de twee varianten, de basisvariant en de voorkeursvariant die nu voorliggen. Wordt in beide wordt gezegd dat het problematisch is om de A8 daar weer naar beneden te krijgen. En ik heb de vraag gesteld aan de wethouder van: kan het dan nog wel, deze motie- of dit amendement? Of snijden we onszelf in de vingers dat als we vast blijven houden aan dit amendement, om de opties maar te houden van: onder de grond de A8, dat we de Guisweg niet oplossen. Want het een... Ik hoop dat het beide kan, dat zou geweldig zijn, maar mijn gevoel zegt dat het niet gaat lukken.

De voorzitter: De heer Tuijn.

De heer Tuijn (PvdA): Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, de heer Ram shopt wel een beetje selectief in verschillende rapporten op dit moment. Kijk, die motie van die ondertunneling van die A8, die hebben wij mede ingediend, omdat we dat een heel belangrijk item voor de stad vinden. U zegt nu van: nou, kijk het adviesrapport wat wij voor ons hebben liggen is klip en klaar. Daar staat van: de voorkeursvariant, dat is makkelijker qua ondertunneling dan andere versie. Die is complicerend. Dat heb ik ook in het Zaanstad Beraad gezegd. Maar u haalt daar nu uw eigen visie, de visie van Hart voor de Stad bij. Dat u zegt van: die voorkeursvariant die is misschien nog wel moeilijker. Vergt misschien meer onderzoek. Dat ondersteunt die motie ook heel mooi van: kijk goed bij wat je doet. Want het was een globaal onderzoek. We moeten goed weten hoe het zit. Zorg dat je daar niet te veel mee in de weg gaat zitten. Dus uw vraag aan de wethouder: prima. Moet hij waarschijnlijk ook verder uitzoeken. Maar de helderheid waarmee u zegt van nou nu: het is blijkbaar allebei moeilijk. Dat vind ik ook nog niet helemaal aangetoond. Daar gaan twee verschillende adviezen gaan door elkaar lopen.

De voorzitter: De heer Ram.

De heer Ram (VVD): Nou, en dat is precies het punt wat ik maak. Ik shop niet selectief en ik doe ook niet Hart voor Stad napraten. Ik constateer dat het ingewikkeld is en dat ik het niet snap. En dat we zeggen tegen elkaar: ik lees het één, dat als we alleen de Guisweg doen, dat ook Westerwatering niet gebeurt. U zegt: nee hoor, ik lees het niet zo. Dus ik wil daar helderheid in hebben voordat ik kan zeggen: ik besluit dat de voorkeursvariant ook goed is. En dan kan ik... Want ik worstel met het, en het is geen motie van u, maar een amendement die echt oproept: elke oplossing moet de A8 ondertunneld kunnen blijven. Nou, en daar wil ik

helderheid over voordat ik daarover stem. Of ik me niet zelf in de vingers snij om de Guisweg nog op te kunnen lossen.

De voorzitter: Mevrouw Mathkor.

Mevrouw Mathkor (GroenLinks): Ja. Dank u, voorzitter. Dank in elk geval aan de heer Ram om zo te horen dat hij de ondertunneling van de A8 ook heel belangrijk vindt. Dat is, voelen wij als een ondersteuning van ons amendement. Wij willen inderdaad ook graag de punten die u opnoemt, daar willen wij ook graag duidelijkheid van de wethouder over. Want wij hebben in het Zaanstad Beraad ook gezegd dat er wat ons betreft nog zorgvuldiger gekeken moet worden naar allerlei dingen eromheen. Ook wat betreft de financiën hebben we nog weinig inzicht. Maar voor ons is het allerbelangrijkste dat die A8 inderdaad, met zijn luchtkwaliteit, en ook de geluidsoverlast, dat die optie mogelijk moet blijven. Dat neemt niet weg dat wij de Guisweg niet belangrijk vinden, maar in alle opties willen we die A8, die ondertunneling A8, daarvan mogelijk laten worden, mogelijk laten zijn.

De voorzitter: De heer Ram.

De heer Ram (VVD): En als nu blijkt, voorzitter, dat we dadelijk het antwoord krijgen: de basisvariant of de voorkeursvariant? Je zal moeten kiezen. Dan lukt het niet meer om de A8, of heel moeilijk naar beneden te krijgen. Zegt u dan nog steeds: ik wil de Guisweg oplossen? Of zegt u: nee, dat laten we dan lekker zitten en ik ben alleen maar voor de A8.

De voorzitter: Mevrouw Mathkor.

Mevrouw Mathkor (GroenLinks): We wachten eerst even het antwoord van de wethouder af.

De voorzitter: Mevrouw Snijder.

Mevrouw Snijder (ZOG): Dank u, voorzitter. Nou, ik zal het kort houden. De wethouder heeft aangegeven dat de plannen die voor de spoordoorsnijding, op dit tijdstip een langere voorbereidingstijd vergt. En dat deze zienswijze een eerste aanzet is om hiermee te beginnen, zodat de meest urgente problemen aangepakt kunnen worden. Maar om door de ongewenste uitvoering in de toekomst niet uit te sluiten, zullen wij het amendement van VVD steunen en geven er een positief iets aan.

De voorzitter: Mevrouw Neefjes.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Ja. De ChristenUnie kan zich vinden in het deel van het voorstel om focus nu te richten op een oplossing voor de Guisweg. Want het is ook heel hard nodig. En nu zijn partners, zijn er partners die hierin meebewegen, dus doe dat vooral. Maar dat neemt niet weg dat wij zeer teleurgesteld zijn om nu ook de ambitie om de hele spoorlijn te ondertunnelen, om die nu te laten vallen. We zijn ook heel teleurgesteld dat de wethouder ons niet in een vroeger stadium heeft aangegeven dat ondertunneling geen optie zou zijn. En dat eigenlijk vrij onmiddellijk zonder ons daarin te kennen, het onderzoek zich alleen nog gericht heeft op verdieping van het spoor. En inderdaad verdieping van het spoor, dat levert niet veel ruimtewinst op voor woningbouw. En ook inderdaad het punt van de Guisweg, of van de Vincent van Goghweg, de ontsluiting van Westerwating vinden wij gewoon steeds nog heel belangrijk. De VVD die geeft daar een oplossing voor. We vinden het vrij specifiek, maar ik vind hem toch belangrijk genoeg om dan dat amendement wel te steunen.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit (CDA): Ja, dank voorzitter. Ja, wat ons betreft gaat ook zo snel mogelijk het spoor omlaag bij de Guisweg. En al is dat een verkorte bak; als het maar gebeurt. Het is ook raar als er een voorkeurscenario wordt gekozen dat technisch niet haalbaar is. Dus daar wil ik ook graag de wethouder wel over horen. Wij zijn ook groot voorstander van het ondertunnelen van de A8, onder de Zaan door. En dat moet natuurlijk samengaan met die ondertunneling van het spoor bij de Guisweg. Wij zijn ook een voorstander van om die ambitie vast te houden om die oost-westverbinding bij de Van Goghweg nog als perspectief te houden. Dat willen we niet uit beeld hebben. En de vraag heb ik over het amendement van de PvdA, GroenLinks, SP en Volkstem. Want er wordt opgeroepen bij alle voorstellen tot het verdiepen van het spoor, de optie tot ondertunneling van de A8 open te houden. En dat lijkt wel alsof opties die eigenlijk niet geschikt zijn, toch die optie van ondertunneling open moet worden gehouden. Bedoelt u niet dat alleen voorstellen die dat mogelijk maken over blijven? Dus de vraag aan de indieners. Het lijkt nu wel alsof alle voorstellen moeten voldoen, gaan voldoen, maar u bedoelt denk ik dat er alleen voorstellen over blijven die dat openhouden. En dan klopt de tekst van het amendement niet.

De voorzitter: De heer Kerkhoven.

De heer Kerkhoven (DZ): Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Ram, vorige week in het Zaanstad Beraad betichtte u Democratisch Zaanstad dat we altijd overal tegen zijn. Toen heb ik u al gezegd: ja, wij zijn altijd, wij zijn ergens tegen als het een slecht voorstel is. Maar we zijn hiervoor. We zijn, ja, u staat te kijken. We zijn hiervoor, omdat het een goed voorstel is. Dus zeg niet meer dat we altijd overal tegen zijn. Slechts slechte voorstellen. Wij zijn ook voor de situatie die voor ons ligt. We zullen ook positief tegen het voorstel, voor het voorstel stemmen van, sorry, voor het voorstel. Ik raak helemaal in de war van de VVD vanavond. We zullen voor het voorstel stemmen zoals het college dat heeft beaamd, omdat de Guisweg gewoon een killer is. Er wordt al veel te lang over gesproken. En als de mensen nu al 19 minuten per uur stilstaan en dat wordt alleen maar meer als die hoge frequentietrein gaat rijden, wordt het nog veel meer. Dus wij zijn, wij vinden dat een goed plan en we moeten dit nu aanpakken. Dit is de grootste pijn wat ik in Zaanstad Beraad heb gezien. Dit moet we aanpakken daar zijn we blij mee. Ik wil nog wel een opmerking maken. Ik roep wel het college op, waarschijnlijk het volgende college, om toch eens goed na te denken over de oplossing die Hart voor Stad heeft aangedragen als het gaat over het Schanscircuit. Want we maken ons wel zorgen over deze oplossing als het gaat over de fietsers. We zijn natuurlijk ook een fietspartij, dus daar willen we ook voor opkomen. Want dat heeft wel wat consequenties voor het fietsverkeer, dus dat zouden we nog willen vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Mathkor.

Mevrouw Mathkor (GroenLinks): Ja. Even in antwoord op de heer Wit. Want volgens mij is het een vrij semantische kwestie. Ik geloof dat de heer Wit heel juist geformuleerd heeft wat de bedoeling is van het amendement.

De voorzitter: Wethouder Verschuren.

De heer Verschuren (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Beste leden van de raad. Toen ik drieënhalve jaar geleden of zo wethouder werd, toen was dit probleem al alive and kicking. En ik heb me echt voorgenomen om bij een aantal dossiers, niet alleen bij dit dossier, bij een aantal dossiers om daar echt een stap vooruit in te zetten in mijn periode als wethouder. En dat is bij zoiets als de spoordoorsnijding bij de Guisweg is dat echt niet zo voor de hand liggend. Het is simpeler gezegd dan gedaan. Dit zijn echt hele taaie problemen. Ze zijn

technisch taai. Het is gewoon moeilijk om een oplossing te bedenken in de technieken wat er kan, maar de techniek is nog één ding. Technisch is namelijk heel veel mogelijk. We zijn heel knap in Nederland bij het bouwen van dingen. Alleen het kost altijd waanzinnig veel geld. En dat geldt hier ook. Natuurlijk zijn er technische oplossingen om het spoor te laten zakken, en is het technisch misschien ook nog wel mogelijk om het spoor te laten zakken en de A8 daar onderdoor te laten rijden. Ik denk dat het kan. Ik denk ook dat het meer dan 1 miljard kost. Ik weet wel zeker dat het meer dan 1 miljard kost. Waar het mij om gaat is dit: ik voel al jarenlang, en ik denk wij allemaal, zeker de mensen die hier al langer in de raad rondlopen, een zeer urgente drang om het probleem bij de Guisweg en de spoordoorsnijding op te lossen. Dat is nu wel acuut. Dat wordt nog veel acuter op het moment dat de NS met hoogfrequent dienstregeling gaat rijden en er nog meer treinen komen. Dat is dan des te urgenter vanwege de bereikbaarheid, want dan loopt het verkeer op de Provincialeweg gewoon vast. Maar ik voorzie dan ook dat het echt een nog gevaarlijker punt wordt dan dat het nu al is. Want ik voorzie dat als mensen heel lang moeten wachten voor een spoorwegovergang, en dan met name de fietsers, want ik hou van fietsers, ik hou echt van ze, maar ze hebben soms moeite met de regels. Daar moeten we eerlijk in zijn. Dat die dan risico's gaan nemen die ze niet moeten nemen. Daarom voel ik juist bij dit dossier, voel ik grote urgentie. En dan is het gewoon echt een taai probleem wat veel geld kost. Zaanstad kan dat nooit in zijn eentje betalen. Dat betekent dat we partners nodig hebben. Dat betekent dat ik in dit tracé... De raad heeft regelmatig gezegd, bijvoorbeeld in het kader van Maak Zaanstad: wethouder, ga nou lobbyen. Ga nou lobbyen voor een oplossing. Ik lobby de blaren op mijn tong. Het is laat. Ik denk niet dat we daar gelukkig van worden, als ik heel eerlijk ben.

De voorzitter: Hij is wel deze week door zijn rug gegaan.

De heer Verschuren (wethouder): Dat wel ja. Ik ben blij dat ik nu even mag staan als ik eerlijk ben. Mijn punt is: natuurlijk lobby ik daarover. En dan haal ik op bij de partners die dit mee moeten gaan betalen. De vervoerregio Amsterdam, het Rijk, de provincie. Dan haal ik op bij de partners die voor de inhoud zorg moeten dragen: ProRail haal ik op hoe zij tegen dit probleem aankijken. En die hebben daar, en dat moet ik gewoon constateren, een ander urgentiegevoel bij en een ander prioriteitsgevoel bij dan dat wij hier in de raad hebben. En dat brengt me bij de amendementen zoals ze hier nu liggen. Ik wil graag een stap zetten. En wij zijn nog lang niet een schop in de grond aan het steken om dit op te lossen. Als wij vanavond deze stap zetten, en ik hoor in ieder geval draagvlak voor het zetten van een stap, dus daar ben ik blij mee. Dan zijn we nog lang niet een schop in de grond aan het steken. Ik zou bijna zeggen: dan is er nog tijd genoeg om een referendum te organiseren. Maar dat doe ik niet. Dat betekent... Dan hebben wij nog een grote ontwerpogave die nog lang gaat duren. Dan zullen wij misschien nog geconfronteerd worden, het zou me niks verrassen, met tegenvallers en oplopende kosten. Dan zullen wij misschien nog geconfronteerd worden met de partner die gaat wiebelen ergens in het traject. Dat zijn allemaal voorstelbare problemen. Dit is nog lang niet gemaakt en ik wil de kans zo groot mogelijk maken dat we dit wel gaan maken. En om de kans zo groot mogelijk te maken dat we dit gaan maken, wil ik met een lean en mean, met een gefocust voorstel, de boel op en verder gaan. Ik begrijp de inhoud van de amendementen zoals hier liggen, die snap ik. Geen discussie over, maar ik heb al van mijn partners gehoord dat die niet zitten te wachten op een, nog een verlaagd spoor in Westervatering. Die zitten daar gewoon niet op te wachten. Die gaan daar niet aan meebetalen. Praktisch wordt er niks uitgesloten. Dus als we dit maken, dan kunnen we ook altijd later nog verder op het spoor laten zakken. Dat is praktisch, is dat echt technisch mogelijk. Maar als ik heel eerlijk ben: dat gaat dan natuurlijk niet meer gebeuren. Waarschijnlijk in de voorzienbare tijd. Want de partners die nu geld gaan stoppen in dat project, die gaan niet over 10 jaar niet weer geld stoppen in een volgend project. Dus ik wil graag verder met de Guisweg. Daar is de urgentie het grootst, dat maakt het verkeerskundig duidelijk. En ik zou om die reden het amendement van de VVD, hoewel ik het begrijp qua inhoud, zou ik het toch willen ontraden. Volgens mij

houden we dan namelijk een beeld levend met elkaar wat het gewoon niet gaat worden. En dat zou ik met name de inwoners van Westerwating niet aan willen doen. Ik denk dat het de kansrijkheid van het proces wat wij ingaan vergroot als we zeggen: we laten het los. En we kiezen voor prioriteit nummer één en dat is de Guisweg. Volgens mij willen mensen interrumpen.

De voorzitter: Ja, maar ik wacht even tot u uw zin heeft afgemaakt. Mevrouw Mathkor.

Mevrouw Mathkor (GroenLinks): Ja. Dank u, voorzitter. Nou, ik hoor de wethouder zeggen: oké, misschien is ooit die ondertunneling van die A8 wel mogelijk. En dat gaat heel veel geld kosten. Nou, dat hebben wij niet, dat gaan we niet ontkennen, hebben we niet ontkend. Staat ook genoemd in het amendement dat het heel veel geld gaat kosten. Wij hebben alleen gevraagd bij alle, want u zegt terecht: er moet nog heel veel onderzoek ook volgen, en op zich kunnen wij het ook wel instemmen dat u zich nu inzet op de Guisweg, want dat is inderdaad ook belangrijk voor dat er een goede oplossing voor fietsers komt. Wij vragen alleen maar: probeer toch een dermate oplossing te zoeken dat die ondertunneling van die A8 niet volkomen onmogelijk wordt. Dat is alles.

De voorzitter: De heer Verschuren.

De heer Verschuren (wethouder): Ik heb het nog niet gehad over het amendement van over de ondertunneling. Daar ben ik helemaal nog niet aan toegekomen. Daar kom ik nog op.

De voorzitter: De heer Ram.

De heer Ram (VVD): Voorzitter. Ik kan dus concluderen dat in mijn overwegingen, waar ik de conclusie trek dat Westerwating dus geen extra ontsluitingsweg krijgt ter hoogte van de Vincent van Goghweg, in ieder geval niet voor 2040, dat die eigenlijk wel klopt. En ik wil hem heel specifiek stellen. Klopt dat nu omdat u zegt: beste VVD, ga nou mee in het urgente probleem en dan gaan we dat daar oplossen bij de Guisweg. Maar realiseer je dan, beste VVD: als je dit doet als extra punt er nog eens aan toevoegen dat het lobbyen heel ingewikkeld wordt en dat je dat beter niet kan doen. Klopt dat?

De voorzitter: De heer Verschuren.

De heer Verschuren (wethouder): Ik denk inderdaad dat het lobbyen heel erg ingewikkeld gaat worden. En dat dat een toegevoegde ingewikkeldheid is die we niet nodig hebben als we de Guisweg willen realiseren. Want dat is namelijk al ingewikkeld genoeg van zichzelf.

De heer Ram (VVD): En dan zegt...

De voorzitter: De heer Ram.

De heer Ram (VVD): Sorry, voorzitter. En dan zegt u dus: het is al ingewikkeld genoeg. Focus nu alleen op de Guisweg, maar u zegt ook: maar als we dat dan hebben, dan zou je heus wel kunnen kijken of er nog andere mogelijkheden zijn. Maar ga het nou niet door elkaar doen of parallel.

De voorzitter: De heer Verschuren.

De heer Verschuren (wethouder): Ik kan me voorstellen dat als we hiermee aan de slag gaan en het lukt, en het ding is over zes jaar is hij open, en er is een nieuwe dynamiek die ik nog niet kan voorzien. Er moeten nog

meer woningen gebouwd worden, er moeten nog meer treinen over het spoor, het worden vier sporen in plaats van twee. We kunnen allemaal dingen bedenken die zich zouden kunnen voordoen. Dan kan ik me ook voorstellen dat er ook daar een probleem ontstaat, waar op dat moment wel ook urgentie bij partners ontstaat om daar wat aan te doen. Maar als ik gewoon reëel en eerlijk ben, en dat probeer ik altijd te zijn, dan denk ik dat we eerst moeten inzetten op de Guisweg, die moeten realiseren en maken, en ons daarna pas moeten gaan afvragen wat we nog verderop in het spoor willen doen. En dus ontraad ik het amendement van de VVD.

De voorzitter: De heer Ram.

De heer Ram (VVD): Nou, dat is dan heel duidelijk. En u ziet mij al een paar keer krabben op mijn hoofd, want ik wil dit heel graag. En niet alleen ik, maar de VVD en heel veel mensen in Westerwating, om te zorgen dat we eindelijk een beetje vrijheid hebben in Westerwating om van oost naar west en van noord naar zuid te rijden. Dat we dat goed regelen. Maar dan denk ik toch dat ik mijnheer Kerkhoven teleur moeten stellen, want dan zijn we het een keer eens, maar dan denk ik dat ik hem ga intrekken na wat ik nu hoor. Want dan gun ik de wethouder dat hij focust op de Guisweg, daar de oplossingen, echt gaat oplossen en zoeken. En dan hoop ik dat er dadelijk nog een goed antwoord komt over of de combinatie kan met de A8 ondertunnellen. Maar dan geef ik ook wel gelijk aan aan deze raad dat ik het volgende ga doen, en die schoot net te binnen. En dat is dat ik een agenda initiatief morgen naar de griffie stuur, om dan uw raadinformatiebrief vanuit het college over de busbrug, dat het geld is gereserveerd ergens in, nou de volgende cyclus, om die maar even naar voren te trekken. Want dan moeten we die ontsluiting sneller regelen en dan zeg ik nogmaals: dan moet die busbrug gewoon snel open.

De voorzitter: Mevrouw Mathkor.

Mevrouw Mathkor (GroenLinks): Ik wacht nog op het antwoord van de wethouder op ons amendement.

De voorzitter: Mevrouw Neefjes.

Mevrouw Neefjes-IJfs (ChristenUnie): Nou, ja. Mijn vraag was in de lijn van de VVD. Wat ik dus hier constateer, is dat wij dus gewoon loslaten dat Westerwating een probleem is wat ontsluiting betreft, als je dus helemaal uit dat Maak Zaanstad verhaal haalt. Als je het nu niet meer benoemt. Daarom zou ik de VVD willen vragen om het amendement gewoon te handhaven. Laten we het gewoon wel op de agenda houden, ook al weten we dat het niet snel zal gebeuren. Dat we prioriteit geven aan de Guisweg. Maar het moet wel in onze gedachten blijven. En ik ben bang als we het er helemaal uithalen, dat we het gewoon verliezen.

De voorzitter: De heer Ram.

De heer Ram (VVD): Nou, ja. Natuurlijk heb ik dat liever mevrouw Neefjes. Maar het werkt ook zo in politiekland, en dat heb ik hier nu de afgelopen vier jaar meegemaakt, en dat is gewoon in politiekland nog een groentje. Maar ik merk wel steeds dat we dan een wethouder, of mogelijk in dit geval een nieuwe wethouder, want we weten allemaal dat deze niet doorgaat na de verkiezingen. Dat we dan maar weer met zijn allen gaan zitten hakken: ja, maar u moet dit ook doen en u moet dat ook doen. Nee, dan moeten met zijn allen zeggen: als we dit amendement van de VVD doordoen, dat we zeggen en vast blijven houden, zoals men – hoe heet dat - van de Partij van de Arbeid, mijnheer Groen zei over Inverdan: doorzetten, doorzetten en laten we het regelen. Dat we niet gaan lopen hakken op de rest. En dat wil ik dan wel eens even weten of we dat dan niet gaan doen. Maar dat we ook kalm blijven en blijven focussen op de Guisweg.

De voorzitter: Ja, even nou duidelijkheid. Want: wordt er nu ingetrokken of is...?

De heer Ram (VVD): Nee, nee. Ik wil eerst weten dat als er wordt gevraagd aan mij: hou hem aan. Dat ik dan wil weten, en dat zie ik in deze raad, dat we nu weten: eerst Guisweg dat gaan we eerst oplossen. 6 tot 7, 8 jaar. Maar niet, en deze raad heeft er wel eens een handje van, dat we dan tussendoor gaan zeggen: ja, maar je moet ook de Guisweg nog even onderzoeken. En je moet dit doen. Nou, en dat kan dan niet meer.

De voorzitter: De heer Kerkhoven.

De heer Kerkhoven (DZ): Maar mijnheer Ram, ik hoor u toch zeggen: mijnheer Kerkhoven, ik moet u teleurstellen. Ik trek hem in.

De heer Ram (VVD): Voorzitter, dat klopt. Totdat mevrouw Neefjes kwam: zou u hem niet willen aanhouden? Ja, nou ik wil de discussie hierover voeren. Nee, heel eerlijk gezegd trek ik hem gewoon in. Klaar. Dan is dat het.

De voorzitter: Ho, ho. Ja, maar als u hem nou intrekt, dan maakt u ook geen deel meer uit van de beraadslaging. Dan kunnen wij er niet meer over spreken.

De heer Ram (VVD): Nou, dan doen we dat.

De voorzitter: Oké, einde discussie. Dan hebben wij nog liggen de vraag van mevrouw Mathkor aan de heer Verschuren.

De heer Verschuren (wethouder): Ja. Voor wat betreft de eerste vraag ook van de VVD, en een andere opmerking over de ondertunneling. Als we kiezen voor de voorkeursvariant, daarom is het ook met name de voorkeursvariant, en we laten het station Zaandijk, Zaanse schans, zakken. Dan is de ondertunneling van de A8 in de toekomst zeker mogelijk. Dus dan ligt die verdieping van het spoor, van het station, ligt dan niet in de weg. Omdat je dan namelijk iets opschuift naar het noorden, want dan laat je het station zakken, is er ruimte om het spoor te laten zakken. Als je kiest voor de basisvariant, dan is het nog steeds mogelijk om de A8 daar onderdoor te laten leiden maar dan is het wel een complicatie. Want dan ligt die wel in de weg en moet je dus voor de A8 straks dieper, namelijk ook nog onder het spoor door. Want het laten kruisen van een snelweg en een spoorbaan onder de grond dat lijkt me heel erg niet wat je zou moeten willen. Nou is, kijk, het laten zakken van de A8 onder de grond, dat is zo onvoorstelbaar duur. Dat als we daar ooit aan toekomen, dat de extra kosten hier dan te overzien zijn. Dat is misschien een rare paradox, maar eer wij aan dat plan toe zijn, zijn we echt verder. En ik vind dat dat moet gebeuren, begrijp me niet verkeerd. Ik vind: Zaanstad connected maakt dat... Dat rapport maakt het heel erg duidelijk. Het is echt een ongelooflijke kwaliteitsboost voor de stad als het gaat over de ruimtelijke ontwikkeling, de leefbaarheid en de bereikbaarheid als je die maatregel neemt. Dus daar zijn we het allemaal over eens. Maar dat is echt waanzinnig duur en ingewikkeld. Daar zijn we nog lang niet aan toe. En daarom zou ik ook het amendement van het PvdA en anderen om die reden willen, precies eigenlijk, precies dezelfde reden als het Westerwatering-amendement wil ontraden. Laten we nou vanuit urgentie van het probleem bij de Guisweg. Een urgentie die we met de raad al 10, 15 jaar met elkaar voelen. Waar we met elkaar al meerdere, tég varianten hebben gewogen die om wat voor reden dan ook met de tijd, met het geld, met de techniek niet haalbaar bleken. Laten we nou er echt voor gaan door te kiezen voor een variant waarvan ik nu denk: die is in ieder geval haalbaar. Ook financieel in de gesprekken die ik nu voer met de partners. Laten we daar beginnen. En hij sluit geen van beide varianten, sluit de A8-ondertunneling in de toekomst uit.

De voorzitter: Mevrouw Mathkor.

Mevrouw Mathkor (GroenLinks): Nou, ik ben heel blij met dit heel duidelijke antwoord van de wethouder. Want ja, dat het heel veel kost: oké, dat hebben wij ook toegegeven. Maar in elk geval wordt door beide varianten die mogelijkheid niet uitgesloten. Dus ik zou zeggen: alle steun voor ons amendement.

De voorzitter: De heer Tuijn.

De heer Tuijn (PvdA): Knopje wil niet meer. Eventjes aanvullend daarop. Kijk, die ondertunneling, die ligt natuurlijk inderdaad heel ver in de toekomst. En dus ook met deze twee varianten kan het gewoon. Dit amendement zal in mijn beleving een besluit daarover niet in de weg zitten. Wat ik me wel zorgen over maak in de toekomst nog, is dat we als we verder gaan onderzoeken dat er misschien nog wel 3, 4 varianten op tafel komen. En dat ik dan denk van nou: dan vind ik dit toch wel een fijn amendement om erbij te hebben.

De voorzitter: Mijnheer Verschuren.

De heer Verschuren (wethouder): En waar ik me zorgen over maak, is dat wij straks, in 2022 of zo, een uitgewerkte variant hebben liggen die haalbaar een betaalbaar is, waarin de partners geld voor in een potje hebben gestopt. En dat er dan een raad van Zaanstad is die zegt: ja, maar misschien willen wij een 2048 wel een keer de A8 laten zakken. En nu weten we niet zeker of dat kan, laten we maar niks doen. Daar zit mijn zorg. Ik wil graag een stap zetten met de gedrevenheid en de focus dat we dit gewoon gaan realiseren met elkaar. En niet ik. Want zoals de heer Ram zegt: ik ga over 2, 3, 4 maanden ermee kappen. Maar wel dat we nu een stap hebben gezet dat ik later kan terugkijken en kan zeggen: dat was het moment. Toen deden we dat.

De voorzitter: De heer Hartog.

De heer Hartog (SP): Ik kan de wethouder even niet meer volgen, want daarnet zegt hij dat het laten zakken van de A8 met deze voorkeursvariant kan. En wij vragen alleen maar om dat open te houden. Dus eigenlijk is dat hetzelfde. Dus wat, wat is er nou slechter aan het amendement?

De heer Verschuren (wethouder): Maar dan is 'ie toch overbodig, mijnheer Hartog? Sorry, voorzitter.

De heer Hartog (SP): Nou, ja. Wij willen het vastleggen, omdat het dan duidelijk is dat daaraan gedacht wordt. En dat kan dan in het onderzoek, in die verkenning toch wel even meegenomen worden. Dat zit dan goed in het hoofd.

De voorzitter: Heer Verschuren.

De heer Verschuren (wethouder): Ik heb... Nee, niet ik, want ik besta niet. Het college heeft nota bene zelf met het rapport Zaanstad connected aangegeven waar de ruimtelijke kwaliteit zit als je de A8 laat zakken. Dus met andere woorden, en natuurlijk voelt het college eerder en met evenveel urgentie dat dat een goede oplossing zou zijn. Maar ik zie bij die grote infrastructurele projecten waar ik mee bezig ben... Nou ja, we kunnen ze allemaal benoemen. Ze zijn allemaal heel kwetsbaar. Daar kan op elk moment kan er iets gebeuren waardoor het ingewikkeld wordt. En dan vraagt het gewoon bestuurlijke moed van de politiek om op dat moment door te pakken. En in dit geval zeg ik...

De voorzitter: De heer Ram.

De heer Verschuren (wethouder): ... laten we het simpel houden.

De heer Ram (VVD): Ik heb een vraag aan de wethouder. En de heer Tuijn triggert mij. Dat is, de heer Tuijn zegt: als we verder gaan onderzoeken, komen er misschien twee of drie of vier extra opties bij. Ik wil de wethouder vragen: is dat zo? Want volgens mij zijn deze twee varianten er en gaan we alleen maar met deze twee verder. En gaan we niet zo'n truc uithalen als bij de A8, A9, dat er ineens nog een andere verbinding nog gelegd kan worden. Of een ander onderzoekje. Klopt dat? Zijn er deze twee en alleen maar deze twee?

De voorzitter: De heer Verschuren.

De heer Verschuren (wethouder): Ja, op dit moment zijn het alleen deze twee varianten.

De voorzitter: Ik zie niemand meer bij de microfoon, dus dat betekent dat we overgaan tot stemming.

Stemming zonder debat

De voorzitter: We hebben één amendement ingetrokken gezien, dus dat betekent dat amendement b. optie ondertunneling openhouden, GroenLinks en anderen in stemming wordt gebracht. En dan stellen we vast dat mevrouw Van der Beek inmiddels de vergadering heeft verlaten. Dus we moeten even weer opletten met stemmen tellen. Wie is er voor amendement a. - voor amendement b. optie ondertunneling openhouden? Dat zijn de stemmen van GroenLinks, ROSA, DZ, SP, ChristenUnie 1, Volkstem, Partij van de Arbeid. En daarmee is hij... SP ook ja. Aanvaard. Dan zijn we bij het raadsbesluit verdiepte ligging spoor zelf. Wie is daarvoor? Die is met unanieme stemmen aanvaard. Mooi. Dan is dat vastgesteld. Dan zijn we bij de besluit van de stemmingen.

Vorbereidingsbesluit Hembrug e.o. Zaandam

De voorzitter: Dan beginnen we met het vorbereidingsbesluit. Wie is daar voor? Vorbereidingsbesluit. Even wachten. Ja, sorry. Het gaat een beetje snel, nou. Wie is er voor het vorbereidingsbesluit? Het vorbereidingsbesluit: dat is de POV, tegen. En DZ. Excuus. En daarmee is het vorbereidingsbesluit rondom het Hembrugterrein aanvaard.

Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied

De voorzitter: Dan zijn we bij de wijziging Gemeenschappelijke Regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied. Wie is daar voor? POV, wel voor. Is unaniem aanvaard.

Vaststelling bestemmingsplan Zaans Pijl

De voorzitter: Dan zijn we bij de vaststelling bestemmingsplan Zaans Pijl. Wie is daar tegen? Beter. Dan hoeft u niet te bewegen.

Benoeming interim Raad van Toezicht Stichting Zaan Primair

De voorzitter: Benoeming interim Raad van Toezicht Stichting Zaan Primair. Wie is daar tegen? Dan is het ook voor aanvaard. Dan is de vergadering gesloten. Wel thuis. Wacht, ik zie nog een pièce de résistance.

De heer Van der Laan (POV): Ja, voorzitter. Ik heb een motie vreemd ingediend.

De voorzitter: Ja, maar die gaan we de volgende keer doen.

De heer Van der Laan (POV): Ja. Daar vraag ik, en dat gaat over jongelui die naar de stembussen gaan, om begin februari met een voorstel te komen. Dus als we die nu doorschuiven, dan wordt en de tijd, waar ik om gevraagd heb voor het college, wordt te kort.

De voorzitter: Maar ik heb het net voorgesteld en toen heeft er niemand gemormeld

De heer Van der Laan (POV): Ja. Ik had niet begrepen dat u nu al ging sluiten. Dat had ik niet begrepen. Nou, elf uur, het is nu vijf voor half twaalf. Hou eens op.

De voorzitter: Nou.

De heer Van der Laan (POV): Maar dat maakt het ingewikkeld, omdat ik er een datum in heb gevraagd. Dus dan zou ik willen voorstellen om...

De voorzitter: Dan schuiven we het toch door naar de volgende keer en dan kunnen we het alsnog behandelen. En dan zorgen we dat we ons ook wat voorbereiden. Ja, we zijn goed voorbereid. Mijn voorstel is: we hebben volgende raadsvergadering zo ruim voor de verkiezingen. Dan kunnen we daar ook in voorzien. Ja? Fijne avond. Wel thuis.

Vastgesteld in de raadsvergadering dd 15 maart 2018

Voorzitter

Griffier,

